

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน
THE STUDY OF THAI RETRO DRESSING CULTURE
IN PRESENT SOCIETY

GAO WENJUAN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
พ.ศ. 2563

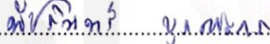
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

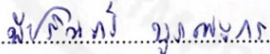
วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน
THE STUDY OF THAI RETRO DRESSING CULTURE IN PRESENT SOCIETY

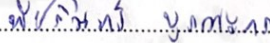
GAO WENJUAN

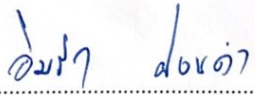
ได้รับพิจารณาอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2563

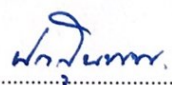

.....
รองศาสตราจารย์ ดร.มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์
ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

.....
อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร
อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร
กรรมการ

.....
อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร
ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

.....
อาจารย์ ดร.อมิรา อ่อนคำ
กรรมการ

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นัก สุนทรชัย
คณบดีคณะศิลปศาสตร์

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน

GAO WENJUAN 616035

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: พชรินทร์ บุรณะกร, ประ.ด.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน และเพื่อวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับชุดไทย ซึ่งมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องชุดไทย จำนวน 43 คน และนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง คือ 1) รูปแบบชุดไทยในสังคมปัจจุบันมีทั้งแบบดั้งเดิม และแบบประยุกต์ที่ได้ผสมผสานกับความคิดของช่างตัดเสื้อและความต้องการของผู้บริโภค 2) เนื้อผ้าของชุดไทยมีหลากหลายประเภท สามารถสะท้อนถึงภูมิปัญญาการทอผ้าไทยจากบรรพบุรุษและแต่ละท้องถิ่น สีชุดไทยก็มีการพัฒนามากขึ้น สอดคล้องกับลวดลายบนผืนผ้า 3) ลวดลายบนผืนผ้าไทยมีลักษณะแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น ปัจจุบันได้รับสืบสานอนุรักษ์เป็นอย่างดี และมีการประยุกต์ให้ทันสมัยมากขึ้น 4) คนไทยปัจจุบันนอกจากแต่งชุดไทยในงานเทศกาลไทย งานมงคล วันสำคัญแล้ว ยังแต่งชุดไทยในการทำงานและชีวิตประจำวัน อีกทั้งรวมถึงแต่งชุดไทยในสถานที่ท่องเที่ยว ชุดไทยมีความสวยงามและความเรียบร้อย ชุดไทยแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทยทำให้คนไทยในปัจจุบันเลือกแต่งชุดไทยมากขึ้น

คนไทยให้ความสำคัญกับการแต่งชุดไทยโดยมีแนวคิดกับการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในด้านรูปแบบการแต่งกาย คือ นิยมแต่งชุดไทยจิตรลดาและชุดไทยประยุกต์ ซึ่งทำจากผ้าไหม หรือผ้าฝ้าย สีขึ้นอยู่กับลักษณะของงานและแนวคิดในการจัดงาน ส่วนลวดลายจะเลือกตามความชอบส่วนตัวด้วยความงดงามและความเรียบร้อยของชุดไทย คนไทยจึงเลือกแต่งกายด้วยชุดไทยในงานพระราชพิธี โอกาสสำคัญต่าง ๆ และในการทำงาน แม้กระทั่งในชีวิตประจำวัน ดังนั้น ความทันสมัย ลักษณะของเนื้อผ้าที่พัฒนาขึ้น และความสะดวกสบายต่อการสวมใส่เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อผู้สวมใส่ในการเลือกชุดไทยในปัจจุบัน และที่สำคัญ วัฒนธรรมการแต่งแบบไทยย้อนยุคได้ซึมซับเข้าไปในชีวิตของคนไทย และได้สืบสาน อนุรักษ์ไว้อย่างดี

คำสำคัญ: แนวคิด การแต่งกายแบบไทยย้อนยุค สังคมปัจจุบัน

THE STUDY OF THAI RETRO DRESSING CULTURE IN PRESENT SOCIETY

GAO WENJUAN 616035

MASTER OF ARTS (COMMUNICATIVE THAI AS A SECOND LANGUAGE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: PATCHARIN BURANAKORN, Ph.D.

ABSTRACT

This research aimed to study Thai retro dressing culture in the present society in order to analyze ideas about the retro dressing. Data was collected by questionnaires and interviews. Forty-three informants were specifically selected from related persons of Thai retro dressing. Research findings were reported as a descriptive analysis.

The research found four changes relating to Thai retro dressing, including 1) styles of the suit, both traditional and applied, were various and subjected to both designers and consumers. 2) The cloth, colors and patterns were broadly created, showing local wisdom of different regions. 3) Local patterns were more modern redesigned and adapted. And 4) contemporary Thai more frequently wore Thai retro dressing for any occasions, like festivals; ceremonies; working day; daily life; or travelling. The beauty and uniqueness of Thai retro suits were main factors making nowadays people preferred the retro dressing.

Regarding ideas about Thai retro dressing, it was found that two types of Thai suit, Chitralada and modern Thai dress, either made from silk or cotton were the most dressed styles. Colors chosen and patterns of the cloth were subjected to the theme of events and personal preference. Because of the charm and neatness of Thai retro suits, Thai people then preferred Thai retro dressing in special occasions, like royal ceremonies, or even working days and daily dressing. The developed cloth and style of Thai retro dressing, applicable to the modern lifestyle, were main factors promoting the dressing at present. Moreover, Thai retro dressing was blended with Thai modern ways of life; this was the best way of conservation and practice.

Keyword: ideas Thai retro dressing the present society

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ คือ อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ที่ได้เสียสละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งให้กำลังใจจนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์ อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร และอาจารย์ ดร. จันท์สุตา ไชยประเสริฐ คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาในการสอบเค้าโครงและสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้แนวคิดและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในรวมเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลของจำลอง ฝั่งชลจิตรทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านการเรียนและการดำรงชีวิตอยู่ในประเทศไทย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่และพี่ทุกคนที่สนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจเสมอมา และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยในการมาศึกษาเล่าเรียนในประเทศไทย

สุดท้าย ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สองทุก ๆ คนที่คอยให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจอย่างดีในทุก ๆ ด้านมาโดยตลอด

GAO WENJUAN

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 กรอบแนวคิด	3
1.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมการแต่งกาย	4
1.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับแนวคิดที่มีต่อการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.4.1 ประชากร	4
1.4.2 กลุ่มตัวอย่าง	5
1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย	7
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมกับสังคม	8
2.1.1 ความหมายของวัฒนธรรม	9
2.1.2 บทบาทวัฒนธรรมที่มีต่อสังคม	10
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมการแต่งกาย	11
2.2.1 ความหมายและความสำคัญของการแต่งกาย	11
2.2.2 วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค	13
2.2.3 ลักษณะการแต่งกายชุดไทยในสมัยต่าง ๆ	16

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 สังคมไทยในปัจจุบัน	20
2.3.1 การเปลี่ยนแปลง	20
2.3.2 วัฒนธรรมการแต่งกายในปัจจุบัน	21
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค	22
2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการแต่งกายของคนท้องถิ่นใน สังคมไทย	25
2.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดหรือความคิดเห็นที่มีต่อวัฒนธรรม การแต่งกาย	28
บทที่ 3 วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน	33
3.1 ลักษณะของชุดไทยในปัจจุบัน	33
3.1.1 รูปแบบ	33
3.1.2 การใช้ผ้าและสีในการทำชุดไทย	38
3.1.3 การตกแต่งลวดลาย	48
3.2 การแต่งชุดไทยในโอกาสต่าง ๆ	52
3.2.1 การแต่งชุดไทยในการทำงานและชีวิตประจำวัน	53
3.2.2 การแต่งชุดไทยในวันสำคัญ	54
3.2.3 การแต่งชุดไทยในโอกาสการท่องเที่ยว	56
3.3 เหตุผลของการแต่งชุดไทยในโอกาสต่าง ๆ	59
บทที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน	63
4.1 ความคิดเห็นของผู้สวมใส่ชุดไทยในปัจจุบัน	63
4.1.1 ด้านรูปแบบ	63
4.1.2 ด้านผ้า	68
4.1.3 ด้านสี	71
4.1.4 ด้านลวดลาย	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2 ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกแต่งชุดไทย	77
4.2.1 ความทันสมัย	77
4.2.2 ลักษณะของเนื้อผ้าที่พัฒนาขึ้น	80
4.2.3 ความสะดวกสบายต่อการสวมใส่	82
4.2.4 วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคที่อยู่รอบตัว	84
4.3 ความคิดเห็นที่มีต่อวัฒนธรรมการแต่งกายชุดไทยในสังคมไทย	85
4.3.1 การให้ความสำคัญของการแต่งชุดไทยในสังคมไทยปัจจุบัน	85
4.3.2 ความภาคภูมิใจของคนไทยที่มีต่อชุดประจำชาติ	91
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	94
5.1 สรุปผลการวิจัย	94
5.1.1 ลักษณะของชุดไทยในปัจจุบัน	94
5.1.2 การแต่งชุดไทยในโอกาสต่าง ๆ	96
5.1.3 เหตุผลของการแต่งชุดไทยในโอกาสต่าง ๆ	96
5.1.4 ความคิดเห็นของผู้สวมใส่ชุดไทยในปัจจุบัน	97
5.1.5 ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกแต่งชุดไทย	98
5.1.6 ความคิดเห็นที่มีต่อวัฒนธรรมการแต่งกายชุดไทยในสังคมไทย	100
5.2 อภิปรายผล	101
5.3 ข้อเสนอแนะ	102
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	108
ภาคผนวก ก เอกสารรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย	109
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	110
ภาคผนวก ค แบบสอบถามสำหรับการสัมภาษณ์	114
ประวัติผู้เขียน	118

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ชุดไทยของร้านตรัยรัตน์เสื้อลูกไม้	35
2 ชุดไทยของร้านเจ้านาง ล้านนา	36
3 ชุดไทยของอัลต้า บริเตล คอลเล็กชั่นชุดแต่งงานเจ้าบ่าว	37
4 ชุดไทยของอัลต้า บริเตล คอลเล็กชั่นชุดไทย	38
5 ผ้าไทยของร้านเส้นไหมดิโอดด์	42
6 ผ้าไทยของร้านกล้วยไหมไทย	43
7 ผ้าไทยของร้านต้นเทียนไหมไทย	44
8 ผ้าไทยของร้านสตาร์พรีด้อม ซิลค์	45
9 ผ้าไทยของร้านพวนคอลเลคชั่น	46
10 ผ้าไทยของร้านวสิน ผ้าทอไท	47
11 ผ้าไทยของร้านมุดตา	48
12 ชุดไทยของร้านตรัยรัตน์เสื้อลูกไม้	50
13 ชุดไทยของร้านเจ้านาง ล้านนา	51
14 กาญจนา หมี่นโ้ฮั้ง แต่งชุดไทยในโอกาสต่าง ๆ	55
15 วัชรภรณ์ คำสุหล้า แต่งชุดไทยในงานแต่งงาน	56
16 ผู้วิจัยกับคุณอันไส้ชุดไทยที่เมืองมัลลิกา	57
17 ผู้วิจัยกับครอบครัวของคุณชรินทร์ทิพย์ หงส์ทอง ที่ใส่ชุดไทยที่เมืองมัลลิกา	58
18 การเดินแบบด้วยใส่ชุดที่ทำจากผ้าไทยที่เดอะสตรีท ถนนรัชดาภิเษก	78
19 การประกวดนักร้องแบบชุดไทยที่เดอะสตรีท ถนนรัชดาภิเษก	78
20 พิพิธภัณฑ์ผ้าในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	86
21 ผ้าไทยที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ผ้าในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	87
22 สินค้าประยุกต์ที่ทำจากผ้าไทยในพิพิธภัณฑ์ผ้าในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	87
23 การจัดกิจกรรมคาราวานผ้าไทย จำหน่ายสาธิตสินค้าเกี่ยวกับผ้าไทย	88

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
24	89

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

วัฒนธรรมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของคนเรานับแต่เกิดจนตาย วัฒนธรรมเป็นคำที่ใช้คุ้นเคยติดปากกันมานานทั้งในแวดวงศิลปะ และแม้แต่ในเรื่องการบันเทิง แต่เมื่อจะให้ความหมายของคำว่า วัฒนธรรม ดูเหมือนจะมีใช้เรื่องง่าย และไม่มีคำตอบที่ตายตัว ด้วยว่าวัฒนธรรมโดยตัวมันเองก็มีความหมายหลายนัย และครอบคลุมไปทุกเรื่อง แม้แต่ในต่างประเทศเอง ก็ไม่มีคำตอบที่เฉพาะเจาะจงเช่นกัน สุดแต่ว่าจะพูดหรือเน้นในเรื่องใด (อมรรัตน์ เทพกำปนาท. 2558 : 4) ดังนั้น คำว่า วัฒนธรรม จึงหมายถึง วิธีการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ไม่ว่าจะป็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ อาหารการกิน ที่อยู่อาศัย ภาษา และการแต่งกาย

การแต่งกายจัดเป็นวัฒนธรรมประเภทหนึ่งในสังคม เครื่องแต่งกายเป็นเครื่องนุ่งห่มที่เป็นปัจจัย 4 ชั้นพื้นฐานที่มนุษย์ต้องการ นอกเหนือจากอาหาร ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัย สาเหตุที่มนุษย์ต้องแต่งกายด้วยเสื้อผ้าอาภรณ์นั้นก็เพื่อเป็นการป้องกันร่างกายให้พ้นจากความร้อนหนาวของอากาศ เพื่อให้ร่างกายปลอดภัยจากสภาพแวดล้อม เพื่อแสดงความเป็นเผ่าพันธุ์เดียวกัน เป็นต้น การแต่งกายจึงมีความจำเป็น เป็นเครื่องแสดงหรือบ่งชี้ให้เห็นว่าผู้ใช้เครื่องนุ่งห่มเป็นผู้มีวัฒนธรรม เป็นผู้ประสงค์จะยกระดับสภาพให้พ้นจากความเป็นคนป่าโดยแท้ เป็นผู้มีวัฒนธรรมและศิลปะ (จุลทัศน์ พยาฆรานนท์. 2543 : 61)

การแต่งกาย ถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมหนึ่งที่บ่งบอกถึงการมีอารยธรรมของมนุษย์ และยังเป็นตัวชี้วัดฐานะความยากดีมีจน รวมทั้งสถานภาพทางสังคม ในปัจจุบัน การแต่งกายยังสามารถบอกนิสัยของผู้สวมใส่และแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการแผ่ขยายอิทธิพลของอารยธรรมที่เจริญทางวัตถุไปสู่ทั่วทุกพื้นที่ โดยเฉพาะในสังคมเมืองใหญ่ที่ผู้คนต้องรีบเร่งวิ่งตามแฟชั่นเพื่อไม่ให้ตกยุค ส่วนในสังคมชนบท แม้จะอยู่ห่างไกลสื่อต่าง ๆ ก็สามารถแพร่หลายไปทั่ว ส่งผลกระทบไปถึงวัฒนธรรมการแต่งกายอยู่ไม่น้อย (ธีรยุทธ์ี มูลละออง. 2553 : 2)

การแต่งกายของคนไทยมีประวัติอย่างยาวนาน จากนุ่งกับห่ม นิยมมาเป็นสวมและใส่ตามยุคสมัย ซึ่งมีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับโอกาสและสถานภาพฐานะของบุคคล ด้วยพระอัจฉริยภาพปัญหาและพระมหากรุณาธิคุณแห่งสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงพระราชดำริให้มีเครื่องแต่งกายประจำชาติของสตรีไทยในปี พ.ศ. 2503 เมื่อครั้งเสด็จ ฯ เยือนต่างประเทศอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้ได้ทรงศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเครื่องแต่งกายและพระที่นั่งต่าง ๆ มาใช้เป็นชื่อชุดไทยพระราชนิยม โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับแบบและโอกาสที่ใช้ต่าง ๆ กัน ได้แก่ ชุดไทยเรือนต้น ชุดไทยจิตรลดา ชุดไทยอมรินทร์ ชุดไทยบรมพิมาน ชุดไทยจักรี

ชุดไทยจักรพรรดิ ชุดไทยดุสิต และชุดไทยศิลาลัย (เดือนฉาย คอมนันต์. 2547 : 142) นอกจาก ออกแบบชุดประจำชาติของสตรีไทยแล้ว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานแบบฉลองพระองค์ที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมาเป็นต้นแบบเครื่องแต่งกายประจำชาติสำหรับบุรุษ เรียกว่า เสื้อพระราชทาน (คณะอนุกรรมการแต่งกายไทย. 2543 : 387)

หลังจากได้ออกแบบมาแล้ว การแต่งกายด้วยชุดไทยยังได้พัฒนาเป็นวัฒนธรรมการแต่งกายที่ รู้จักกันทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศอีกด้วย ในสมัยรัชกาลที่ 9 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงฉลองพระองค์อย่างสม่ำเสมอ ทั้งในโอกาส เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎร งานพระราชพิธี และการต้อนรับพระราชอาคันตุกะจาก นานาประเทศ จนชุดการแต่งกายชุดไทยพระราชนิยามนี้รู้จักกันอย่างแพร่หลาย (รินฤทัย สัจจพันธ์. 2541 : 19)

นอกจากนี้แล้ว ชุดไทยพระราชนิยามยังเป็นชุดที่รู้จักกันทั่วโลก ในปี พ.ศ. 2502 นางสาว อากัสรา หงสกุลได้รับเลือกเป็นนางงามจักรวาล และมีภาพที่หล่ออนสวมชุดไทยพระราชนิยามเผยแพร่ ทั่วโลก ต่อมาในปี พ.ศ. 2531 นางสาวภรณ์ทิพย์ นาคหิรัญกนก นางสาวที่ได้รับรางวัล เครื่องแต่งกาย ชุดประจำชาติสวยงามและได้รับตำแหน่งนางงามจักรวาลในปีนั้นอีกด้วย ชุดไทยพระราชนิยาม นอกจากเป็นชุดที่นิยมกันในประเทศไทยแล้ว ยังกลายเป็นชุดประจำชาติไทยอย่างถาวร มีผู้สวมใส่ ชุดไทยแบบต่าง ๆ (รินฤทัย สัจจพันธ์. 2541 : 19)

ด้วยอิทธิพลของยุคโลกาภิวัตน์และวัฒนธรรมตะวันตก จึงทำให้การแต่งกายของคนไทยใน ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปโดยแต่งตามแบบสากลในชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถพบเห็นได้โดยทั่วไป คนไทยจะแต่งกายด้วยเสื้อสูท เนคไท เสื้อเชิ้ต รองเท้าหุ้มส้น กระโปรง ในชีวิตประจำวัน ซึ่งส่งผลต่อ การแต่งกายแบบไทยย้อนยุคเริ่มเลือนหายไปอย่างมาก คนไทยจะแต่งกายแบบไทยย้อนยุคเฉพาะใน พิธีมงคล หรือประเพณีไทยต่าง ๆ

เนื่องจากการเผยแพร่ความงดงามของความเป็นไทยในรูปแบบต่าง ๆ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้หน่วยราชการในพระองค์ จัดงานฤดูหนาวขึ้นภายใต้ชื่อ “อุ่นไอรัก คลายความหนาว” ในงานนี้เชิญชวนประชาชนที่ไปร่วมงาน แต่งกายย้อนยุคแบบสมัยรัชกาลที่ 5 หรือสวมใส่ผ้าไทย หรือชุดสุภาพตามสมัยนิยม (MRCHAI. 2561 : ออนไลน์) งานนี้ช่วยเผยแพร่ความรู้ ความงดงามของความเป็นไทย ช่วยกันอนุรักษ์ พื้นฟูการ แต่งกายแบบไทยย้อนยุคอย่างสำเร็จ และมีการจัดครั้งที่ 2 และครั้งต่อ ๆ ไป

ความนิยมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคกลับมาเป็นกระแสอีกครั้ง เป็นเพราะละครโทรทัศน์ เรื่อง บุพเพสันนิวาส ซึ่งเป็นละครโทรทัศน์แนวย้อนยุค เรื่องนี้ได้ออกอากาศแรกในวันที่ 21

กุมภาพันธ์ 2561 ถึงวันที่ 11 เมษายน 2561 เรื่องนี้ได้รับความนิยมมากในประเทศไทย ทั่วประเทศได้เรตติ้งถึง 18.6 ในกรุงเทพมหานครได้เรตติ้งถึง 23.4 เฉลี่ยทั้ง 15 ตอนได้เรตติ้งถึง 13.246 ซึ่งถือว่าสร้างสถิติ เรตติ้งละครสูงสุดในยุคทีวีดิจิตอลอีกด้วย (เดลินิวส์. 2561 : ออนไลน์) ละครโทรทัศน์เรื่องนี้ทำให้ ชาวไทยกลับมาให้ความสนใจกับการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคมากขึ้น ซึ่งสามารถพบเห็นตามการเผยแพร่ของข่าวสารต่าง ๆ เช่น โทษกระแสนิยมแฟชั่น ไทยย้อนยุค ‘บิ๊กตุ๋’ ได้ที่ย้อนยุคแต่งชุดไทย (สุดสัปดาห์. 2561 : ออนไลน์) นักท่องเที่ยวแห่สวมชุดไทย! ตามรอยละคร ‘บุพเพสันนิวาส’ (เนชั่น. 2561 : ออนไลน์) เป็นต้น

นอกจากกระแสของละครแล้ว ยังมีนิทรรศการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อสืบสานงานหัตถศิลป์ด้านผ้าทอไทย เช่น “ตลาดนัดผ้าขึ้นसानใจ ครั้งที่ 5” ที่จัดขึ้นในระหว่างวันที่ 1 ถึง 4 สิงหาคม พ.ศ. 2562 เวลา 10.00 น. ถึง 22.00 น. ที่ เดอะสตาร์พาร์ค ถนนรัชดาภิเษก นางสาว ฌญาดา อมตวณิชย์ ประธานชมรม ฯ เปิดเผยถึงการจัดงาน “ตลาดนัดผ้าขึ้นसानใจ ครั้งที่ 5” ว่า ในปีนี้ใช้ธีมงาน “เส้นสาย สีสน อัจฉรย์ผ้าไทย” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสืบสานและสนับสนุนงานหัตถศิลป์ของไทย ตามพระราชปณิธาน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในฐานะที่พระองค์ได้ทรงฟื้นฟูให้ผ้าไทยเป็นที่รู้จักทั้งในและต่างประเทศ (ไทยรัฐฉบับพิมพ์. 2562 : ออนไลน์)

ชุดไทยเป็นชุดประจำชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ไม่เหมือนกับชาติอื่น ๆ ด้วยการออกแบบและการตัดเย็บที่ประณีต บวกกับการสร้างสรรค์ลวดลายบนผืนผ้าที่เกิดจากงานฝีมือของช่างไทยที่มีความโดดเด่น จึงเป็นวัฒนธรรมการแต่งกายอันล้ำค่าประการหนึ่งที่ควรสืบทอดและอนุรักษ์ต่อไปอย่างยาวนาน จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะชาวต่างชาติที่ศึกษาสาขาการสื่อสารภาษาไทย เป็นภาษาที่สอง จึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้รู้และเข้าใจวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน และวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษางานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน
- 2) เพื่อวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน

1.3 กรอบแนวคิด

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยสองด้าน คือ

1.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมการแต่งกาย

วัฒนธรรมการแต่งกาย เป็นเครื่องกำหนดความเจริญ หรือความเสื่อมของสังคม และมีอิทธิพลต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ อีกทั้งยังเป็นเครื่องตกแต่งร่างกายให้ดูสวยงาม และยังบ่งบอกถึงฐานะ ตำแหน่งหน้าที่ ความน่าเชื่อถือ โดยยังบ่งบอกถึงความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความกลัว ค่านิยม ระเบียบแบบแผน และมีคุณค่าทางศิลปะ

1.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับแนวคิดที่มีต่อการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค

ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคลทางอารมณ์ความรู้สึก หรือทางความเชื่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยไม่ต้องมีหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไป โดยอาศัยความรู้ อารมณ์ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมขณะนั้นเป็นพื้นฐานแสดงออก ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ นอกจากนี้ ความคิดเห็นยังอาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา และแสดงออกได้ทั้งในทางบวกหรือทางลบก็ได้ ผ่านทางคำพูด การเขียน หรือเครื่องหมายสัญลักษณ์

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะจง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยเป็นกลุ่มคนที่มีความรู้ความสัมพันธ์กับชุดไทย ทั้งในการทำงานและในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1.4.1 ประชากร

1) ผู้เชี่ยวชาญ/ นักวิชาการที่มีความรู้ด้านผ้าไทย หรือมีผลงานทางวิชาการด้านผ้าไทย รองผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุกฤตาวัฒน์ บำรุงพานิช ซึ่งมีประสบการณ์ 20 กว่าปีในการจัดแสดง และจัดหาชุดแสดงที่เป็นผ้าไทยหรือชุดไทยที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมการแต่งกายของแต่ละภาคในเมืองไทย ให้กับนักแสดง

2) เจ้าของธุรกิจที่ทำการค้าขายเกี่ยวกับร้านขายชุดไทยที่ ดิโอลด์ สยาม ซ้อปปี้ง พลาซ่า ย่านพาหุรัด

ดิโอลด์ สยาม ซ้อปปี้ง พลาซ่าสร้างขึ้นในรูปแบบสถาปัตยกรรมสมัยรัชกาลที่ 5 ที่ผสมผสานระหว่างความเป็นไทย และศิลปะตะวันตกเข้าด้วยกันอย่างงดงามและโดดเด่น เป็นศูนย์การค้าสุดคลาสสิกในย่านเก่าของกรุงเทพมหานคร โอบล้อมด้วยถนนสายการค้าทั้ง 4 คือเจริญกรุง บุรพา พาหุรัด และตรีเพชร และเป็นแหล่งซื้อผ้าไหมชั้นเยี่ยมของกรุงเทพฯ มีทั้งผ้าไหมชิ้นและชุดผ้าไหมสำเร็จรูป

3) พนักงานที่ใส่ชุดไทยในการทำงาน

การทำงานในองค์กร/หน่วยงานต่าง ๆ ในปัจจุบัน พนักงานหรือคนทำงานใส่ชุดไทยสากลมาทำงานได้โดยอิสระ โดยเป็นชุดที่สุภาพ เหมาะกับการทำงาน แต่ก็พบว่าหน่วยงานบางแห่งมีการรณรงค์การใส่ชุดไทย/ผ้าไทยในบางวัน บางหน่วยงานไม่มีนโยบายเกี่ยวกับการใส่ชุดไทย/ผ้าไทย แต่ก็มีพนักงานที่ใส่ชุดไทย/ผ้าไทยในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ เช่น มหาวิทยาลัย โรงเรียนข้าราชการ เป็นต้น

4) เจ้าของ/พนักงานในบริษัทจัดงานแต่งงานและเจ้าบ่าว/เจ้าสาวที่แต่งชุดไทยในงานแต่งงาน

การแต่งกายแบบไทยย้อนยุคเริ่มเลือนหายในสังคมปัจจุบัน แต่ยังสามารถพบเห็นได้ว่าคนไทยแต่งกายด้วยชุดไทยย้อนยุคในพิธีมงคล และโอกาสสำคัญต่าง ๆ โดยเฉพาะในงานแต่งงาน ในงานนี้ กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องมากที่สุดจะเป็นบริษัทจัดงานแต่งงานและเจ้าบ่าว/เจ้าสาว

5) ประชาชนที่ใส่ชุดไทยไปเที่ยวเมืองมัลลิกา ปี พ.ศ. 2562

เมืองมัลลิกาตั้งอยู่ที่จังหวัดกาญจนบุรี เป็นเมืองท่องเที่ยวแนวย้อนยุค คนที่นี้รักษาวัฒนธรรมไทยในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 คนที่ปฏิบัติงานอยู่ที่นี้จะแต่งกายด้วยชุดไทย ในเมืองนี้จะมีบริการเช่าชุดไทยเดินเล่น นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเมืองนี้ส่วนใหญ่แต่งกายด้วยชุดไทย

6) เจ้าของร้านที่จัดแสดงในตลาดนัดผ้าชิ้นसानใจ ครั้งที่ 5 ปี พ.ศ. 2562 เส้นสาย สีสัน อัจฉรย์ผ้าไทย

งาน “เส้นสาย สีสัน อัจฉรย์ผ้าไทย” จัดขึ้นเพื่อสืบสานงานหัตถศิลป์ด้านผ้าทอไทยจากทั่วประเทศ ให้ความรู้เรื่องตำนานผ้าไทยในภูมิภาคต่าง ๆ จากนักสะสมและครูผ้าชื่อดัง และยังจัดประกวดการออกแบบแฟชั่นเครื่องแต่งกายที่ใช้ผ้าไทยเป็นหลักในการออกแบบ เพื่อต่อยอดให้ผ้าไทยอยู่ในใจของคนรุ่นใหม่

1.4.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยการสัมภาษณ์ ซึ่งมาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากกลุ่มประชากรทั้ง 6 กลุ่มข้างต้น โดยกำหนดจำนวนตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีจำนวน 3 คนขึ้นไปในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

- 1) ผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการที่มีความรู้ด้านชุดไทย หรือมีผลงานทางวิชาการด้านชุดไทย
 - ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ด้านชุดไทย จำนวน 1 คน
- 2) ร้านขายชุดไทยที่ ดีโอล์ด สยาม ซ้อปั้ง พลาซ่า ย่านพาหุรัด เขตกรุงเทพมหานคร
 - เจ้าของร้านชุดไทยสำเร็จรูป จำนวน 3 คน

- เจ้าของร้านผ้าไทย จำนวน 2 คน
 - 3) หน่วยงานที่มีพนักงานใส่ชุดไทยในการทำงาน
 - อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน
 - ครูในโรงเรียน จำนวน 4 คน
 - 4) บริษัทจัดงานแต่งงานและเจ้าบ่าว/เจ้าสาวที่แต่งชุดไทยในงานแต่งงาน
 - เจ้าของบริษัทหรือพนักงานในบริษัท 2 แห่ง แห่งละ 1 คน รวม 2 คน
 - เจ้าบ่าวเจ้าสาว 2 คู่ รวม 4 คน
 - 5) ประชาชนที่ใส่ชุดไทยไปเที่ยวเมืองมัลลิกา ปี พ.ศ. 2562
 - ประชาชนที่ใส่ชุดไทยมาเที่ยว จำนวน 20 คน
 - 6) เจ้าของร้านที่จัดแสดงในตลาดนัดผ้าขึ้นसानใจ ครั้งที่ 5 เส้นสายสีสัน อัจฉรรย์ผ้าไทย ปี พ.ศ. 2562 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 1 ถึง 4 สิงหาคม พ.ศ. 2562 เวลา 10.00 น. ถึง 22.00 น. ที่เดอะสตรีท ถนนรัชดาภิเษก
 - เจ้าของร้าน จำนวน 5 คน
- รวมทั้งสิ้น 43 คน

1.5 ค่านิยมศัพท์เฉพาะ

- 1) **วัฒนธรรมการแต่งกาย** หมายถึง การแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ของคนไทยที่มีการสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
- 2) **การแต่งกายแบบไทยย้อนยุค** หมายถึง แต่งกายด้วยชุดประจำชาติไทยในยุคสมัยต่าง ๆ ที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรม เชื้อชาติ ประเพณี หรือเอกลักษณ์ด้านอื่น ๆ ที่แสดงออกถึงความเป็นไทยอย่างชัดเจน
- 3) **แนวคิด** หมายถึง การแสดงออกด้านความรู้สึกของชาวไทยต่อการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค ด้วยการพูด การเขียน โดยมีพื้นฐานความรู้เดิม ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ ตลอดจนสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้นเป็นหลักในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ อาจจะได้รับยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้
- 4) **สังคมไทยปัจจุบัน** หมายถึง สังคมไทยที่ได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงในโลกโลกาภิวัตน์ ที่เทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การคมนาคมสะดวกสบาย และมีการเปลี่ยนค่านิยมในการบริโภค ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีการดำเนินชีวิตบางประการทั้งในเมืองและชนบท

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้ใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) เป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสังเกตและการสัมภาษณ์

- 1) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมการแต่งกาย
- 2) ศึกษาประวัติและความเป็นมาของวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคของคนไทย
- 3) สร้างเครื่องมือวิจัยด้วยการตั้งคำถามที่จะไปสัมภาษณ์จำนวน 7 ชุด 12 คำถาม ตามความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง โดยครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยทั้ง 2 ข้อและให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ
- 4) ปรับแก้ไขเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะ และนำไปเก็บข้อมูลภาคสนามกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในขอบเขตการวิจัย
- 5) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในด้านวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน
- 6) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในด้านแนวคิดเกี่ยวกับการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน
- 7) นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทำให้รู้และเข้าใจวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน
- 2) ทำให้รู้และเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน
- 3) ทำให้คนในสังคมไทยได้ตระหนักและเห็นถึงคุณค่าของการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคอันเป็นมรดกสำคัญของสังคมไทย และยังคงอยู่คู่กับสังคมไทยไปอีกราวแสนนาน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมไทยปัจจุบัน ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ดังต่อไปนี้

- 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมกับสังคม
 - 2.1.1 ความหมายของวัฒนธรรม
 - 2.1.2 บทบาทวัฒนธรรมที่มีต่อสังคม
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมการแต่งกาย
 - 2.2.1 ความหมายและความสำคัญของการแต่งกาย
 - 2.2.2 วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค
 - 2.2.3 ลักษณะการแต่งกายชุดไทยในสมัยต่าง ๆ
- 2.3 สังคมไทยในปัจจุบัน
 - 2.3.1 การเปลี่ยนแปลง
 - 2.3.2 วัฒนธรรมการแต่งกายในปัจจุบัน
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค
 - 2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการแต่งกายของคนท้องถิ่นในสังคมไทย
 - 2.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดหรือความคิดเห็นที่มีต่อวัฒนธรรมการแต่งกาย

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมกับสังคม

วัฒนธรรมเป็นเรื่องที่มีความหมายสาระกว้างขวางครอบคลุมทั้งหมดของวิถีชีวิต รวมถึงภาษา ศิลปะ ความเชื่อถือ ระเบียบแบบแผนด้านต่าง ๆ

เรื่องของสังคมและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ เปรียบเสมือนเหรียญเงินที่มีด้านหน้าและด้านหลัง สังคมนั้น หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่รวมกันในบริเวณใดบริเวณหนึ่งมาช้านาน มีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน มีภาษาขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีทางในการดำรงชีวิตร่วมกันเป็นแบบอย่างเดียวกัน วัฒนธรรมนั้น หมายถึง บรรดาขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา และทุกสิ่งทุกอย่างที่คนในสังคมนั้นสร้างขึ้นมาเพื่อดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันเพราะฉะนั้นถ้าไม่มีสังคมก็ไม่มีวัฒนธรรมทั้งสองอย่างจึงเป็นของคู่กันอย่างแยกไม่ออก

แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย (4-7 : 2548) กล่าวว่า มนุษย์ทุกผู้ทุกนาม ทุกภาษา ต่างมีศักยภาพในการเรียนรู้และมีความรู้สึกนึกคิดเท่าเทียมกันหมด ไม่มีใครดีเลิศหรือเด่นกว่าใคร มนุษย์จึงสร้างวัฒนธรรมขึ้นเพื่อการดำรงอยู่ วัฒนธรรมเป็นของคู่กับสังคม วัฒนธรรมดีจะดีหรือไม่มันขึ้นอยู่กับความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคมนั้น ๆ

2.1.1 ความหมายของวัฒนธรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 1058) ได้ให้ความหมายของคำว่า “วัฒนธรรม” หมายถึง สิ่งที่ทำความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ เช่น วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมในการแต่งกาย วิธีชีวิตของหมู่คณะ เช่น วัฒนธรรมพื้นบ้าน วัฒนธรรมชาวเขา

คำว่า “วัฒนธรรม” นี้ ได้ถูกขึ้นเพื่อให้มีความหมายตรงกับคำว่า “Culture” คำว่า “Culture” ตามมูลศัพท์หมายความว่า เพาะปลูกให้งอกงาม เป็นการแสดงถึงความเจริญงอกงามซึ่งเปรียบได้กับการเพาะปลูกพันธุ์ไม้ให้งอกงาม ผลิดอกออกผลเพื่อประโยชน์แก่มนุษย์ในอันจะใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนได้ ไม่ว่าในทางกาย เช่น การใช้บริโภคหรือใช้ประกอบทำสิ่งของเครื่องใช้ที่มนุษย์จะใช้ได้หรือทางใจ เช่น การชมในฐานที่เป็นสิ่งเจริญตาเจริญใจ เป็นต้น และการเพาะเลี้ยงสัตว์ให้เจริญงอกงามก็มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จึงรวมอยู่ในภาคความคิดของคำว่า “Culture” นี้ด้วยเหมือนกัน วัฒนธรรมหมายความว่า ความเจริญงอกงามดังที่กล่าวมานี้ ฉะนั้น ภูมิธรรมแห่งความเจริญงอกงามซึ่งได้แก่ Culture จึงได้ใช้คำว่า วัฒนธรรม (ส. พลายน้อย. 2553 : 355-356)

ผลงานที่มวลมนุษย์ในสังคมพยายามสร้างสรรค์ขึ้น ตั้งแต่สมัยป่าเถื่อนมาสู่อารยธรรม เช่น วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ระบบการปกครอง การผลิต ศิลธรรม กฎหมาย ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณี ซึ่งปรากฏอยู่ในการดำเนินชีวิตทุก ๆ ด้านเหล่านี้เรียกวัฒนธรรม (นิตยา ชวี. 2452 : 18)

วัฒนธรรม คือ ผลจากความพยายามของมนุษย์จากชีวิตที่ป่าเถื่อนมาสู่อารยธรรม ผลงานดังกล่าวบางอย่างก็รวมอยู่กับวัตถุในชีวิตประจำวัน บางอย่างก็รวมอยู่ในด้านจิตใจ ยิ่งกว่านั้น การดำรงชีพการเมือง สังคม ประเพณีต่าง ๆ ก็รวมอยู่ใน “วัฒนธรรม” และอารยธรรม ของมนุษย์ได้รับอิทธิพลจากภูมิประเทศและยุคสมัย ทำให้วัฒนธรรมเกิดความแตกต่างกันขึ้น (นิตยา ชวี. 2542 : 21)

วัฒนธรรม คือ 1.สภาพอันเป็นความเจริญงอกงาม วัฒนธรรม แปลว่า เจริญงอกงาม ธรรม คือความดี ความชอบและสภาพ เมื่อรวมกันได้ความว่าสภาพอันเป็นความเจริญงอกงามหรือความที่ดี เจริญงอกงาม 2.มีความหมายกว้าง หมายถึง ความเจริญทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ ไม่ว่าจะมีความเจริญสมัยแรกหรือปัจจุบันเป็นส่วนประกอบที่แทรกซึมอยู่ในวิถีชีวิตของมนุษย์ มนุษย์เกิดในวัฒนธรรมและอยู่ในวัฒนธรรม 3.ทางนิตินัย หมายถึง ความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยทางพฤตินัย หมายถึง สภาพอันเป็นความเจริญทั้งรูปธรรมและนามธรรม เป็นความเจริญใน

วิชาความรู้ก่อให้เกิดการกระทำที่ดีขึ้น มีความเจริญงอกงามทั้งในทางกิจการงานด้านวัตถุและทางจิตใจของมนุษย์ (ประภาศรี สีหอำไพ. 2538 : 7)

นิตยา ชวี (2542 : 21-23) กล่าวว่า วัฒนธรรม คือ ผลงานที่มวลมนุษย์ในสังคมพยายามสร้างสรรค์ขึ้น ตั้งแต่สมัยป่าเถื่อนมาสู่อารยธรรม วัฒนธรรมของมนุษย์ชาติเริ่มตั้งแต่ที่มนุษย์ยังป่าเถื่อนพยายามวิวัฒนาการมาสู่วัฒนธรรม ดังนั้น วัฒนธรรม คือ ผลจากความพยายามของมนุษย์จากชีวิตที่ป่าเถื่อนมาสู่อารยธรรม ผลงานดังกล่าวบ้างก็รวมอยู่กับวัตถุชีวิตประจำวัน บ้างก็รวมอยู่ในด้านจิตใจ วัฒนธรรมมีเอกลักษณ์เฉพาะตน 2 ประการ คือ 1 ลักษณะภูมิประเทศ 2 ยุคสมัย

วัฒนธรรมขึ้นอยู่กับลักษณะภูมิประเทศ เนื่องจากวัฒนธรรมมีส่วนเกี่ยวข้องกับภูมิประเทศ จะเห็นได้ว่าบุคคลที่อยู่ตามป่าเขา ตามที่ราบอยู่บนบก หรือตามเกาะย่อมมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไป เหตุนี้ชาวเอเชียจึงมีวัฒนธรรมเอเชีย ชาวยุโรปมีวัฒนธรรมชาวยุโรป ชาวจีนมีวัฒนธรรมชาวจีน ไม่มีหนทางที่จะทำให้วัฒนธรรมแต่ละแห่งเหมือนกันทั้งหมด การดำรงชีพของมนุษย์ไม่อาจแยกออกไปจากภูมิประเทศและสิ่งแวดล้อม

2.1.2 บทบาทวัฒนธรรมที่มีต่อสังคม

วัฒนธรรมเปรียบเหมือนกระจกที่สะท้อนความแตกต่างในแต่ละสังคมสามารถที่จะกำหนดชนิดของที่อยู่อาศัย อาหารที่จะใช้บริโภคดำรงชีพ เช่น ชาวฝรั่งเศสเห็นว่า น้ำเหมาะที่จะใช้ชำระสิ่งต่าง ๆ มากกว่าที่จะนำมาบริโภค แต่คนไทยใช้น้ำสำหรับดื่มกิน และชำระสิ่งต่างๆ หรือชาวตะวันตกบริโภคนม ในขณะที่ใคร ๆ ให้ทารกดื่มเท่านั้น หรือชาวตะวันตกชอบกินเนื้อวัว ในขณะที่ชาวฮินดูถือว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นต้น

ความแตกต่างเหล่านี้เกิดจากการหล่อหลอมทางวัฒนธรรม มิได้เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติหรือชีวภาพ เพราะความต้องการทางกายภาพกำหนดเพียงว่า มนุษย์ต้องกินเพื่อให้มีชีวิตอยู่รอด แต่มิได้กำหนดว่ามนุษย์จะต้องกินสิ่งใด สิ่งใดกินได้ หรือสิ่งใดกินไม่ได้ หรือหากยกตัวอย่างทางภูมิศาสตร์ก็จะเห็นว่า มนุษย์ต้องการที่อยู่อาศัยหลบฝนหลบแดด แต่มนุษย์ในแต่ละท้องถิ่นซึ่งมีลักษณะทางภูมิศาสตร์แตกต่างกัน ก็สร้างบ้านเรือนต่างกัน

สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า วัฒนธรรมมีบทบาทอย่างยิ่งต่อสังคมมนุษย์ วัฒนธรรมบางอย่างในสังคมเห็นว่าควร บางสังคมเห็นว่าไม่ควร เป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่ควรปฏิบัติ แต่มนุษย์ก็มักจะเรียนรู้และคุ้นเคยแต่เฉพาะวัฒนธรรมของตน มิใคร่ได้ใส่ใจในวัฒนธรรมของชาติอื่น ภาษาอื่นบางครั้งก็ทักท้วงเอาวัฒนธรรมของตัวเองดีเลิศ หรือประเสริฐที่สุด การเรียนรู้วัฒนธรรมของมนุษย์จะมีมาก หรือน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับสติปัญญา (“ธรรมจักร พรหมพ่าย”. 2545 : ออนไลน์)

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมการแต่งกาย

คำว่า วัฒนธรรม มีความหมายกว้างขวาง หมายถึงถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์คิดประดิษฐ์ขึ้นมา นับตั้งแต่ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา ตลอดจนศิลปะขนานาประการ อาจกล่าวได้ว่า วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือที่มนุษย์คิดค้นขึ้นมาเพื่อช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ การแต่งกายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม และมีความสำคัญกับวัฒนธรรมเป็นอย่างยิ่ง นักภาษาศาสตร์หลายท่านและสถาบันทรงภูมิต่าง ๆ ต่างก็ให้ความหมายกับคำว่า วัฒนธรรม และให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมของการแต่งกายเช่นกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการแต่งกาย ตลอดจนความสำคัญของวัฒนธรรมการแต่งกาย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ความหมายและความสำคัญของการแต่งกาย

- ความหมาย

การแต่งกายเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงค่านิยมทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง จะสะท้อนให้เห็นถึงสภาพของการดำรงชีวิตของมนุษย์ในแต่ละช่วงยุคสมัย

พวงผกา คุโรวาท (2540 : 4) กล่าวว่า การแต่งกาย หมายถึง สิ่งที่มนุษย์นำมาใช้เป็นเครื่องห่อหุ้มร่างกาย การแต่งกายของมนุษย์แต่ละเผ่าพันธุ์สามารถค้นคว้าได้จากหลักฐานทางวรรณคดีและประวัติศาสตร์ เพื่อให้เป็นเครื่องช่วยชี้ นำ ให้รู้และเข้าใจถึงแนวทางการแต่งกาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสภาพของการดำรงชีวิตของมนุษย์ในยุคสมัยนั้น ๆ ขณะที่ ประชิต สกฤษณ์พัฒน์ (2546 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า การแต่งกาย คือ ความนิยมในการแต่งกายในแต่ละท้องถิ่นไม่เหมือนกัน ทำให้ลักษณะของเครื่องแต่งกายแต่ละท้องถิ่นมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปทั้งในเรื่องรูปแบบและสีสันทัน ตลอดจนลักษณะของเนื้อผ้า ซึ่งบางท้องถิ่นอาจจะทอขึ้นเอง อย่างไรก็ตาม รูปแบบของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของคนทั่ว ๆ ไป จะเป็นแบบเรียบง่ายหรือเมื่อจะไปร่วมงานที่เป็นพิธีก็นิยมแต่งกายอีกแบบหนึ่ง

กระทรวงวัฒนธรรม (2547 : ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่า การแต่งกายเป็นมารยาททั่ว ๆ ไปซึ่งทุกคนต้องปฏิบัติเหมือนกันตามแต่โอกาสที่เหมาะสม เช่น แต่งกายไปทำงานไปวัด ทำบุญไปเล่นกีฬา และงานพิธีต่าง ๆ หรือการแต่งกายที่อยู่ในเครื่องแบบของนักเรียนนักศึกษา ทหารตำรวจ บริษัทห้างร้านที่กำหนดให้พนักงานแต่งกาย เป็นต้น หากบุคคลใดสามารถปฏิบัติได้ตามกฎระเบียบที่กำหนดถือว่าเป็นผู้มีมารยาทในการแต่งกายที่ดี นอกจากนี้ ประทีป วัฒนสิทธิ์ (2555 : 25) กล่าวว่า การแต่งกายเป็นการแสดงถึงเอกลักษณ์ประจำชาติอย่างหนึ่ง เป็นการแสดงออกถึงประเพณีวัฒนธรรมทั้งรวมถึงการแสดงออกถึงค่านิยมที่ดีงาม

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การแต่งกาย หมายถึง สิ่งที่มนุษย์นำมาใช้เป็นเครื่องห่อหุ้มร่างกายและบ่งบอกถึงค่านิยมในการแต่งกายของแต่ละท้องถิ่น ทำให้ลักษณะ

การแต่งกายในแต่ละท้องถิ่นมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป ทั้งในเรื่องรูปแบบ วัสดุ สี สัน ตลอดจนลวดลายของผ้า นอกจากนี้ ยังสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ประจำชาติอย่างหนึ่ง อันเป็นการแสดงออกทางประเพณีวัฒนธรรม รวมถึงสภาพของการดำรงชีวิตของมนุษย์ในแต่ละยุคสมัย

- ความสำคัญ

การแต่งกายมีความสำคัญต่อชีวิตของคนเราในหลาย ๆ ด้าน จากเดิมเป็นของใช้ในชีวิตประจำวันพัฒนาเป็นสิ่งที่สามารถตีความได้ มีรายละเอียดดังนี้

ณรงค์ เสียงประชา (2539 : 12) ได้ให้เหตุผลความสำคัญของการแต่งกายไว้ว่า วัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ช่วยให้มนุษย์และสังคมพัฒนาขึ้นโดยลำดับอย่างไม่มีที่สิ้นสุด แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับความสามารถของมนุษย์ในการปรับปรุง รับเอา หรือสร้างสรรค์วัฒนธรรมที่เหมาะสมขึ้นมาใช้ ถ้าวัฒนธรรมมีคุณค่าเหมาะสมมากก็ช่วยให้สังคมเจริญขึ้นได้มากเป็นเงาตามตัว และความเหมาะสมของวัฒนธรรมก็คือ การก่อให้เกิดประโยชน์แก่การดำรงชีวิตในสังคม

พวงผกา ประเสริฐศิลป์ (2541 : 12) กล่าวว่า มนุษย์ต้องแต่งกายในขั้นแรกเพื่อปกปิดร่างกาย ต้องการความอบอุ่น ป้องกันสัตว์และแมลง เพราะมนุษย์เป็นสัตว์โลกที่อ่อนแอที่สุดในทางฟิสิกส์ เพราะขาดภูมิต้านทานทางธรรมชาติกว่าสัตว์อื่น ๆ ผิวหนังของมนุษย์บอบบาง จึงต้องมีสิ่งปกปิดร่างกาย เพื่อดำรงชีวิตอยู่ได้จากความจำเป็นอันนี้เป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญในอันที่จะแต่งกายเพื่อสนองความต้องการของเราเอง สังคม และอื่น ๆ ประกอบกัน และเครื่องแต่งกายก็มีแบบที่แตกต่างกันออกไปตามมูลเหตุต่าง ๆ เช่น สภาพภูมิอากาศ สภาพกิจการงานและอาชีพที่ทำ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา สภาพแวดล้อม ฐานะ และเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ ฟ้า เจริญรัมย์ (2552 : 32) ได้กล่าวไว้ว่า การแต่งกายเป็นหนึ่งในปัจจัย 4 ซึ่งจำเป็นในการปกปิดร่างกายและปกป้องร่างกายจากสิ่งอันตรายต่าง ๆ แต่ละชาติมีรูปแบบแตกต่างกันตามลักษณะทางวัฒนธรรมและความเชื่อ นอกจากนี้ยังเป็นสิ่งที่ตอบสนองความจำเป็นในการดำรงชีวิตแล้ว ยังเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ สร้างความน่าเชื่อถือแก่ผู้ที่สวมใส่ เป็นอารมณ์ที่เชิดชูบุคลิกภาพของผู้สวมใส่ให้ดูสวยงาม

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การแต่งกายเป็นหนึ่งในปัจจัย 4 ของการดำรงชีวิต ซึ่งจำเป็นในการปกปิดร่างกายและปกป้องร่างกายจากสิ่งอันตรายต่าง ๆ และยังถือเป็นเครื่องตกแต่งร่างกายให้ดูสวยงาม รวมทั้งป้องกันความร้อนหนาว และยังบ่งบอกถึงฐานะศักดิ์ตระกูลและตำแหน่งหน้าที่อีกด้วย เป็นสิ่งที่กำหนดความเจริญหรือความเสื่อมของสังคม และมีอิทธิพลต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ทำให้ร่างกายดูสวยงาม สามารถบ่งบอกถึงฐานะ ตำแหน่งหน้าที่ ความน่าเชื่อถือ และยังแสดงถึงความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ค่านิยม ระเบียบแบบแผนทางสังคม ตลอดจนคุณค่าทางศิลปะ

2.2.2 วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค

การแต่งกายแบบไทยย้อนยุคมีธรรมเนียมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และได้รับการสืบทอดต่อกันมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงสมัยอยุธยาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น แต่มิได้ยึดถือเป็นแบบแผนสืบมาจนถึงปัจจุบัน ยังมีการปรับเปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง รวมถึงค่านิยมของแต่ละยุคสมัยมาโดยตลอด

สมศรี สุกุมลนันทน์ (2538 : 60-61) ได้กล่าวไว้ว่า ความประสงค์ใหญ่ของการเชิญชวนให้ คนไทยแต่งกายแบบไทยก็เพื่อจะให้เกิดความสำนึกในความเป็นไทย ใช้การแต่งกายเป็นสื่อ นำไม่ใช่ออกเครื่องแบบใหม่ให้คนไทยแต่ง อะไรที่ใครเคยแต่งในโอกาสไหนกันมาแต่เดิม ก็รับได้ว่าเป็นการแต่งกายแบบไทยทั้งสิ้น และยังได้สรุปว่า การแต่งกายแบบไทยไม่มีรูปแบบบังคับ สมสมัย “โลกานวัต” ยึดสิ่งที่นิยมนำเห็นเป็นสื่อไปสู่สำนึกความเป็นไทย คือ ผ้าไทยไม่หยุดอยู่ที่ตรงที่นำผ้าไทยมาใช้เป็นเครื่องแต่งกายเท่านั้น ขยายไปยังสิ่งของอื่น ๆ ด้วย ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะแสดง ความสำนึกของความเป็นไทยด้วยการแต่งกายและใช้ของ

การแต่งกายแบบไทยย้อนยุคเกิดขึ้นด้วยปัจจัยแวดล้อมหลาย ๆ อย่าง ปัจจัยแรกและเป็นปัจจัยที่สำคัญ คือ เกิดจากการให้ความสำคัญของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

ชุดประจำชาติของสตรีไทยปัจจุบัน เกิดขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชรัชกาลปัจจุบัน ได้ต้นแบบจากฉลองพระองค์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เมื่อครั้งโดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปทรงเยือนทวีปอเมริกาและทวีปยุโรป ใน พ.ศ. 2503 เพื่อเจริญสัมพันธไมตรีกับนานาชาติ และเพื่อเป็นการประกาศให้ชาวโลกรู้จักประเทศไทยที่ยิ่งขึ้น ครั้งนั้นสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำริว่าจะทรงฉลองพระองค์ในชุดประจำชาติที่แสดงถึงเอกลักษณ์ไทยอย่างแท้จริงสำหรับงานพิธีและโอกาสต่าง ๆ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยกันศึกษารวมธรรมเนียมการแต่งกายของสตรีไทยในราชสำนักสมัยโบราณ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบฉลองพระองค์ชุดไทย เพื่อทรงใช้ในพระราชกรณียกิจครั้งนี้ (คณะทำงานพิพิธภัณฑสถานฯ. 2555 : 59) และชุดไทยที่ทรงพระราชดำริขึ้นซึ่งเดิมเรียกกันว่า “ชุดไทยพระราชนิยม” ได้แก่ ชุดไทยเรือนต้น ชุดไทยจิตรลดา ชุดไทยอมรินทร์ ชุดไทยบรมพิมาน ชุดไทยจักรี ชุดไทยจักรพรรดิ ชุดไทยดุสิต ชุดไทยศิวาลัย ต่อมาก็เป็นชุดที่นิยมของสตรีไทยทั่วไป จนในที่สุดก็กลายเป็นเครื่องแต่งกายประจำชาติของสตรีไทย และช่วงหลังได้ออกแบบเครื่องแต่งกายประจำชาติสำหรับบุรุษไทยด้วย ซึ่งเรียกกันว่า “ชุดพระราชทาน” มีด้วยกันทั้งหมด 3 แบบ

ชุดไทยเป็นชุดประจำชาติไทยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ไม่เหมือนชาติอื่น ๆ แต่ปัจจุบันชุดไทยอาจมิได้เป็นที่รู้จักมากนัก เนื่องจากยุคสมัยที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ผู้คนส่วนใหญ่ต่างกลุ่มหลงในวัฒนธรรมต่างชาติ นิยมแฟชั่นการแต่งกายที่ค่อนข้างทันสมัย จึงทำให้ชุดไทยถูกลดความสำคัญลงในที่สุด

เพื่อเผยแพร่ความรู้ ความงดงามของความเป็นไทย ช่วยกันอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมประเพณีไทย พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้จัดงาน "อุ่นไอรัก คลายความหนาว สายน้ำแห่งรัตนโกสินทร์" (กระปุก. 2561 : ออนไลน์) ซึ่งงานนี้จะทำให้ชาวไทยสนใจประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมการแต่งกายไทยมากขึ้น

งาน "อุ่นไอรัก" ที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงมีพระราชดำริ และทรงโปรดเกล้า ฯ ให้จัดขึ้นในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคม 2561 ถือเป็นภารกิจพิเศษให้คนไทยลุกขึ้นมาสนใจแต่งกายย้อนยุค หรือแต่งชุดไทย เพื่อให้ถ่ายรูปเข้ากับบรรยากาศในงาน และทำให้ชาวต่างชาติตื่นตาตื่นใจกับรูปลักษณ์คนไทยในชุดไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงชุดไทยยุคปัจจุบัน ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ 9 ทรงพระราชทานไว้หลายแบบ (วิวรรณ ธาราธิชญ์โชติ. 2561 : ออนไลน์)

ในงานนี้ประชาชนและนักท่องเที่ยวต่างแต่งกายด้วยชุดไทยแบบย้อนยุค เดินทางเข้ามาเพื่อสัมผัสกับบรรยากาศแบบย้อนยุคภายในงานกันเป็นจำนวนมาก

นอกจากงานอุ่นไอรักแล้ว ยังมีงานที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันอีกหลาย ๆ งาน เพื่อเปิดโอกาสให้ชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ร่วมอนุรักษ์ความเป็นไทย ร่วมแต่งชุดไทย ห่มสไบสวย ก็มาร่วมงานเทศกาลท่องเที่ยว ย้อนยุค เช่น งานพระนครคีรี เป็นงานที่จัดขึ้นเพื่อรำลึกถึงความสำคัญของประวัติศาสตร์เมืองเพชรบุรี โดยเฉพาะพระนครคีรีและมรดกศิลปวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่มีสืบมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งในงานนี้จะมีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมสนุกด้วยการแต่งชุดไทยขึ้นเขาชมวัง งานแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ประจำปี 2561 ในงานนี้จะมีกิจกรรมนุ่งโจง ห่มสไบแต่งไทย ไหว้พระ เสริมบารมี (กระปุก. 2561 : ออนไลน์)

นอกเหนือไปจากงานเทศกาลท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่รณรงค์ให้คนไทยหันกลับมาใส่ชุดไทยสวยงามแล้ว ยังมีสถานที่ที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ใส่ชุดไทยเที่ยวอย่างงดงามอยู่เหมือนกัน ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ใช้ความเป็นไทยเข้ามา ที่สร้างสีสันความสนุกให้กับการเที่ยว ในรูปแบบที่ต่างออกไปจากเดิม เช่น เมืองมัลลิกา ตลาดไทยย้อนยุคบ้านระจัน ซึ่งเป็นสถานที่ที่ได้จำลองวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในสมัยอดีต นักท่องเที่ยวสามารถเช่าชุดไทยเดินเที่ยวตลาด และพ่อค้าแม่ค้าที่นี่ก็จะร่วมใจกันแต่งกายชุดไทยย้อนยุค (กระปุก. 2561 : ออนไลน์)

กระแสการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคนอกจากได้สืบสานแล้ว ยังมีพัฒนาการ ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนตามกระแสการแต่งกายแบบสากล

เพื่อสืบสานและสนับสนุนงานหัตถศิลป์ของไทยตามพระราชปณิธาน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในฐานะที่พระองค์ได้ทรงฟื้นฟูให้ผ้าไทยเป็นที่รู้จักทั้งในและต่างประเทศ ชมรมसानใจ สายใยผ้าชิ้น ได้จัดงาน “ตลาดนัดผ้าชิ้นसानใจ ครั้งที่ 5” ที่เดอะสตรีท ถนนรัชดาภิเษก ทางชมรม ฯ ได้จัดกิจกรรมเพื่อต่อยอดให้ผ้าไทยอยู่ในใจของคนรุ่นใหม่ ด้วยการจัดประกวดการออกแบบแฟชั่นเครื่องแต่งกายที่ใช้ผ้าไทยเป็นหลักในการออกแบบ “FFF Young Designer Award 2019” ครั้งที่ 1 ขึ้น สำหรับ นิสิต นักศึกษาและประชาชนทั่วไป ภายใต้แนวคิด ผ้าไทยก้าวไกลด้วยหัวใจคนรุ่นใหม่สู่ออนาคต “Fash For the Future” โดยได้รับเกียรติจากคุณแพร์พาย Top Global Influencer ทางด้านผ้าไทย ร่วมเป็นหนึ่งในกรรมการตัดสินการประกวด (RojOnline. 2562 : ออนไลน์)

หลังจากกระแสย้อนยุคและความสนใจในประวัติศาสตร์และความเป็นไทยถูกจุดติดแล้ว ละครเรื่อง “บุพเพสันนิวาส” ยิ่งช่วยเสริมให้ผู้คนที่แต่งชุดไทยสมัยต่าง ๆ ออกไปถ่ายรูปตามสถานที่ท่องเที่ยวมากขึ้น โดยเฉพาะตามโบราณสถาน ซึ่งเป็นกระแสที่มาแรงอย่างยิ่ง

นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านผ้าไทยโบราณ กล่าวว่า กระแสนิยมของละครบุพเพสันนิวาสที่มีการพูดถึงอย่างมาก นอกจากการเรียงร้อยเรื่องราว แทรกความรู้ประวัติศาสตร์ให้ผู้สนใจได้ค้นคว้าเพิ่มเติมแล้ว ยังมีผลต่อเรื่องวัฒนธรรมการแต่งกายชุดไทย ซึ่งเป็นมรดกทางภูมิปัญญาอีกด้วย โดยพบว่า กระแสของละคร ทำให้การผลิตสิ่งทอพื้นถิ่น ผ้าไทยโบราณที่เคยเจียบเหวากลับมาคึกคัก มีผู้สนใจซื้อมาสวมใส่นอกจากกระตุ้นเศรษฐกิจแล้วยังเป็นการช่วยอนุรักษ์ผ้าไทยโบราณด้วย (ช่อง 3. 2561 : ออนไลน์)

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคมีประวัติอย่างยาวนาน สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ในการแต่งกายไทย ทั้งรัฐบาลและเอกชนพยายามที่จะรณรงค์ ฟื้นฟู และอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค ด้วยนโยบายและกิจกรรมต่าง ๆ ที่รัฐบาลจัดขึ้น และยังพบกับกระแสละครย้อนยุค ทำให้ชาวไทยหันไปสนใจวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคอีกครั้ง ทำให้การแต่งกายแบบไทยย้อนยุคได้รับความนิยมจากชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า วัฒนธรรมการแต่งกายมีอิทธิพลต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ และสามารถบ่งบอกถึงฐานะ ตำแหน่งหน้าที่ ความน่าเชื่อถือของคนแต่ง อีกทั้งยังแสดงถึงความรู้สึกรักชาติ ความเชื่อ ค่านิยม ระเบียบแบบแผนทางสังคม ตลอดจนคุณค่าทางศิลปะ วัฒนธรรมการแต่งกายจึงเป็นสิ่งสำคัญ วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคเป็นวัฒนธรรมการแต่งกายประเภทหนึ่งที่มีประวัติอย่างยาวนาน สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ไทย ดังนั้น ทั้งรัฐบาลและ

เอกชนพยายามที่จะรณรงค์ ฟันฟู และอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค ด้วยนโยบาย และกิจกรรมต่าง ๆ กระแสละครย้อนยุคมีส่วนช่วยให้ชาวไทยหันไปสนใจวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคอีกครั้ง จึงทำให้ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมแต่งกายแบบไทยย้อนยุค

2.2.3 ลักษณะการแต่งกายชุดไทยในสมัยต่าง ๆ

การแต่งกายของคนไทยได้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะการแต่งกาย ชุดไทยในยุคสมัยต่าง ๆ ซึ่งแบ่งเป็นสามช่วง ได้แก่ สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 3 ระหว่าง ปี พ.ศ. 2325 ถึง ปี พ.ศ. 2394 ระยะเวลา 69 ปี สมัยรัตนโกสินทร์ตอนกลาง ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 ถึงรัชกาลที่ 6 ระหว่างปี พ.ศ. 2394 ถึง ปี พ.ศ. 2411 ระยะเวลา 17 ปี และสมัยรัตนโกสินทร์ยุคปัจจุบัน ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 7 จนถึงปัจจุบัน ระหว่างปี พ.ศ. 2468 ถึงปัจจุบัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

-สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (สมัยรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 3)

ในช่วงรัชสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น สมัยรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 3 เป็นยุคที่มีลักษณะการแต่งกายที่ยังมีรูปแบบดั้งเดิมที่สืบทอดมาจากสมัยอยุธยา กล่าวคือ

ในระยะต้นรัตนโกสินทร์ เป็นระยะที่บ้านเมื่อกำลังฟื้นตัวจากสภาวะสงครามและสร้างเมืองใหม่ คนไทยในสมัยนั้นยังคงรับช่วงมาจากสมัยอยุธยาตอนปลาย ไม่ว่าจะเป็ นขนบธรรมเนียมประเพณี วรรณกรรม กฎหมาย การปกครอง ความคิด ความเชื่อ และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ เนื่องจากคนในยุคนั้นเป็นผู้ที่เกิดและมีชีวิตอยู่ในสมัยอยุธยา เห็นความรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา จึงยึดแบบเมื่อ “ครั้งบ้านเมืองดี” ในเรื่องวัฒนธรรมการแต่งกายก็เช่นเดียวกัน ทั้งเสื้อผ้าเครื่องประดับ ทรงผม ยังคงรักษารูปแบบและลักษณะบางอย่างที่สืบเนื่องมาจากอยุธยา โดยทั่วไปแล้วทั้งชายและหญิงนุ่งผ้าและห่มผ้ากันเป็นหลัก ไม่ได้นุ่งกางเกงกันเป็นปกติเหมือนปัจจุบันและนุ่งห่มเช่นนี้ทุกระดับชนชั้น กล่าวคือ นุ่งโจงกระเบน ห่มผ้า ไม่นิยมสวมเสื้อ (เผาทอง ทองเจือ. 2542 : 251)

สมัยรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 3 จะมีรูปแบบการแต่งกายยังคงรูปแบบของอยุธยาตอนปลายบ้าง นักประวัติศาสตร์ได้ค้นคว้าจากภาพจิตรกรรมฝาผนังต่าง ๆ และตามสมุดข่อย พบว่าเสื้อผ้าผู้ชายยังปล่อยท่อนบน มีผ้าพาดบ่า สวมเสื้อบ้างตามแต่โอกาส นุ่งโจงกระเบนผืนเดียว ถ้าเป็นทหาร นุ่งโจงกระเบนทับสนับเพลาหรือผ้าลอมซาย ผู้หญิงนุ่งโจงกระเบนท่อนบนห่มสไบหรือคาดผ้าแถบพันรอบเอว ห่มสไบทับ เวลาทำงาน ห่มตะเบ็งมาน หญิงชาววังนุ่งจีบหน้า (มูลนิธิส่งเสริมเศรษฐกิจชนบทและพัฒนาสิ่งแวดล้อม. 2547 : 144)

ในช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นยังคงแต่งกายตามรูปแบบดั้งเดิมตามสมัยอยุธยา ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้น ลักษณะการแต่งกายจึงต้องมีความ

ทะมัดทะแมง โดยผู้ชายจะนุ่งโจงกระเบนถักสั้นเหนือเข่า ไม่สวมเสื้อ ไม่สวมรองเท้า หากอยู่บ้านจะนุ่งผ้าลอยชายหรือนุ่งโสร่ง มีผ้าคาดพุง ผมหงอกหรือขาวบ้านจะเรียกว่า ทรงหลักแจวสำหรับผู้หญิง เวลาทำงานนุ่งโจงกระเบน และห่มตะเบ็งมาน เวลาอยู่บ้านคาดผ้าแถบ แต่เมื่อออกนอกบ้านจะนุ่งผ้าจีบ ห่มสไบทับผ้าแถบอีกที (แหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม. 2562 : ออนไลน์)

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น นับตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 3 ระยะเวลา 69 ปี วัฒนธรรมการแต่งกายในช่วงนี้ได้สืบทอดจากสมัยอยุธยาตอนปลาย และแต่งตามโอกาส โดยทั่วไปแล้วชายหญิงส่วนบนไม่นิยมสวมเสื้อ ไม่สวมรองเท้า และนุ่งโจงกระเบน

-สมัยรัตนโกสินทร์ตอนกลาง (สมัยรัชกาลที่ 4 ถึงรัชกาลที่ 6)

ในสมัยนี้ ลักษณะการแต่งกายของคนไทยได้รับอิทธิพลจากตะวันตก มีการแต่งกายแบบผสมผสานวัฒนธรรมตะวันตกมากขึ้น กล่าวคือ

สมัยรัชกาลที่ 4 ระยะเวลา 17 ปี (พ.ศ. 2394-2411) เนื่องจากสมัยโบราณคนไทยไม่นิยมสวมเสื้อ แม้แต่เวลาเข้าเฝ้า ในสมัยรัชกาลที่ 4 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงประกาศให้ข้าราชการสวมเสื้อเข้าเฝ้า และทรงสนับสนุนให้มีการศึกษาภาษาอังกฤษ จึงทำให้มีการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามา การแต่งกายจึงมีการเปลี่ยนแปลงไป

ในสมัยรัชกาลที่ 4 ผู้หญิงจะนุ่งผ้าลายโจงกระเบน หรือนุ่งผ้าจีบ ใส่เสื้อแขนยาวผ่าอกปกคอตั้งเตี้ย ๆ (เสื้อกระบอก) แล้วห่มผ้าแพร สไบจีบเฉียงทับบนเสื้อ ตัดผมไว้ปีกเช่นเดิม แต่ไม่ยาวประป่า ส่วนผู้ชายจะนุ่งผ้าม่วงแพรโจงกระเบน สวมเสื้อเปิดอกคอเปิด หรือเป็นเสื้อกระบอกแขนยาว (อัจฉรา สโรบล. 2543 : 26)

สมัยรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2411-2453) ระยะเวลา 42 ปี มีการเปลี่ยนแปลงขนบธรรมเนียมการแต่งกายที่เป็นประวัติศาสตร์ครั้งยิ่งใหญ่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สมัยนี้เกิดเสื้อราชปะแตน ทรงโปรดให้ข้าราชการบริพารสวมรองเท้าถุงเท้าเวลาจับเสด็จ เครื่องแบบทหารมหาดเล็กเป็นกางเกงขาสั้น ครึ่งน่อง เปลี่ยนเป็นขายาว สวมหมวกเอสเม็ท (ยอดแหลม) สวมเสื้อฝรั่ง เช่นเสื้อทุนิก (ยาวคลุมสะเอว) เครื่องแบบพลเรือนนุ่งโจงกระเบน ใส่เสื้อราชปะแตนคอปิด กระดุม 5 เม็ด ไม่ต้องสวมเสื้อชั้นใน เพราะสวมเสื้อฝรั่งร้อน ต้องมีเสื้อในผูกคอ เสื้อราชปะแตนจึงเป็นที่นิยมมาจนถึงปัจจุบัน สำหรับผู้หญิง เปลี่ยนจากการห่ม สไบเป็นสวมเสื้อแขนยาว ห่มสไบทับ พัฒนาเป็นเสื้อลูกไม้แขนพองแบบชาห์มูแฮม ต่อมาเปลี่ยนเป็นเสื้อแพร แขนยาวไม่โปงตอนต้นแขน ให้สวมเกือกบูตกับถุงเท้าตลอดน่อง ทรงโปรด ฯ ให้เลิกนุ่งจีบมาเป็นนุ่งโจงกระเบนทั้งหมด นุ่งจีบหน้าเมื่อเต็มยศเท่านั้น (มูลนิธิส่งเสริมเศรษฐกิจชนบทและพัฒนาสิ่งแวดล้อม. 2547 : 144-145)

การแต่งกายในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 (พ.ศ. 2453-2468) ผู้ชาย สำหรับข้าราชการก็สวมเสื้อราชปะแตน นุ่งผ้าม่วง สวมรองเท้า แต่ทหารหรือพลเรือนบางครั้งในกรณีพิเศษก็สวมกางเกง

ผู้หญิงไทยทั่วไปยังคงนุ่งโจงกระเบน อย่างน้อยที่สุดก็คาดผ้าแถบถักขึ้นมา สวมเสื้อระบายลูกไม้ แต่คอเล็กกว่าเก่า และนิยมแขนยาวเสมอศอกแขนไม่พองมาก และไม่รัดปลายแขนเป็นชั้น ๆ มีผ้าสไบพาดไหล่ โดยรวบตอนหัวไหล่ติดเข็มกลัดแล้วปล่อยให้หย่อนลงมา รวบชายสไบไว้ข้างลำตัว ทั้งชายยาว มีการใช้ผ้าแพรพิมพ์ลายดอกเป็นแพรสะพาย นอกเหนือจากแพรบางหรือผ้าลูกไม้ในสมัยก่อน (อภิโชค แซ่โค้ว. 2541 : 48-49)

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า สมัยรัชกาลที่ 4 ถึงรัชกาลที่ 6 ระยะเวลา 74 ปี ช่วงนี้ลักษณะการแต่งกายของคนไทยเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเกิดจากความต้องการที่มีให้ชาติตะวันตกมองว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่ไม่มีอารยธรรม และไม่ยอมให้คนไทยถูกดูถูกว่าเป็นคนบ้านป่าเมืองเถื่อน จึงได้รับเอาวัฒนธรรมการแต่งกายของชาวตะวันตกเข้ามาผสมผสานกับวัฒนธรรมการแต่งกายดั้งเดิมของประเทศไทย เกิดเป็นรูปแบบการแต่งกายแบบผสมผสานที่มีความงดงาม กลมกลืน และยังคงเอกลักษณ์และความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทยไว้

- สมัยรัตนโกสินทร์ตอนปัจจุบัน (สมัยรัชกาลที่ 7 ถึงปัจจุบัน)

ในสมัยรัชกาลที่ 7 ถึงปัจจุบัน การแต่งกายของคนไทยมีลักษณะคล้ายชาวตะวันตกมากขึ้น แต่ก็มีเอกลักษณ์ของตนเองรวมอยู่ด้วย กล่าวคือ

สมัยรัชกาลที่ 7 ระยะเวลา 9 ปี (พ.ศ. 2468-2477) ผู้หญิงเลิกนุ่งโจงกระเบน แต่จะนุ่งเป็นผ้าชิ้นแค่ว่า สวมเสื้อทรงกระบอก ไม่มีแขน ไขว้มนิ้วมัดตลอด ซึ่งจะมัดตลอดมากขึ้น ผู้ชายจะนุ่งกางเกงเป็นสีต่าง ๆ แต่ข้าราชการจะแต่งผ้าม่วงหรือสีน้ำเงิน สวมเสื้อราชปะแตน สวมรองเท้า และถุงเท้า แต่ในปี 2475 มีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย ทำให้ตะวันตกมีอิทธิพลต่อการแต่งกายของคนไทยมากขึ้น ผู้ชายจึงจะมีการนุ่งกางเกงขายาวแทนการนุ่งผ้าม่วง

แต่ถึงอย่างไร สามัญชนทั่วไปยังคงแต่งกายแบบเดิม คือ ผู้ชายสวมกางเกงแพรหรือกางเกงไทย สวมเสื้อธรรมดา ไม่สวมรองเท้า ส่วนผู้หญิงสวมเสื้อคอกระเช้าเก็บชายไว้ในผ้าชิ้นหรือโจงกระเบน เวลาออกนอกบ้านจึงแต่งกายสุภาพ (อัจฉรา สโรบล. 254 : 34)

สมัยรัชกาลที่ 8 (พ.ศ. 2477-2489) ได้มีการกำหนดแนวทางการแต่งกายให้ประชาชนถือปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดความพร้อมเพรียงและความเป็นระเบียบของการแต่งกายของคนในชาติ โดยได้กำหนดเครื่องแต่งกายออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ เครื่องแต่งกายธรรมดาใช้ในที่ชุมชน ที่สาธารณะ เครื่องแต่งกายทำงาน แบ่งเป็นการทำงานทั่วไป และการทำงานเฉพาะ และเครื่องแต่งกายตามโอกาสต่าง ๆ

การแต่งกายของประชาชนโดยทั่วไป ผู้ชายจะสวมเสื้อคอปิดหรือเปิดก็ได้ และสวมกางเกงแบบฝรั่ง ส่วนผู้หญิงต้องสวมเสื้อแบบใดก็ได้ แต่ต้องคลุมไหล่ สวมกระโปรง แต่ชาวบ้านทั่วไปยังคงนุ่งผ้าถุง เนื่องจากกระโปรงยังเป็นของแปลกใหม่ และทุกคนต้องสวมรองเท้า นอกจากนี้ ยังมี การเชิญชวนให้สตรีไทยสวมหมวก โดยมีการโฆษณาว่า “สวมหมวกเพื่อส่งเสริมการสร้างชาติของท่าน ในหน้าที่สตรีไทยให้เด่นยิ่งขึ้น” และยังสามารถมีคำแนะนำในการใช้หมวกในโอกาสต่าง ๆ รวมถึงการเลือกใช้หมวก และการถอดหมวกด้วย ซึ่งเมื่อหมดสมัยของจอมพล ป. พิบูลสงคราม การสวมหมวกก็ค่อย ๆ หายไป (แหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม. 2561 : ออนไลน์)

รัชกาลที่ 9 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช พ.ศ. 2489-2559 การแต่งกายของหญิงชายในสมัยต้น รัชกาลยังแต่งกายต่อเนื่องจากรัชกาลที่ 8 ต่อมาเมื่อมีการการออกแบบทันสมัยมากขึ้น เช่น กระโปรงนิวลูก (กระโปรงบานเป็นวงกลม) กระโปรง 4 ชั้น 5 ชั้น 6 ชั้น ต่อกัน กระโปรงลุ่มไก่อ มีโครงไว้ข้างใน ผู้ชายสวมเสื้อเชิ้ต นุ่งกางเกง ผูกเนกไทแบบฝรั่ง มีเครื่องแบบทหาร ตำรวจ ข้าราชการพลเรือนชัดเจนมากที่สุด ลักษณะเป็นแฟชั่นหลากหลาย แต่ชุดประจำชาติที่แสดงให้เห็นความเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทยยังไม่ชัดเจน จนถึงปี พ.ศ. 2503 สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง มีพระราชประสงค์จะให้จัดสร้างแบบเสื้อที่เป็นเอกลักษณ์ไทย จึงมีรับสั่งให้นักออกแบบการแต่งกายไทย เรียกว่า ชุดไทยพระราชานิยม จากการออกแบบชุดไทย 2 แบบ ดัดแปลงเป็นชุดไทยพระราชานิยม 8 แบบ ใช้ในโอกาสต่าง ๆ คือ ชุดไทยเรือนต้น ชุดไทยจิตรลดา ชุดไทยอัมรินทร์ ชุดไทยบรมพิมาน ชุดไทยจักรี ชุดไทยจักรพรรดิ ชุดไทยดุสิต และชุดไทยศิวาลัย ส่วนชุดประจำชาติของผู้ชายมี 3 แบบ คือ แบบเสื้อคอตั้งแขนสั้น มีสาบผ่าอก มีกระดุม 5 เม็ด แบบเสื้อคอตั้งแขนยาวไม่คาดผ้า และเสื้อคอตั้งแขนยาวคาดผ้า นับว่าประเทศไทยมีชุดไทยพระราชานิยมเป็นชุดประจำชาติที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน แต่โอกาสการใช้แต่ละชุดแตกต่างกัน (มูลนิธิส่งเสริมเศรษฐกิจชนบทและพัฒนาสิ่งแวดล้อม. 2547 : 145)

ลักษณะการแต่งกายชุดไทยในสังคมปัจจุบันไม่มีข้อกำหนดใด ๆ เราสามารถพบเห็นได้ว่าการแต่งกายชุดไทยทั้งแบบตามสมัยต่าง ๆ และแบบชุดไทยประยุกต์ ขึ้นอยู่กับโอกาส สถานที่ กาลเทศะ และรสนิยมของผู้แต่ง ซึ่งมีความหลากหลาย

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะการแต่งกายชุดไทยของแต่ละยุคสมัยมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม นโยบาย และสภาพในสมัยนั้น ๆ และยังสามารถได้รับอิทธิพลของวัฒนธรรมการแต่งกายชาติอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม ชุดไทยในปัจจุบันได้พัฒนาเป็นชุดที่มีลักษณะเฉพาะตัว ผืนผ้ามีความมันวาว เนื้อเรียบ ตกแต่งลวดลายไทย ๆ และมีสีสันสะดุด ได้รับความชื่นชอบทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

2.3 สังคมไทยในปัจจุบัน

สังคมไทย หมายถึง ชนทุกกลุ่มที่ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน โดยมีวัฒนธรรมไทยเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต สังคมไทยมิได้เน้นเฉพาะชนเชื้อชาติไทยเท่านั้น แต่รวมถึงชนกลุ่มน้อยอื่น ๆ ซึ่งอาจมีเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมบางอย่างแตกต่างกัน แต่ทุกกลุ่มยึดถือวัฒนธรรมไทยเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตร่วมกัน

2.3.1 การเปลี่ยนแปลง

สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงตามแต่ละยุคสมัย การเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ปัจจัยที่ทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงมีหลาย ๆ ประการ การเปลี่ยนแปลงของสังคมส่งผลต่อหลาย ๆ ด้านในสังคม

นิเทศ ดินณะกุล (2546 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าจะกล่าวถึงสังคมในยุคปัจจุบัน หนึ่งในประเด็นใหญ่ ๆ ที่น่าจะกล่าวก็คือการเปลี่ยนแปลง ทุก ๆ ที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ได้กลายเป็นจุดศูนย์กลางที่ประชาชนให้ความสนใจและเป็นสิ่งที่ประชาชนควรรับรู้ ข้อมูลมักกับการเปลี่ยนแปลงนี้ไม่สามารถต่อต้านหรือเปลี่ยนแปลงกลับดังเดิมได้ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงด้านประชากร การเปลี่ยนแปลงทางสภาวะแวดล้อมได้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในทุก ๆ สังคม

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social change) หมายถึง กระบวนการปรับเปลี่ยนในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพของปรากฏการณ์ทางสังคม ซึ่งสะท้อนการเปลี่ยนแปลงในกิจกรรมของสมาชิก โครงสร้างของสังคม ความสัมพันธ์ในสังคม รวมทั้งวัฒนธรรม สถาบัน และอื่น ๆ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2555 : 15)

นักทฤษฎีกล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันมีผลมาจากการมีแรงกดดันที่มองไม่เห็นซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ ปัจจัยที่กำหนดให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือแรงกดดันที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมความเจริญทางเทคโนโลยี การจัดลำดับชั้นทางสังคมและระบบเศรษฐกิจซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในสังคม (นิเทศ ดินณะกุล. 2546 : 11)

นิเทศ ดินณะกุล (2546 : 33) ได้กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและมีอาจหลีกเลี่ยงได้ในสังคม อาจเป็นผลมาจากการแพร่กระจายของเทคโนโลยีและระบบเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงเป็นความทันสมัยจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบของโครงสร้างทางสังคม และพฤติกรรมทางสังคมลักษณะของการเปลี่ยนแปลงมีทั้งการเพิ่มสิ่งใหม่ขึ้น และการสูญสลายไปของสิ่งเก่า มีทั้งพลังที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และพลังที่ต่อต้านการเปลี่ยนแปลงบางส่วนเปลี่ยนแปลงช้า ในขณะที่บางส่วนเปลี่ยนแปลงได้เร็ว การเปลี่ยนแปลงในส่วนหนึ่งมักส่งผลกระทบต่อส่วนอื่น ๆ ด้วย

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงของสังคม สามารถเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและเกิดจากการวางแผนไว้ล่วงหน้าหรือไม่ก็ได้ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันที่เป็นยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นยุคที่วัฒนธรรมสามารถแพร่กระจายได้ง่ายและรวดเร็ว จึงส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมไทยต่าง ๆ มากมาย

2.3.2 วัฒนธรรมการแต่งกายในปัจจุบัน

วัฒนธรรมการแต่งกายมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งอิสระทางการแต่งกายอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะวัฒนธรรมแบบไหนก็สามารถที่จะสวมใส่ได้ มีแฟชั่นต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายในประเทศไทย

เบญจมาศ แพทอง (2547 : 121) ได้กล่าวไว้ว่า ในปัจจุบันนิยมแต่งกายแบบสากลกันแทบทั้งสิ้น โดยเฉพาะการแต่งกายของผู้หญิงจะได้รับการเปลี่ยนแปลงมากกว่าผู้ชาย ในระยะหลัง ๆ จะมีการกำหนดชุดแต่งกายประเภทต่าง ๆ เป็นชุดอยู่กับบ้าน ชุดอาบน้ำ ชุดเดินทาง ชุดเข้าสังคม ชุดวิวาห์ ชุดราตรี แม้แต่ทรงผม เครื่องประดับ รองเท้า กระเป๋าถือ ก็เปลี่ยนแปลงไปตามสมัยนิยมตลอดเวลา

อเนก นาวิกมูล (2553 : 42) ได้กล่าวไว้ว่า ราว พ.ศ. 2511 หญิงนิยมนุ่งกระโปรงมินิสเกิร์ต ซึ่งสั้นมาก คู่กับรองเท้าพื้นหนา นอกจากมินิสเกิร์ตแล้วก็มีกระโปรงไมโครสเกิร์ต ซึ่งยิ่งสั้นขึ้นอีก ต่อมาจึงมีกระโปรงยาวครึ่งน่อง เรียกว่า กระโปรงมิดี ซึ่งดูสุภาพกว่า กับกระโปรงยาวกรอมเท้า เรียกว่ากระโปรงแม็กซี นิยมใส่ไปงานราตรีหรืองานหรูหรา หลังจากฮือฮากันอยู่ราว 5-6 ปีก็หมดความนิยม ผู้หญิงหันมานุ่งกระโปรงเรียบ ๆ จนถึงปัจจุบัน ทางฝ่ายผู้ชาย เกิดทรงผมฮิปปีขึ้นเมื่อราว พ.ศ. 2513 เป็นผมยาวรุงรังแบบพวกฮิปปีในอเมริกา ไล่เลี่ยกันนั้นก็เกิดกางเกงเด็ฟ ซึ่งเป็นกางเกงขาลีบรัดแข้งรัดขา กางเกงม้อดซึ่งลีบเฉพาะช่วงหัวเข่าแล้วค่อย ๆ บานจนถึงข้อเท้า และกางเกงเซลเลอร์ ซึ่งเป็นกางเกงหลวมตลอดตั้งแต่สะเอวจนถึงรองเท้า ทั้งสามแบบนี้เป็นที่นิยมกันทั่วประเทศจนถึง พ.ศ. 2518 จึงค่อย ๆ หมดความนิยม ชายไทยหันมาสวมกางเกงเรียบ ๆ กันต่อไป

อเนก นาวิกมูล (2553 : 45) ได้กล่าวไว้ว่า การแต่งกายของชายหญิงในช่วงหลังจากนี้ไม่มีที่แหวกแนวมากนัก แต่ยอมเป็นที่ทราบกันว่าร้านตัดเสื้อผ้าในสมัยปัจจุบันมีจำนวนมากมายมหาศาลการเดินแบบและหนังสือแฟชั่นการแต่งกายก็เกิดขึ้นตลอดเวลาจนนับไม่ถ้วน อีกไม่นานคงเกิดอะไรใหม่ ๆ ขึ้นอีก

ปราณี สุพรรณพงศ์ (2547 : 145) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันสังคมส่วนใหญ่ยังเข้าใจตลาดเคลื่อนไหวการแต่งกายผ้าไหมไทย ผ้าทอไทย คือ ความเป็นคนไทย แต่เอกลักษณ์ประจำชาติต้องเป็นชุดไทยพระราชานิยมสตรี 8 ชุด และของสุภาพบุรุษ 3 ชุด เท่านั้น การแต่งกายด้วยผ้าไหมไทยยังนิยมใช้กันเฉพาะผู้สูงอายุ เยาวชนยังแต่งกายล้ายุคหาความเป็นไทยไม่ได้

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ในสังคมปัจจุบัน การแต่งกายของคนไทยมีรูปแบบที่หลากหลาย ส่วนใหญ่จะแต่งกายแบบชาวตะวันตก แต่ก็ยังมีกลุ่มคนที่ยังยึดถือการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค ซึ่งถือว่าวัฒนธรรมการแต่งกายที่ผสมผสานกัน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงของสังคมเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ในสังคมปัจจุบันวัฒนธรรมสามารถแพร่กระจายได้ง่ายและรวดเร็ว จึงส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมไทยต่าง ๆ มากมาย การแต่งกายในสังคมปัจจุบันได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม จึงมีรูปแบบที่หลากหลาย มีทั้งแต่งกายแบบชาวตะวันตก และการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค ซึ่งถือว่าวัฒนธรรมการแต่งกายที่ผสมผสานกัน

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค มีมาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน มีความแตกต่างกันระหว่างแต่ละชาติสมัย การแต่งกายแบบไทยย้อนยุคสามารถสะท้อนถึงเอกลักษณ์ คุณค่าความเป็นมา กระบวนการต่าง ๆ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศไทย การแต่งกายแบบไทยย้อนยุคมีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยต่าง ๆ

จิรัชญา ตรีภาณุวรรณ (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง การแต่งกายสตรีสมัยรัชกาลที่ 3 ศึกษาจากภาพจิตรกรรมฝาผนัง มีวัตถุประสงค์เพื่อ ค้นคว้า เรื่องเกี่ยวกับการแต่งกายของสตรีสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ผ่านภาพจิตรกรรมฝาผนังสมัยรัชกาลที่ 3 เพื่ออธิบายชีวิตความเป็นอยู่ตลอดจนวิถีชีวิต ความเชื่อของผู้คนสมัยนั้น ก่อนที่แนวคิดแบบสมจริงจากตะวันตกจะเข้ามามีอิทธิพลต่อประเทศสยามอย่างมากตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 โดยศึกษาภาพจิตรกรรมฝาผนังจาก 5 วัด ผลการวิจัยพบว่าการแต่งกายของสตรีที่พบในภาพจิตรกรรมฝาผนังจากทั้ง 5 วัด สามารถแบ่งจากลักษณะการแต่งกายได้เป็น 3 กลุ่ม โดยมีเกณฑ์ คือ ความสำคัญของบุคคลในภาพจิตรกรรมฝาผนังแต่ละตอน เครื่องประดับ ลักษณะและสีสันทนของเครื่องแต่งกาย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1) เป็นกลุ่มสตรีที่เครื่องแต่งกายทำด้วยทองหรือมีส่วนประกอบจากทองตั้งแต่ศีรษะถึงเท้า 2) ไม่สวมใส่เครื่องประดับศีรษะ ร่างกายท่อนบนมีการแต่งกาย 3 แบบ ไม่ห่มผ้า ห่มสไบ และคล้องคอ 3) เป็นกลุ่มที่การแต่งกายเรียบง่ายที่สุด โดยร่างกายท่อนบนมีการแต่งกายเหมือนกลุ่มที่ 2 จากการจัดจำแนกข้างต้นจะเห็นได้ว่าการแต่งกายของสตรีสมัยรัชกาลที่ 3 จากภาพจิตรกรรมฝาผนังทั้งสามกลุ่มไม่มีความแตกต่างด้านรูปแบบมากนัก ซึ่งหากตัดเรื่องเครื่องประดับออก จะเห็นว่ารูปแบบการแต่งกายของสตรีทั้งสามกลุ่มเหมือนกันทั้งสิ้น ต่างกันที่เนื้อผ้าที่ใช้ห่มห่มจะมีความหรูหราและมีราคาแตกต่างกันไป โดยผ้าที่ฝ่ายในและผู้มีฐานะดีนิยมให้มักเป็น ผ้าสวยงามจากในและต่างประเทศอย่างทางภาคเหนือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมืองนครศรีธรรมราช อินเดีย ญี่ปุ่น จีน เป็นต้น ดังตัวอย่างเช่น ผ้ายกไหม ผ้ายกดิน ผ้าตาด ผ้าแพร ผ้าเยียรบับ ผ้าอัตลัด ผ้าพิมพ์ ผ้าเข็มخاب ผ้าไหม เป็นต้น

หทัยรัตน์ ปัทมาวิวัฒน์ (2546) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยและการแต่งกาย ด้วยผ้าไทยของอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตส่วนกลาง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยของอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตส่วนกลาง 2) การแต่งกายด้วยผ้าไทยของอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตส่วนกลาง และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยกับการแต่งกายด้วยผ้าไทยของอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตส่วนกลาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตส่วนกลาง ปีการศึกษา 2545 จำนวน 260 คน ซึ่งสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนจากประชากร ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตส่วนกลาง ที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี สมรสแล้ว รายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท จบปริญญาโท ทำหน้าที่เป็นผู้สอน มีประสบการณ์สอน 1-5 ปีและ 21-25 ปี มากที่สุด ได้รับความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยจากการจัดนิทรรศการ ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยและการดูแลรักษาพบว่า อาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตส่วนกลาง มีความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยและการดูแลรักษาในระดับปานกลาง โดยอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ชนิดของผ้าไทยที่รู้จักมากที่สุดจากการดูตัวอย่าง คือ ม่อฮ่อม ผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้ามัดหมี่ ผ้าลายน้ำไหล ผ้าจก ผ้าซิด ผ้าแพรวา ตามลำดับ และยังพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับชนิดของผ้าไทยในระดับต่ำและมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาในระดับสูง ผลการวิจัยเกี่ยวกับการแต่งกายของผ้าไทยของอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตส่วนกลาง พบว่าอาจารย์มักแต่งกายด้วยผ้าไทยไปงานพิธีต่าง ๆ มากที่สุดผ้าไทยที่แต่งกายเป็นผ้าฝ้ายและผ้าไหมสีพื้น แบบที่ใส่คือ เสื้อแขนสั้น ด้วยผ้าไทยแต่งกายเดือนละ 2-3 ครั้ง จัดหาโดยซื้อสำเร็จรูป สถานที่ซื้อคือร้านขายสินค้าพื้นเมือง อาจารย์แต่งกายด้วยผ้าไทยเป็นเวลา น้อยกว่า 1 ปี มีจำนวนมากที่สุด เหตุที่แต่งกายด้วยผ้าไทยเป็นเพราะนโยบายของสถาบัน และเหตุผลที่ไม่แต่งกายผ้าไทย เพราะดูแลรักษายาก ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยกับการแต่งกายด้วยผ้าไทยของอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตส่วนกลางไม่มีความสัมพันธ์กันเป็น ส่วนใหญ่ยกเว้นเพียง 1 เรื่อง คือ ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาการแต่งกายด้วยผ้าไทย ที่ระดับ .01

ณัฐปิยะ อิศสระสงคราม (2545) ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนแปลงการแต่งกายของคนไทย รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2411-2453) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงการแต่งกายของคนไทยรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2411-2453 โดยศึกษาเรื่องราวการแต่งกาย การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้หลักฐานเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งที่ตีพิมพ์แล้วและยังไม่ได้ตีพิมพ์ รวมทั้งภาพเขียน ภาพถ่าย เป็นหลักฐานประกอบการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า สังคมไทยก่อนรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีลักษณะเป็นสังคมแบบจารีต รูปแบบการแต่งกายของชนชั้นสูง และสามัญชนมิได้แตกต่างกันมากนัก คือ ผู้ชายเวลาปกติไม่นิยมสวมใส่เสื้อ นุ่งโจงกระเบนหรือนุ่งห้อยกรั้ง ผู้หญิงนุ่งโจงกระเบนหรือผ้าซิ่น และห่มผ้าแถบหรือผ้าสไบ ชนชั้นสูงจึงเน้นความแตกต่างในด้านคุณภาพและความงามของผ้า ความประณีตในการนุ่งห่มรวมทั้งเครื่องประดับที่สูงค่า เพื่อเป็นการบ่งบอกถึงชนชั้นและฐานะ ส่วนสามัญชนใช้ผ้านุ่งห่มที่เรียบง่ายในชีวิตประจำวัน เมื่อมีเทศกาลต่าง ๆ หรือเมื่อไปวัด สามัญชนจึงจะแต่งกายพิถีพิถันกว่าปกติ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ รวมทั้งด้าน การแต่งกาย องค์พระมหากษัตริย์ให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงการแต่งกาย เพราะถือเป็นสัญลักษณ์ที่เป็นรูปธรรมของความเจริญก้าวหน้าของประเทศตามแบบตะวันตก โดยไม่ทอดทิ้งความเป็นไทย เครื่องแต่งกายสมัยนี้จึงเป็นการผสมผสานระหว่างเครื่องแต่งกายแบบตะวันตกและแบบเดิม สำหรับสามัญชนยังคงนุ่งห่มเช่นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น อย่างไรก็ตาม การแต่งกายของสามัญชนก็มีส่วนเกี่ยวพันกัน แนวคิดความก้าวหน้าของสังคม โดยเฉพาะสามัญชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพ ฯ ทั้งนี้เพราะรัฐได้พยายามดำเนินการให้สามัญชนสวมเสื้อเพื่อแสดงถึงความเจริญของบ้านเมือง การแต่งกาย แบบใหม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมหลายด้าน เช่น ความนิยมผ้าตัดเสื้อ และเครื่องประดับจากตะวันตก ในหมู่ชนชั้นกลางและสามัญชนเริ่มนิยมซื้อผ้าจากตะวันตกโดยเห็นว่าสะดวกกว่าผ้าทอใช้เอง จากการทำมีการใช้ผ้าจากตะวันตกมากขึ้น ทำให้หัตถกรรมทอผ้าเสื่อมลงไป นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงการแต่งกายยังทำให้เกิดอาชีพใหม่ที่เป็นที่ดีของคนในยุคนั้นคืออาชีพช่างเย็บผ้า แต่ผลของการบริโภคสินค้าตะวันตกทำให้ชนชั้นสูงและชนชั้นกลางบางส่วนเริ่มเป็นหนี้จากการซื้อของด้วยเงินเชื่อที่ห้างของชาวตะวันตก

สุมาภา พรหมบุบผา (2543) ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนแปลงของการแต่งกายสตรีในสังคมเชียงใหม่ (พ.ศ. 2422-2476) มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของการแต่งกายสตรีในสังคมเชียงใหม่ ระหว่าง พ.ศ. 2422-2476 โดยศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อให้มีการเปลี่ยนแปลงในการแต่งกายสตรีในสังคมเชียงใหม่ ระหว่าง พ.ศ. 2422-2476 ผลการวิจัยพบว่าในช่วงเวลาดังกล่าวได้มีการเปลี่ยนแปลงของการแต่งกายสตรีในสังคมเชียงใหม่ เช่น การสวมเสื้อแบบชาวตะวันตก ในขณะที่วัฒนธรรมของการนุ่งซิ่นยังคงเป็นที่นิยมอยู่ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากปัจจัยภายใน ได้แก่ การขยายตัวทางเศรษฐกิจของเชียงใหม่ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ อิทธิพลจากพระราชสำนัก การตั้งอำนาจสู่ศูนย์กลางกรุงเทพ ฯ เช่น การปฏิรูประบบการศึกษา การสร้างทางรถไฟสายเหนือ และการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตของชาวเชียงใหม่ รวมทั้งบทบาทของเจ้าดารารัศมีซึ่งเป็นผู้ดำเนินการผสมผสานวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวล้านนาเข้ากับวัฒนธรรมตะวันตก โดยเฉพาะ ในประเด็นการแต่งกายสตรีนั้น เจ้าดารารัศมีมีบทบาทในการอนุรักษ์ผ้าซึ่งพื้นเมือง

ในขณะเดียวกันได้แนะนำการสวมเสื้อและการตกแต่งอื่นๆ แบบตะวันตก เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของความ "ศิวิไลซ์" ของสังคมเชียงใหม่

สุวดี ธนประสิทธิ์ พัฒนา (2536) ศึกษาวิจัย เรื่อง การแต่งกายสตรีกับหัตถกรรมทอผ้า ในสมัยรัตนโกสินทร์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการแต่งกายในสังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบริบทสังคม ความคาดหวังของสังคมต่อบทบาทสตรี การแต่งกายสตรี และหัตถกรรมทอผ้า ผลการวิจัยพบว่า การแต่งกายสตรีในสังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ปรับเปลี่ยนตามผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ความคาดหวังของสังคมต่อบทบาทสตรี ผู้นำสนใจการแต่งกายของสตรี และชักจูงให้เป็นไปตามที่ประสงค์ มีพัฒนาการการแต่งกายแบ่งออกได้ 5 สมัย คือ 1) นุ่งผ้าห่มสไบสมัยต้น รูปแบบการแต่งกายสตรีชั้นสูงมีได้แตกต่างกันมากนักกับสตรีสามัญ สตรีชั้นสูงเน้นคุณภาพ ความงามของผ้า ความประณีตในการนุ่งห่ม เครื่องประดับที่สูงค่า เพื่อบอกฐานะ 2) สมัยใหม่เริ่มใส่เสื้อ สตรีสามัญยังมุงผ้าห่มสไบเหมือนสมัยแรก สตรีชั้นสูงสวมเสื้อแบบตะวันตก นุ่งผ้าโจงกระเบนแบบเดิม 3) มาลानำไทยไปสู่อารยะ รัฐบาลชักชวนให้สตรีแต่งกายสวยงามในฐานะดอกไม้แห่งชาติ แต่สตรีสามัญชนไม่อาจปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์ 4) แฟชั่นใหม่สมัยพัฒนา พ.ศ. 2500 สังคมไทยสมัยพัฒนารับอิทธิพลวัฒนธรรมตะวันตกมากขึ้น สตรีทำงานนอกบ้านมากขึ้น ทำให้สตรีชั้นสูงและสตรีชั้นกลางแต่งกายแบบสากลมากขึ้นด้วย 5) มัดหมี่ใหม่ไทย สายใยชนบทใน พ.ศ. 2510 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ทรงฟื้นฟูหัตถกรรม ส่งเสริมการทอผ้าให้เป็นอาชีพของเขตชนบท ทำให้หน่วยงานรัฐและเอกชนส่งเสริมหัตถกรรมทอผ้า ผ้าทอต่าง ๆ จึงทำให้ผ้าทอดำรงอยู่ได้ ราษฎรชนบทก็มีอาชีพเสริมที่เพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวได้ตามสมควร

จากงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า การศึกษาการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค ทั้งที่เป็นศึกษาการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในรัชสมัยต่าง ๆ ส่วนมากจากศึกษาผ่านหลักฐานประกอบการศึกษา และพบว่าแต่ละ รัชสมัยมีวัฒนธรรมการแต่งกายของตน และมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนที่มีฐานะแตกต่างกัน ยังมีการเปลี่ยนแปลงโดยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และอิทธิพลจากตะวันตก อิทธิพลจากพระราชสำนัก เป็นต้น

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการแต่งกายของคนท้องถิ่นในสังคมไทย

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค มีมาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน มีความแตกต่างกันไปตามแต่ละชาติสมัย การแต่งกายแบบไทยย้อนยุคจึงเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของไทยที่สามารถสะท้อนถึงเอกลักษณ์ และคุณค่า การแต่งกายแบบไทยย้อนยุคมีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยต่าง ๆ

HUANG YUANYUAN (2558) ศึกษาวิจัย เรื่อง ลักษณะการแต่งกายที่เท้าของคนไทย เชื้อสายจีนในสังคมไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการแต่งกายที่เท้าของคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทยและเพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมการแต่งกายที่เท้าในสังคมไทยโดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยวิจัยเอกสาร โทรศัพท์ เก็บข้อมูลภาคสนาม โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นคนไทยเชื้อสายจีนซึ่งเกี่ยวข้องกับการแต่งกายชุดที่เท้า จำนวน 54 คน ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะรูปแบบของชุดที่เท้าได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีทั้งแบบยาวแบบกลาง และแบบสั้น ความนิยมในการใส่ชุดที่เท้าเปลี่ยนไปตามความคิดของคนในสังคม สีของชุดที่เท้าในปัจจุบันคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทยสามารถเลือกสีของชุดที่เท้าสีใดก็ได้ ซึ่งสีหลักที่สืบทอดกันมาเป็นร้อยพันปี ไม่มีข้อห้ามเรื่องสีเหมือนในสมัยก่อน ความหมายของสีชุดที่เลือกใส่ยังสื่อความหมายเหมือนในสมัยก่อน ลายบนชุดที่เท้าปัจจุบันสามารถใส่ลายใดก็ได้ ลวดลายที่เป็นลายหลักสามารถบอกฐานะและความสำคัญของคนที่ใส่ได้ โอกาสในการใส่ชุดที่เท้า คือ ใส่ในงานสำคัญ ๆ ทางวัฒนธรรมของจีน ซึ่งวันเทศกาลหรือวันที่มีสิริมงคลของจีน การใส่ชุดที่เท้าได้เป็นส่วนหนึ่งของคนไทยเชื้อสายจีนที่ได้อนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมการเป็นคนจีน และแสดงสัญลักษณ์ที่โดดเด่น เพื่อลูกหลานตนเอง และให้คนทั่วโลกได้รู้จักและเข้าใจในวัฒนธรรมจีน ลักษณะการแต่งกายที่เท้าของคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทยจึงเป็นการรักษา อนุรักษ์ และสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของโลกไว้ด้วย และการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมการแต่งกายที่เท้าในสังคมไทย เนื่องจากด้านรูปแบบ ด้านสี ด้านลวดลาย และด้านโอกาสในการใส่มีการเปลี่ยนแปลง ยังมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมการแต่งกายที่เท้าในสังคมไทยด้วยปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านสังคม ทำให้มีความรู้สึกความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมการแต่งกายที่เท้าในสังคมไทย และมีข้อเสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์และรักษาวัฒนธรรมการแต่งกายที่เท้าในสังคมไทย

บุญเลี้ยง ฉิมมาลี (2555) ศึกษาวิจัย เรื่อง วัฒนธรรมการแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์กูยในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความเชื่อและคุณค่าด้านวัฒนธรรมการแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์กูย และเพื่อการศึกษาอัตลักษณ์การแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์กูยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2350 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ร่วมกลุ่มชาติพันธุ์กูยบ้านแดลและบ้านตรึมในประเทศไทยถึงปัจจุบัน ผลการวิจัยพบว่าประวัติความเป็นมาแหล่งศึกษาทั้งสองแห่ง มีประวัติความเป็นมาคล้ายกัน มีบรรพบุรุษมาจากแหล่งเดียวกัน คือ จากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จากแขวงอัตปือแสนปาง การตั้งชื่อหมู่บ้านตามลักษณะธรรมชาติที่พบเห็นของคนสมัยก่อน อยู่ในพื้นที่ที่ใกล้เคียงกัน และมีอัตลักษณ์การแต่งกายที่คล้ายกัน ความเชื่อวัฒนธรรมการแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์กูยบ้านแดลตำบล บ้านแดลบ้านตรึม ตำบลบ้านตรึม

อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ มีการแต่งกายที่แตกต่างกันไปตามประเพณี เช่น การเกิด การแต่งงาน การตาย การบวชนาค การขึ้นบ้านใหม่ การทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา คุณค่าที่ได้จากวัฒนธรรม การแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์อยู่ประกอบด้วย คุณค่าด้านเศรษฐกิจในอดีตเป็นการพึ่งพาตนเอง ปัจจุบันเป็นการสร้างรายได้ให้กับสมาชิกในชุมชน ในครอบครัว ทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น คุณค่าด้านสังคม เกิดการพึ่งพาอาศัยกัน เอื้ออาทรต่อกัน สร้างจิตสำนึกรักถิ่นกำเนิด ภาคภูมิใจในชาติพันธุ์ของตน เป็นการสืบสานและอนุรักษ์วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนทั้งสืบทอดเจตนารมณ์ของบรรพบุรุษและยังเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับหมู่บ้าน ชุมชน และจังหวัด และคุณค่าด้านการเมือง การปกครอง เป็นการรวมกลุ่มการบริหารจัดการในรูปคณะกรรมการ มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารทุกปี ทำให้มีอำนาจต่อรองทางการเมืองการปกครอง อัตลักษณ์การแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์อยู่ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2350 ถึงปัจจุบันพบว่า มีอัตลักษณ์การแต่งกายในชีวิตประจำวัน พิธีกรรมและประเพณี ซึ่งในแต่ละงานจะมีการแต่งกายที่แตกต่างกันตามฐานะของผู้สวมใส่ แต่ปัจจุบันเป็นการแต่งกายที่มีวิวัฒนาการ การแต่งกายสมัยนิยมของคนไทย

ธีรยุทธ์ มูลละออง (2553) ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาและพัฒนาการเครื่องแต่งกายไทยทรงดำเพื่อธุรกิจชุมชน : กรณีศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษารูปแบบชุดแต่งกายไทยทรงดำใน จ.สุพรรณบุรี เพื่อพัฒนารูปแบบชุดแต่งกายไทยทรงดำใน จ.สุพรรณบุรี และเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัย มาประยุกต์รูปแบบชุดแต่งกายไทยทรงดำ และส่งเสริมอาชีพให้ชุมชนไทยทรงดำใน จ.สุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ รูปแบบของชุดแต่งกายไทยทรงดำที่มีการจัดจำหน่ายหรือสวมใส่ในชีวิตประจำวัน และพิธีกรรม ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาและพัฒนาเครื่องแต่งกายไทยทรงดำ สู่ธุรกิจชุมชน ได้นำแนวคิด การออกแบบที่สมดุลปกติ และสมดุลไม่ปกติ โดยได้นำเอาหลักการความงามเข้ามาช่วยในการออกแบบมีทั้งหมด ซึ่งจะสามารถดึงดูดความน่าสนใจของกลุ่มผู้สวมใส่ให้เกิดความน่าซื้อ น่าสวมใส่ เพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายไทยทรงดำให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างลงตัว

กลุ่มแดง จิตตาภรณ์ มุขแก้ว อรุณวรรณ และวิมุตติสุข จีระพันธ์ (2553) ศึกษาวิจัย เรื่อง วัฒนธรรมการแต่งกายบาบ๋าจังหวัดพังงา มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาองค์ความรู้วัฒนธรรมการแต่งกายบาบ๋าของจังหวัดพังงา และศึกษาแนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายบาบ๋าจังหวัดพังงา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มชาวไทยเชื้อสายจีนที่ผูกพันเกี่ยวข้องกับการแต่งกายบาบ๋ากลุ่มผู้ค้าขายเสื้อผ้าบาบ๋า (อดีต-ปัจจุบัน) กลุ่มช่างตัดเย็บเสื้อผ้าบาบ๋า กลุ่มชมรมชาวบาบ๋า ผังทะเลอันดามัน และกลุ่มประชาชนทั่วไปที่สนใจการแต่งกายบาบ๋า ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมการแต่งกายของชาวบาบ๋า มีลักษณะผสมผสาน ระหว่างวัฒนธรรมการแต่งกายแบบจีน วัฒนธรรมการนุ่งผ้าปาเต๊ะอย่างมลายูและวัฒนธรรมการแต่งกายแบบตะวันตก การแต่งกายชายและหญิงชาว

บ่า ในอดีตจะเปลี่ยนแปลงไปตามฐานะ เพศ และยุคสมัย ส่วนปัจจุบันการแต่งกายบ่าในจังหวัด พังงา ผู้หญิงนิยมสวมเสื้อคอตั้งแขนจีบและสวมผ้าปาเต๊ะ ผู้ชายนิยมสวมชุดนายเหมืองอันถือเป็น เอกลักษณ์การแต่งกายอย่างหนึ่งที่ได้รับการยอมรับในจังหวัดพังงา แนวทางการอนุรักษ์วัฒนธรรม การแต่งกายบ่าจังหวัดพังงา เกิดจากความร่วมมือของหน่วยงาน ในลักษณะของการบูรณาการ ความร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรทุกภาคส่วนในจังหวัดพังงา

พงศ์ศักดิ์ ชาลีเขียว (2549) ศึกษาวิจัย เรื่อง การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยพวน: ศึกษา เฉพาะกรณีไทยพวนบ้านมะขามล้ม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา ลักษณะวัฒนธรรมไทยพวนบ้านมะขามล้มที่ยังคงอยู่ และเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทยพวนบ้านมะขามล้ม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ยังคงอยู่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชนที่อยู่ในเขตหมู่บ้านไทยพวน ในตำบลมะขามล้ม จำนวน 356 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายหรือแบบสุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนไทย พวนบ้านมะขามล้ม ส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่ การแต่งกาย ภาษา ที่เป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม มีประเพณีต่างๆ ได้แก่ ประเพณีบุญเดือนสามบุญก่าฟ้า หรือประเพณีบุญเดือนห้าบุญสังขานต์ที่สืบ ต่อกันมา ถึงแม้ว่าบางประเพณีได้สูญหายไปแล้ว เช่น ประเพณีลงบ่วงและการสู่ขวัญข้าว ขึ้นลาน ขึ้นยุง และยังพบว่าความแตกต่างด้านอายุ การศึกษา และอาชีพ มีผลต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย พวนบ้านมะขามล้มในกิจกรรมทางวัฒนธรรมยกเว้นด้านเพศส่วนใหญ่ไม่มีผลต่อการอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทย แต่โดยเฉลี่ยแล้วทุกคนมีเกณฑ์ในการร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมมีความภาคภูมิใจใน ความเป็นไทยพวน และมีความต้องการอนุรักษ์วัฒนธรรมในระดับมากถึงมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นถึง ความเป็นไปได้ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยพวนบ้านมะขามล้มให้คงอยู่ถึงแม้จะหมดคนรุ่นเก่าไปแล้ว

จากงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า คนท้องถิ่นในสังคมไทย มีอัตลักษณ์ในการแต่งกายของตน มีการ แต่งกายที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เช่น การแต่งกายในการปฏิบัติพิธีกรรม การแต่งกายตาม ประเพณี หรือการแต่งกายในชีวิตประจำวัน ถึงแม้ว่าในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการแต่งกาย แต่ชาวท้องถิ่นยังมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายของตน และมีปณิธานที่จะอนุรักษ์สืบไป

2.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดหรือความคิดเห็นที่มีต่อวัฒนธรรมการแต่งกาย

ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีผลมาจากความเชื่อ ความคิดและทัศนคติซึ่งต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ประสบการณ์และพฤติกรรมระหว่างบุคคล เป็นเครื่องช่วยใน การพิจารณาก่อนที่จะตัดสินใจแสดงออกมา การลงความเห็นอาจจะเป็นไปได้ในลักษณะเห็นด้วยหรือไม่ เห็นด้วย ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่ และปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นต่าง ๆ นั้นประกอบ ขึ้นด้วยสิ่งสำคัญ ๆ คือ ความรู้ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมในที่นี้จะศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับความ คิดเห็นที่มีต่อวัฒนธรรมการแต่งกายเท่านั้น จึงมีศึกษาไว้บ้าง ดังต่อไปนี้

สมบัติ ประจัญสานต (2559) ศึกษาวิจัยเรื่อง การยอมรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมมัดหมี่ลาย เรขศิลป์ส่วนบุคคลและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ 1. ศึกษา สถานภาพส่วนบุคคลและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ 2. ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความชื่นชอบผลิตภัณฑ์เมื่อแรกเห็นกับสถานภาพส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ รายได้ อาชีพ ความชอบผ้าไหมมัดหมี่ และประสบการณ์การใช้ผ้าไหมมัดหมี่ 3. เปรียบเทียบ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรราคาของผ้าไหมมัดหมี่ที่ตัดสินใจซื้อได้กับตัวแปรด้านเพศ อายุ รายได้ อาชีพ ความชอบผ้าไหมมัดหมี่ และประสบการณ์การใช้ผ้าไหมมัดหมี่ 4. วิเคราะห์ความแตกต่างของ ตัวแปรเป็นรายกลุ่มสำหรับตัวแปรความชอบผ้าไหมมัดหมี่ และประสบการณ์การใช้ผ้าไหมมัดหมี่ที่มี ต่อความชื่นชอบผลิตภัณฑ์เมื่อแรกเห็น การสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นผู้บริโภคชาวไทยที่ เข้าชมการนำเสนอผลิตภัณฑ์ผ้าไหมมัดหมี่ต้นแบบในงานนิทรรศการโดยผู้วิจัย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยไม่ใช้หลักความน่าจะเป็นในการสุ่มตัวอย่าง (Nonprobability Sampling) แบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 380 คน ตามตารางของ ทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน +5 แต่จากรวบรวมข้อมูลได้ทั้งหมด 400 คน จึงใช้ข้อมูลทั้ง 400 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง วัยกลางคนอายุ ระหว่าง 40-60 ปี มีรายได้ มากกว่า 25,001-35,000 บาทต่อเดือน และมีอาชีพในกลุ่มข้าราชการ พนักงานของรัฐวิสาหกิจ หรือ องค์กรส่วนปกครองท้องถิ่น เดิมมีความชื่นชอบผ้าไหมมัดหมี่ และเกินครึ่งหนึ่งเคยใช้ผ้าไหมมัดหมี่ใน ชีวิตประจำวัน เมื่อแรกเห็นผลิตภัณฑ์ใหม่รู้สึกชื่นชอบระดับมาก โดยเห็นว่าผลิตภัณฑ์ ใหม่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในระดับมากที่สุด และเห็นว่าราคาจำหน่ายที่สามารถตัดสินใจซื้อได้ คือ ช่วงราคา 1,000-1,500 บาทต่อเมตร ซึ่งราคาของผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ตัดสินใจซื้อขึ้นอยู่กับเพศ รายได้ อาชีพ ความ ชื่นชอบ และประสบการณ์เดิมที่เคยใช้ผ้าไหมมัดหมี่ในชีวิตประจำวันมีความสัมพันธ์กันอย่างมี นัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 หากจำแนกตามกลุ่มชื่นชอบผ้าไหมมัดหมี่ และกลุ่มประสบการณ์เดิม ที่เคยใช้ผ้าไหมมัดหมี่ในชีวิตประจำวันจะมีความชื่นชอบเมื่อแรกเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทาง สถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์การใช้ผ้าไหมมัดหมี่ด้วยระยะเวลาที่ยาวนานจะชื่นชอบ ผลิตภัณฑ์ใหม่นี้มากกว่าคนที่ไม่เคยใช้ หรือเคยใช้ในระยะเวลาที่น้อยกว่า ทั้งชื่นชอบเมื่อแรกเห็น และชื่นชอบสีล้น ลวดลาย เนื้อผ้า อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

จอมภัก จันทะคัต (2555) ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการซื้อผ้าไหมของผู้บริโภคในจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคในการซื้อผ้าไหม ใน จังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นประชากรในเขตจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดละ 100 คน จำนวนรวม 400 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูล

ทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุ 51 ปีขึ้นไป สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับราชการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001-20,000 บาท ผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อผ้าไหมของกลุ่มตัวอย่าง ในจังหวัดนครชัยบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมซื้อผ้าไหมโทนสีดำ สีน้ำตาล และสีน้ำตาลทอง ลวดลายที่นิยมซื้อมากที่สุด คือ ลายหางกระรอก กลุ่มตัวอย่างมีวัตถุประสงค์ในการซื้อเพื่อให้เพื่อน เหตุผลที่ซื้อเพื่อเป็นการแสดงออกถึงความหรูหรา โดยเลือกซื้อผ้าไหมจากงานจัดแสดงสินค้าต่าง ๆ เพราะราคาถูกกว่าแหล่งอื่น ผ้าไหมที่ได้รับการนิยมในการซื้อมากที่สุด คือ ผ้าไหมของจังหวัดนครราชสีมาโดยกลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายในการซื้อผ้าไหมครั้งละประมาณระหว่าง 1,001-1,500 บาท และชำระเงินด้วยเงินสด ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างรับทราบข้อมูลในการซื้อผ้าไหมจากงานแสดงสินค้า

พัชรวรรณ ลิ้มรัตนมงคล และไกรจิต สุตะเมือง (2555) ศึกษาวิจัยเรื่อง การตัดสินใจซื้อผ้าฝ้ายทอมือของกลุ่มเจนเนอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างกันของลักษณะประชากรศาสตร์และความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนประสมการตลาดและปัจจัยอื่น ๆ ที่มีการตัดสินใจซื้อผ้าฝ้ายทอมือ ในช่วงเดือนกันยายน-เดือนพฤศจิกายน 2554 โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเจนเนอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างอายุ 17-34 ปี จำนวน 400 ราย ผลการศึกษา พบว่า ลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มิมีรายละเอียด ดังนี้ ส่วนมากเป็นเพศหญิง อายุ 25-29 ปี อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน/พนักงานธนาคาร เงินเดือน 20,001-30,000 บาท การศึกษาระดับปริญญาตรีสถานภาพสมรสมีการตัดสินใจซื้อผ้าฝ้ายทอมือโดยผู้บริโภคให้ความสำคัญกับสินค้ามีคุณภาพมาตรฐานราคามีมาตรฐาน จัดจำหน่ายที่มีความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย ส่วนด้านการส่งเสริมการตลาด คือ การแจ้งข่าวสารทางแผ่นพับเกี่ยวกับสินค้า ด้านภาพลักษณ์สินค้าคือสินค้าปรากฏอยู่ในสื่อต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ด้านความภักดีต่อตราสินค้าหลังจากเลือกซื้อสินค้าแล้วผู้บริโภคยังสนใจข้อมูลของสินค้าเพิ่มเติม และด้านความไว้วางใจ มีความไว้วางใจในตัวแทนจำหน่ายและผู้บริโภคพอใจในการให้คำแนะนำของผู้จำหน่ายผ้าฝ้ายทอมือ

มาลีนี ฤาษุดกุล (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภคในจังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของโครงการหนึ่งตำบล 2) เพื่อศึกษาลักษณะประชากรศาสตร์โดยรวม ได้แก่ เพศ ระดับอายุ การศึกษา อาชีพและระดับรายได้ ต่อเดือนที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของโครงการหนึ่งตำบล 3) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของโครงการหนึ่ง 4) เพื่อศึกษาปัจจัยทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของโครงการหนึ่ง

ตำบล โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริโภคที่ซื้อ/เคยซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ในจังหวัดนครราชสีมา ณ ร้านจำหน่ายสินค้าของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์จำนวน 384 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่ซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของโครงการฯ จากร้านจำหน่ายสินค้าเพราะคุณภาพน่าเชื่อถือ เกณฑ์ในการพิจารณาเลือกซื้อจะพิจารณาจากคุณภาพ โอกาสที่ผู้บริโภคเลือกซื้อเนื่องจากตามความต้องการ และบุคคลที่มีอิทธิพล คือ ตัวเองเป็นคนตัดสินใจ ความถี่ในการซื้อเฉลี่ย 3 ครั้งในช่วงระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา ปริมาณการซื้อเฉลี่ย 2 ชิ้นต่อครั้ง และจำนวนเงินที่จ่ายไปในการซื้อแต่ละครั้งเฉลี่ย 1,850 บาท ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าเพศที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไม่แตกต่างกัน อายุที่ต่างกันมีพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แตกต่างกัน

พิสมัย บุญอยู่ (2548) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้ผ้าไทยของบุคลากร ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาพฤติกรรมการใช้ผ้าไทยในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของบุคลากรในมหาวิทยาลัยรามคำแหง เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้ผ้าไทยในเชิงปริมาณระหว่างอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ในมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นบุคลากรในมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 598 คน ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนใหญ่เคยใช้ผ้าไทยและเข้าร่วมรณรงค์การใช้ผ้าไทยของมหาวิทยาลัย โดยใช้ผ้าไทยสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง มีจำนวนชุดผ้าไทยที่สวมใส่เป็นประจำประมาณ 2-5 ชุด ปริมาณการใช้ผ้าไทย 1-3 ชิ้นต่อปี ปัจจัยที่พิจารณาในการเลือกใช้ผ้าไทย คือ เนื้อผ้าและผิวสัมผัส เหตุผลในการเลือกใช้ผ้าไทยเพราะต้องการช่วยสนับสนุนสินค้าไทย ประเภทของผ้าไทยที่นิยมใช้ คือ ผ้าฝ้าย ส่วนชนิดของผ้าไทยที่เคยใช้ คือ ผ้าไหม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นชุดทำงาน ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ผ้าไทยของบุคลากรในมหาวิทยาลัยรามคำแหง เลือกเนื้อผ้าแน่นละเอียด ย้อนสีธรรมชาติ มีลวดลายขนาดเล็ก เป็นผ้าที่สวมใส่สบาย ดูแลรักษาง่าย เลือกผ้าหลายราคาตามชนิด และคุณภาพของผ้า โดยซื้อจากร้านที่จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง สื่อที่เป็นแรงจูงใจในการใช้ผ้าไทย คือ สื่อทางด้านการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับผ้าไทย เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้ผ้าไทยในเชิงปริมาณระหว่างอาจารย์ และเจ้าหน้าที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการเคยใช้ผ้าไทย ความถี่ในการใช้ผ้าไทย จำนวนชุดผ้าไทยที่สวมใส่เป็นประจำ ปริมาณการใช้ผ้าไทย และการเข้าร่วมรณรงค์การใช้ผ้าไทย ส่วนในด้านปัจจัยการเลือกใช้ผ้าไทย ไม่มีความแตกต่างกัน

จากงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า ถึงแม้ว่าความคิดเห็นที่มีต่อผ้าไทยย้อนยุคมีความแตกต่างกัน แต่ตามลักษณะประชากรศาสตร์ เช่น เพศ อายุ รายได้ อาชีพ ความชอบ ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผ้าไทยย้อนยุคที่ต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอาชีพและ

สถานภาพที่แตกต่างกัน ยกเว้นในด้านราคา และปัจจัยอื่น ๆ ด้านความไว้วางใจมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อผ้าไทยย้อนยุค

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การศึกษาการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในรัชสมัยต่าง ๆ ส่วนมากจากศึกษาผ่านหลักฐานประกอบการศึกษา และพบว่าแต่ละรัชสมัยมีวัฒนธรรมการแต่งกายของตน ซึ่งมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนที่มีฐานะแตกต่างกัน และมีการเปลี่ยนแปลงตามการเปลี่ยนแปลงทางสังคมทางเศรษฐกิจ และได้รับอิทธิพลจากกระแสการแต่งกายชาวตะวันตก อิทธิพลจากพระราชสำนัก เป็นต้น คนท้องถิ่นในสังคมไทยมีอัตลักษณ์ในการแต่งกายของตน และมีความแตกต่างตามสถานการณ์ เช่น การแต่งกายในการปฏิบัติพิธีกรรม การแต่งกายตามประเพณี หรือการแต่งกายในชีวิตประจำวัน ถึงแม้ว่าในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการแต่งกาย แต่ชาวท้องถิ่นยังมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายของตน และมีปณิธานที่จะอนุรักษ์สืบไป ในสังคมปัจจุบัน ถึงแม้ว่าแต่ละคนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันต่อผ้าไทยย้อนยุค แต่การตัดสินใจเลือกซื้อผ้าไทยย้อนยุคแตกต่างกัน เพราะความแตกต่างระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์ เช่น เพศ อายุ รายได้ อาชีพ ความชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอาชีพและสถานภาพ

บทที่ 3

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน

ผู้วิจัยศึกษาวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

3.1 ลักษณะของชุดไทยในปัจจุบัน

3.1.1 รูปแบบ

3.1.2 การใช้ผ้าและสีในการทำชุดไทย

3.1.3 การตกแต่งลวดลาย

3.2 การแต่งชุดไทยในโอกาสต่าง ๆ

3.2.1 การแต่งชุดไทยในการทำงานและชีวิตประจำวัน

3.2.2 การแต่งชุดไทยในวันสำคัญ

3.2.3 การแต่งชุดไทยในโอกาสการท่องเที่ยว

3.3 เหตุผลของการแต่งชุดไทยในโอกาสต่าง ๆ

3.1 ลักษณะของชุดไทยในปัจจุบัน

ชุดไทยเป็นชุดที่มีการแบ่งแยกประเภทออกมาเป็นรูปแบบต่าง ๆ มากมาย ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และได้รับการยอมรับว่าเป็นชุดที่สวยงาม มีเสน่ห์ สวมใส่แล้วสามารถทำให้ผู้สวมใส่ ดูเรียบร้อยมากขึ้น ถ้าผู้สวมใส่เป็นผู้หญิงจะดูอ่อนโยนและมีความหวาน ถ้าผู้สวมใส่เป็นผู้ชายจะ ดูเป็นสุภาพบุรุษ ชุดไทยมีรูปแบบที่หลากหลาย เนื้อผ้าที่จะนำมาทำเป็นชุดไทยมีความแตกต่างกัน รวมถึงสีและลวดลาย การแต่งกายของชุดไทยมีลักษณะที่แตกต่างกัน ความแตกต่างเหล่านี้จะทำให้ผู้สวมใส่และผู้ชมสามารถเห็นถึงความงดงามของชุดไทย และอยากจะรักษา และอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคอีกด้วย

3.1.1 รูปแบบ

ชุดไทยมีประวัติความเป็นมาและเอกลักษณ์อันยาวนาน ปัจจุบันนี้รูปแบบชุดไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตามกาลเวลา ดังที่สุภฤตาวัดน์ บำรุงพานิช (13 มกราคม 2563 : สัมภาษณ์) อาจารย์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ กล่าวว่า

ชุดไทยได้กำเนิดขึ้นตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 แต่ละครักรมีลักษณะที่แตกต่างกัน ช่วงรัชกาล 1 ถึง 3 ชาวบ้านยังนิยมนุ่งโจงกระเบน สำหรับชาววังนุ่งผ้าซิ่น คาดสไบจับจีบสีล้วนสวยงาม ช่วงรัชกาล 4 ยังคงนุ่งโจงกระเบน แต่เปลี่ยนเป็นเสื้อแขนกระบอกคอปิด แล้วคาดสไบทับอีกชั้น

ช่วงรัชกาล 5 ยังคงนุ่งโจงกระเบน แต่เปลี่ยนเป็นแบบสากลมากขึ้น สวมเสื้อแบบฝรั่ง มีลูกไม้และใส่ถุงเท้า รองเท้า ช่วงรัชกาล 6 ยังคงนุ่งโจงกระเบน เสื้อลูกไม้คอลึก มีผ้าแพรบาง ๆ สะพายทับ ช่วงรัชกาล 7 ถึง 8 เลิกนุ่งโจงกระเบน เป็นผ้าขึ้นยาวแค่ออกเสื้อตามแบบตะวันตก ช่วงรัชกาลที่ 9 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงพระราชดำริให้มีเครื่องแต่งกายประจำชาติของสตรี ได้ออกแบบชุดไทยพระราชานิยมทั้ง 8 แบบ ปัจจุบันนี้ รูปแบบชุดไทยมีการเปลี่ยนแปลงมาก พักนี้เห็นกระแสเรื่องชุดไทยกำลังมาแรง ละครก็หันกลับมาเล่นที่เรียวกันเยอะ ก็ได้เห็นภาพหนุ่มสาวนุ่งโจง คาดผ้าแถบ ใส่เสื้อราชประแตนกันให้เพลินตา มีทั้งรูปแบบดั้งเดิมและรูปแบบประยุกต์ เนื่องจากต้องเข้ากับยุคปัจจุบัน ช่างผ้าไทยได้ปรับปรุงรูปแบบชุดไทยให้เข้ากับสมัยมากขึ้น และให้เห็นความเป็นสากลมากขึ้น

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า รูปแบบของชุดไทยมีประวัติยาวนานมาก ชุดไทยดั้งเดิมมีพัฒนาการตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 ถึงสมัยปัจจุบัน และแต่ละรัชกาลมีลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้รูปแบบของชุดไทยมีจำนวนมาก และในสังคมปัจจุบัน เนื่องจากต้องให้ชุดไทยเข้ากับยุคสมัยปัจจุบัน ช่างตัดเสื้อผ้าต่างก็ได้ปรับชุดไทยให้เข้ากับสมัยปัจจุบัน และเพิ่มความเป็นสากลให้แก่ชุดไทย นอกจากนี้แล้ว ละครโทรทัศน์แนวย้อนยุคที่กำลังเป็นกระแส ทำให้รูปแบบชุดไทยมีการเปลี่ยนแปลง และเกิดกระแสการแต่งกายด้วยชุดไทย จึงทำให้รูปแบบของชุดไทยมีการผสมผสานกัน ซึ่งในปัจจุบันนี้จะมีทั้งชุดไทยดั้งเดิมและชุดไทยร่วมสมัย หรือเรียกว่า ชุดไทยประยุกต์

ชุดไทยมีรูปแบบที่หลากหลาย แต่แต่ละรูปแบบมีลักษณะที่แตกต่างกัน นอกจากชุดไทยในรูปแบบเดิมแล้ว ยังมีชุดไทยประยุกต์อีกหลายแบบ ดังที่ คุณชฎาพร (28 กันยายน 2562 :สัมภาษณ์) เจ้าของร้านขายชุดไทย ตรียรัตน์เสื้อลูกไม้ กล่าวว่า

ชุดไทยที่ขายในร้านมีตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ถึงรัชกาลที่ 9 ชุดไทยแต่ละรัชกาลยังคงรูปแบบเหมือนเดิม แต่ก็มีมีการปรับเปลี่ยนบ้าง เช่น รูปแบบชุดไทยของรัชกาลที่ 5 เดิมเป็นแขนหมูแฮม คอตั้ง ติดกระดุมด้านหลัง และใส่คู่กับโจงกระเบน และชุดไทยรัชกาลที่ 5 แบบประยุกต์ เป็นเสื้อลูกไม้สีแขนยาว ระบายแขน คอตั้ง ติดกระดุมด้านหลัง ส่วนข้างล่างใช้เป็นโจงกระเบนผ้าตาตมิชิบและตะขอหน้า สวมใส่ได้ง่ายสบาย

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า รูปแบบชุดไทยที่จำหน่ายในร้าน ตรียรัตน์เสื้อลูกไม้มีชุดไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ถึงสมัยรัชกาลที่ 9 รูปแบบชุดไทยในแต่ละรัชสมัยมีลักษณะแตกต่างกัน

ในปัจจุบัน รูปแบบชุดไทยที่จำหน่ายในร้านยังคงรูปแบบเดิม แต่มีชุดไทยประยุกต์เพิ่ม อีกด้วย ชุดไทยประยุกต์จะมีการปรับเปลี่ยนในช่วงคอ แขน และเปลี่ยนความสั้นยาวของกระโปรง (ดังภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 ชุดไทยของร้านตรัยรัตน์เสื้อลูกไม้

ที่มา: Gao Wenjuan (พราวฝัน) สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2562 ที่เฟซบุ๊ก ร้านตรัยรัตน์ เสื้อลูกไม้

รูปแบบชุดไทยไม่ได้ถูกกำหนดอย่างตายตัว นอกจากรูปแบบชุดไทยที่ตัดเย็บสำเร็จแล้ว ลูกค้ายังสามารถกำหนดรูปแบบของชุดไทยเอง ดังที่ คุณมะนาว (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านขายชุดไทย เจ้านาง ล้านนา กล่าวว่า

ชุดไทยที่ขายในร้านเป็นชุดไทยในสมัยรัชกาลที่ 9 ก็คือ ชุดไทยพระราชานิยม รูปแบบส่วนมากเป็นชุดไทยประยุกต์ และทางร้านยังรับทำชุดไทยตามความต้องการของลูกค้า เช่น ทำชุดไทยแบบสวมเสื้อผ่าเดียว ฝ้านุ่งสั้นทรงสอบเข้ารูป สามารถใส่แบบห่มสไบ หรือต่อสไบตรง ช่วงไหล่ หรือไม่ห่มสไบก็ได้

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยที่จำหน่ายในร้านเจ้านาง ล้านนา รูปแบบส่วนมากเป็นชุดไทยในสมัยรัชกาลที่ 9 และเป็นชุดไทยประยุกต์ นอกจากรูปแบบชุดไทยที่ตัดเย็บออกมา สำเร็จรูปแล้ว ทางร้านยังสามารถทำชุดไทยตามความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งเป็นชุดไทยประยุกต์ในรูปแบบใหม่ (ดังภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 ชุดไทยของร้านเจ้านาง ล้านนา

ที่มา: Gao Wenjuan (พราวฝัน) สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2562 ที่เฟซบุ๊ก เจ้านาง ล้านนา

รูปแบบชุดไทยมีหลายแบบมาก เราไม่สามารถเลือกใส่ทุกรูปแบบในชีวิตประจำวัน ดังนั้นทางร้านจึงเน้นการใช้งานมากกว่า ดังที่ คุณออย (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านขายชุดไทย วิรัชใหม่ไทย กล่าวว่า

รูปแบบชุดไทยที่ขายในร้านส่วนมากเป็นชุดไทยจิตรลดา ซึ่งเป็นหนึ่งในชุดไทยพระราชนิยม จริง ๆ แล้วรูปแบบชุดไทยมีจำนวนมากมาย แต่ร้านเราเลือกทำและขายชุดไทยจิตรลดาเป็นหลัก ซึ่งเลื้อมีลักษณะคอตั้ง แขนยาว ชุดไทยจิตรลดาเป็นชุดที่เรียบร้อย เหมาะสมกับทุกงานและโอกาส ลูกค้าจึงมีโอกาสนในการสวมใส่ได้มากยิ่งขึ้น

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เจ้าของร้านวิรัชใหม่ไทยจะเน้นโอกาสในการสวมใส่มากกว่า จึงเลือกจำหน่ายชุดไทยที่มีความเรียบร้อยอย่างชุดไทยจิตรลดา ซึ่งรูปแบบของชุดไทยจิตรลดามีลักษณะคอตั้ง แขนยาว เหมาะสมกับทุก ๆ งานและกาลเทศะ

รูปแบบชุดไทยที่เปิดให้ใช้บริการในบริษัทอัลต้า บริเตล ได้แบ่งตามคอลเล็กชั่น ดังที่ คุณเจี๊ยบ (24 มิถุนายน 2562 : สัมภาษณ์) ผู้บริหารอัลต้า บริเตล กล่าวว่า

อัลต้า บริเตล ให้บริการขาย เช่า ตัด ชุดไทย ชุดราตรี ชุดแต่งงาน และชุดเจ้าสาว ทีมงานและช่างมีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี รูปแบบชุดไทยในร้านนี้ได้แบ่งตามคอลเล็กชั่น ซึ่งแบ่งเป็น 4 คอลเล็กชั่น ก็คือ คอลเล็กชั่น ชุดแต่งงานเจ้าสาว คอลเล็กชั่นเดือน ม.ค 2019 คอลเล็กชั่นชุดไทย และคอลเล็กชั่นชุดแต่งงานไทยใหม่บวกสไปปิก ซึ่งแต่ละคอลเล็กชั่นจะมีชุดไทยหลากหลายรูปแบบให้เลือกเป็นจำนวนมาก

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า รูปแบบชุดไทยของร้านอัลต้า บริเตล ได้แบ่งเป็น 4 คอลเล็กชั่น ได้แก่ คอลเล็กชั่นชุดแต่งงานเจ้าบ่าว คอลเล็กชั่นเดือน มกราคม 2019 คอลเล็กชั่นชุดไทย และคอลเล็กชั่นชุดแต่งงานไทยใหม่บวกลบไปปัก แต่ละคอลเล็กชั่นมีรูปแบบที่แตกต่างกัน

คอลเล็กชั่นชุดแต่งงานเจ้าบ่าวมีรูปแบบตามชุดไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 สมัยรัชกาลที่ 6 และสมัยรัชกาลที่ 7 ดังที่ คุณเจียบ (24 มิถุนายน 2562 : สัมภาษณ์) ผู้บริหารอัลต้า บริเตล กล่าวว่า

อัลต้า บริเตล ได้ทำรูปแบบชุดไทยแต่งงานเจ้าบ่าวตามชุดไทยเดิม จากสมัยรัชกาลที่ 5 รัชกาลที่ 6 รัชกาลที่ 7 ซึ่งรูปแบบเจ้าบ่าวจะเป็น โจงกระเบน เสื้อราชปะแตน กางเกงขายาวและเสื้อสูท และเสื้อทักซิโด้กับ โจงกระเบน

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า รูปแบบชุดแต่งงานเจ้าบ่าวของอัลต้า บริเตล เป็น ชุดไทยโจงกระเบนและเสื้อราชปะแตน ซึ่งเหมือนกับชุดไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 และเสื้อทักซิโด้กับ โจงกระเบน ซึ่งคล้ายกันกับชุดไทยในสมัยรัชกาลที่ 6 และกางเกงขายาวกับเสื้อสูทตามรูปแบบชุดไทย ในสมัยรัชกาลที่ 7 (ดังภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 ชุดไทยของอัลต้า บริเตล คอลเล็กชั่นชุดแต่งงานเจ้าบ่าว

ที่มา: Gao Wenjuan (พรราวฝัน) สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2562 ที่เว็บไซต์ อัลต้า บริเตล

สำหรับคอลเล็กชั่นที่เหลือ 3 คอลเล็กชั่น รูปแบบชุดไทยจะตามชุดไทยของสมัย รัชกาลที่ 9 ดังที่ คุณเจียบ (24 มิถุนายน 2562 : สัมภาษณ์) ผู้บริหารอัลต้า บริเตล กล่าวว่า

ส่วนรูปแบบชุดไทยของคอลเล็กชั่นเดือน ม.ค. 2019 คอลเล็กชั่น ชุดไทย และคอลเล็กชั่นชุดแต่งงานไทยใหม่บวกลบไปปัก จะเป็นรูปแบบที่ ได้รับความคิดจากชุดไทยในสมัยรัชกาลที่ 9 ก็คือชุดไทยพระราชานิยมนั่นเอง

รวมถึงชุดไทยจักรี ชุดไทยจักรพรรดิ และชุดไทยศิวาลัย มีการปรับรูปแบบตามความต้องการของลูกค้าและไอเดียของช่างตัดเสื้อในร้าน

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า รูปแบบชุดไทยในปัจจุบันได้รับความคิดมาจากการทำชุดไทยดั้งเดิม เช่น ชุดไทยพระราชานิยม ชุดไทยจักรี ชุดไทยจักรพรรดิ และชุดไทยศิวาลัย ผสมกับความคิดสร้างสรรค์ของช่างตัดเสื้อทางร้านและความต้องการของผู้บริโภค จนเกิดเป็นชุดไทยที่สง่างามหลากหลายรูปแบบให้ผู้บริโภคได้เลือกใส่ (ดังภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 ชุดไทยของอัลต้า บริเตล คอลเล็กชั่นชุดไทย

ที่มา: Gao Wenjuan (พรราวฝัน) สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2562 ที่เว็บไซต์ อัลต้า บริเตล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า รูปแบบชุดไทยในสังคมปัจจุบันมีความหลากหลาย นอกจากรูปแบบเดิมที่สืบทอดจากแต่ละรัชสมัย เช่น ชุดไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งรูปแบบจะเป็นโจงกระเบนและเสื่อราชปะแตนหรือเสื่อลูกไม้ ชุดไทยในสมัยรัชกาลที่ 9 ที่เป็นชุดไทยพระราชานิยม 8 รูปแบบ เป็นต้น ยังมีชุดไทยประยุกต์อีกมากมาย ซึ่งรูปแบบชุดไทยไม่ได้ถูกกำหนดตายตัว แต่มีการปรับเปลี่ยนตามสังคมปัจจุบัน ได้ผสมผสานกับความคิดของช่างตัดเสื้อและความต้องการของผู้บริโภค ขึ้นอยู่กับโอกาสในการสวมใส่และความต้องการของผู้สวมใส่

3.1.2 การใช้ผ้าและสีในการทำชุดไทย

ผ้าไทยเป็นมรดกที่มีคุณค่าทางภูมิปัญญาของคนไทย ซึ่งได้มีการสร้างสรรค์ สั่งสม สืบทอดและพัฒนาสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน โดยผ้าไทย หมายถึง ผ้าทุกชนิดที่ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นโดยฝีมือ คนไทย เช่น ผ้าลายขิด ผ้ายก ผ้าจก น้ำไหล มัดหมี่ ผ้าพื้นเมือง เป็นต้น เป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ได้มากมาย เช่น เสื่อผ้า หมอน ผ้าห่ม กระเป๋า เป็นต้น ในกระบวนการทำชุดไทยมักจะใช้ผ้าที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน ประกอบด้วยสีต่าง ๆ ที่เพิ่มความงดงามให้กับชุดไทย

การใช้ผ้าและสีในการทำชุดไทยมีความแตกต่างตามแต่ละภาค แต่ละท้องถิ่น ดังที่
 สุกฤตาวัฒน์ บำรุงพานิช (13 มกราคม 2563 : สัมภาษณ์) อาจารย์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 กล่าวว่า

เมืองไทยมี 4 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอีสาน และภาคใต้
 แต่ละภาคจะมีวัฒนธรรมในการทอผ้าและการใช้สีโดยไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับ
 วัฒนธรรมการทอผ้าในแต่ละท้องถิ่น การทอผ้าของภาคเหนือ รวมถึงจังหวัด
 เชียงราย พะเยา ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน
 โดยเฉพาะในกลุ่มชาวไทยโยนกหรือไทยยวน และชาวไทยลื้อ ซึ่งเป็นกลุ่มชน
 ดั้งเดิมของล้านนาไทย มีความเชื่อเรื่องการตั้งถิ่นฐาน ในสภาพแวดล้อมที่
 เป็นภูเขา และมีทางน้ำไหล ผู้หญิงไทยยวน และไทยลื้อในปัจจุบันนี้ ยังรักษา
 วัฒนธรรมการทอผ้า ในรูปแบบที่สืบทอดกันมา โดยเฉพาะการทอชิ้นตีนจก
 ผ้าซิด และผ้าที่ใช้เทคนิค "เกาะ" เป็นต้น ส่วนการทอผ้าในภาคกลาง
 มีกลุ่มชนชาวไทยยวนและชาวไทยลาว อพยพไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในช่วงต่าง ๆ
 คนไทยพวกนี้ยังรักษาวัฒนธรรม และเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นไว้ได้ โดยเฉพาะ
 วัฒนธรรมการทอผ้าของผู้หญิงที่ใช้เทคนิคการทำตีนจก และซิด เพื่อตกแต่ง
 เป็นลวดลายบนผ้าที่ใช้ลงในเทศกาลต่าง ๆ แม้ว่าในปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจ
 และสังคมเปลี่ยนแปลงไปมาก คนไทยเหล่านี้ก็ยังยึดอาชีพทอผ้าเป็นอาชีพรองต่อ
 จากการทำนา ในภาคอีสานมีวัฒนธรรมการทอผ้า อันเป็นประเพณีของผู้
 หญิง ที่สืบทอดกันมาช้านานเกือบทุกชุมชน แต่ละกลุ่มแต่ละเผ่าก็จะมี
 ลักษณะและลวดลายการทอผ้าที่แปลงเป็นของตัวเองอย่างชัดเจน
 โดยเฉพาะผ้ามัดหมี่ ผ้าซิด และผ้าไหมหางกระรอก ภาคใต้มีแหล่งทอผ้าที่
 มีชื่อเสียงหลายแห่ง โดยเฉพาะแหล่งทอผ้ายกดั้นเงินดั้นทอง ได้เป็นที่นิยมใน
 หมู่ชนชั้นสูงของอาณาจักรไทย ผ้าไทยจะบ่งบอกด้วยความเป็นลวดลายบน
 เนื้อผ้า และมีการใช้สีย้อมจากธรรมชาติ ทั้งการใช้ผ้าฝืน ลวดลาย สีต่าง ๆ
 ตามวัฒนธรรมของท้องถิ่นและตามชุมชนของตนเอง

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เมืองไทยมีวัฒนธรรมการทอผ้าไทยตามแต่ละพื้นที่
 ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 4 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง และภาคใต้ ภาคเหนือจะมี
 การสืบทอดวัฒนธรรมการทอผ้าชิ้นตีนจก ผ้าซิด และผ้าที่ใช้เทคนิค "เกาะ" เป็นต้น วัฒนธรรม
 การทอผ้าของภาคกลาง ผู้หญิงจะใช้เทคนิคการทำตีนจกและซิด เพื่อตกแต่งเป็นลวดลายบนผ้าที่ใช้
 ลงในเทศกาลต่าง ๆ สำหรับภาคอีสาน จะมีวัฒนธรรมการทอผ้ามัดหมี่ ผ้าซิด และผ้าไหม

ทางกระรอก สำหรับวัฒนธรรมการทอผ้าของภาคใต้เป็นผ้ายกดินเงินดินทอง ซึ่งเป็นผ้าที่ได้รับ ความนิยมของกลุ่มชนชั้นสูงการใช้ผืนผ้าและการใช้สีในการทำชุดไทยจะตามวัฒนธรรมของแต่ละภาค ซึ่งสอดคล้องกับวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น ถึงแม้ว่าในปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนไป มาก แต่คนไทยที่ทำอาชีพเกี่ยวกับทอผ้าก็ยังยึดการทอผ้าเป็นอาชีพรอง และพยายามที่จะสืบสาน วัฒนธรรมของการทอผ้า

ผ้าที่ใช้ในการทำชุดไทยของร้านอามีนา มีความแตกต่างกันไปตามรูปแบบ ดังที่ คุณสุภาพร (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านขายชุดไทย ตรัยรัตน์เสื้อลูกไม้ กล่าวว่า

เนื้อผ้าที่จะใช้ในการทำชุดไทยมีผ้าฝ้าย ผ้าไหม ผ้าซาติน ผ้ามัน เป็นต้น ขึ้นอยู่กับรูปแบบชุดไทย ถ้าเป็นชุดไทยในรัชกาลที่ 5 เลื่อนบนของ ผู้หญิงเป็นเสื้อลูกไม้ จะใช้ผ้าฝ้ายในการทำ ส่วนโจงกระเบนจะใช้ผ้ามันหรือ ผ้าโตรีในการทำ ถ้าเป็นชุดไทยในรัชกาลที่ 7 เลื่อนบนใช้ผ้าฝ้ายในการทำ เช่นกัน แต่จะใช้ผ้าไหมทำผ้าถุง ส่วนเสื้อราชปะแตนของผู้ชาย จะใช้ ผ้าไหมเทียมทำ สำหรับชุดไทยรัชกาลที่ 9 เนื้อผ้าส่วนใหญ่เป็นผ้าซาติน ส่วน สีที่ใช้ในการทำชุดไทย จริง ๆ แล้วมีหลายสี ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกัน ทั้งชุด และสีริมงานต่าง ๆ

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผ้าที่ใช้ในการทำชุดไทยมีความหลากหลาย การ เลือกใช้ผ้าในการทำชุดไทยขึ้นอยู่กับรูปแบบชุดไทยและต้องมีความเหมาะสมกัน สำหรับชุดไทยใน สมัยรัชกาลที่ 5 ชุดไทยสตรีจะใช้ผ้าฝ้าย ผ้ามัน และผ้าโตรีในการทำ สำหรับชุดไทยของบุรุษจะใช้ผ้า ไหมเทียมในการทำ สำหรับชุดไทยในสมัยรัชกาลที่ 7 เลื่อนบนทำจากผ้าฝ้ายเช่นกัน แต่จะใช้ผ้าไหมใน การทำผ้าถุง ส่วนชุดไทยในรัชกาลที่ 9 จะใช้ผ้าซาตินในการทำ สำหรับสีที่ใช้ในการทำชุดไทยก็มี ความหลากหลายเช่นกัน ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมกันของชุดไทย และสีที่ใช้ในแนวคิดการจัดงาน ซึ่ง ไม่สามารถสรุปและกำหนดสีชุดไทยได้โดยตรง

เนื่องจากรูปแบบชุดไทยของร้านส่วนมากเป็นชุดไทยในรัชกาลที่ 9 ทางร้านจึงเลือกใช้ ผ้าไหมในการทำชุดไทยโดยส่วนใหญ่ ดังที่ คุณমনาว (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้าน ขายชุดไทย เจ้านาง ล้านนา กล่าวว่า

ผ้าไหมมีลักษณะผิวผ้าเรียบลื่น เวลาใช้ผ้าไหมในการทำชุดไทยทำให้ ชุดของเราดูเงางามและสง่างาม ดูมีความหรูหรา ส่วนสีที่ใช้ในการทำชุดไทย เรามียหลายสีมาก มีสีแดง สีเขียว สีม่วง สีทอง เป็นต้น ส่วนมากใช้สีเข้มใน การทำ เพราะดูสดใสและมีความโดดเด่น

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ด้วยลักษณะของผิผ้าไหมมีความเรียบลื่น เงางาม และมีความหรูหรา ร้านเจ้านาง ล้านนาจึงใช้ผ้าไหมเป็นผ้าชนิดหลักในการทำชุดไทย ส่วนสีที่ใช้ในการทำชุดไทย ทางร้านเน้นสีสดใส เพื่อสร้างความโดดเด่น ส่วนใหญ่จึงใช้สีเข้มในการทำชุดไทย เช่น สีแดง สีเขียว สีทอง เป็นต้น

การใช้ผ้าและสีของอัลต้า บริเตล มีความแตกต่างกันจากร้านชุดไทยทั่วไป ดังที่ คุณเจ๊ียบ (24 มิถุนายน 2562 : สัมภาษณ์) ผู้บริหารอัลต้า บริเตล กล่าวว่

ผ้าที่ใช้ในการทำชุดไทยของอัลต้า บริเตล ขึ้นอยู่กับคอลเล็กชั่น ถ้าเป็นคอลเล็กชั่นชุดแต่งงานไทยใหม่บวกลบปีก คอลเล็กชั่นชุดแต่งงานเจ้าบ่าว และคอลเล็กชั่นเดือน ม.ค 2019 ผ้าที่ใช้ในการทำชุดไทยจะเป็นผ้าไหม จะเน้นความหรูหรา แต่ถ้าเป็นคอลเล็กชั่นชุดไทย ก็จะมีทั้งผ้าไหม และผ้าฝ้าย และสีที่ใช้ในการทำชุดไทยมีสีทอง สีเงิน สีพั้งโกลด์ สีพั้งโกลด์ ผสมเงิน และสีนากผสมทอง เป็นต้น

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า อัลต้า บริเตล มีการใช้ผ้าที่แตกต่างกันตามคอลเล็กชั่นของตน ถ้าเป็นชุดไทยที่แต่งในวันสำคัญอย่างชุดบ่าวสาว ก็จะใช้ผ้าไหมในการทำ ซึ่งจะเน้นความหรูหรา เหมาะสมกับงานแต่ง และถ้าเป็นชุดไทยที่แต่งในวันอื่น ๆ เนื้อผ้ามีทั้งผ้าไหมและผ้าฝ้าย สำหรับสีที่ใช้ในการทำชุดไทยของอัลต้า บริเตล เป็นสีที่เรียบ เช่น สีทอง สีเงิน สีพั้งโกลด์ สีพั้งโกลด์ ผสมเงินและสีนากผสมทอง เป็นต้น

ผ้าที่ใช้ในการทำชุดไทยของร้านวิรัชไหมไทยมีความคล้ายคลึงกันกับร้านเจ้านาง ล้านนา ดังที่ คุณออย (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านขายชุดไทย วิรัชไหมไทย กล่าวว่

เนื่องจากร้านเราขายชุดไทยจิตรลดาเป็นหลัก เพราะฉะนั้น ผ้าที่ใช้ในการทำชุดไทยจะมี 2 ประเภทใหญ่ ก็คือ ผ้าไหมและผ้าไหมอิตาลี ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ถ้าใช้นานแล้ว ผ้าไหมแท้สีผ้าตรงไหล่เสื้อจะซีดได้ง่าย และราคาจะขึ้น เทียบดูแล้วผ้าไหมอิตาลี จะดูแลรักษาง่ายกว่า ผ่านไปหลาย ๆ ปี ผ้าก็ยังคงสภาพเหมือนเดิม อีกอย่างที่สำคัญ คือ ราคาของผ้าไหมอิตาลี ถูกกว่าผ้าไหมแท้ ส่วนสีที่ใช้ในการทำชุดไทย ทางร้านจะเลือกใช้สีที่เหมาะสมกับพระราชพิธี เช่น สีเหลือง สีฟ้า เป็นต้น เพื่อให้ลูกค้าสามารถใส่ไปในงานพระราชพิธีต่าง ๆ ได้

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผ้าที่ใช้ในการทำชุดไทยของร้านวิรัชไหมไทย แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่ ผ้าไหมแท้และผ้าไหมอิตาลี ซึ่งเนื้อผ้ามีความคล้ายคลึงกัน แต่ผ้าไหมอิตาลี ราคาถูกกว่า ดูแลรักษาง่ายกว่า และเวลาใช้งานนานกว่าผ้าไหมแท้ ส่วนสีที่ใช้ในการทำชุดไทย

เนื่องจากรูปแบบชุดไทยที่จำหน่ายในร้านส่วนใหญ่เป็นชุดไทยจิตรลดา ซึ่งมีลักษณะเรียบร้อย เพื่อความเหมาะสมกับทุกงานและทุกกาลเทศะ ทางร้านจึงเลือกใช้สีที่เหมาะสมกับพระราชพิธีต่าง ๆ เช่น สีเหลือง สีฟ้า เป็นต้น เพื่อให้ผู้สวมใส่สามารถใส่ชุดไทยไปร่วมงานพระราชพิธีต่าง ๆ

นอกจากร้านชุดไทยแล้ว ยังมีร้านผ้าไทยที่จำหน่ายผ้าไทยโดยเฉพาะ ซึ่งผ้าและสีที่ร้านผ้าไทยเลือกใช้อาจมีความแตกต่างกับร้านชุดไทย ดังที่ คุณกันยา (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้าน เส้นไหมดิโอลด์ กล่าวว่า

เส้นไหมดิโอลด์ เปิดขึ้นพร้อมกับ ดิโอลด์ สยาม ซ้อปปัง พลาซ่า ซึ่งเปิดขายผ้าไหมไทยนานถึง 10 ปีแล้ว ทางร้านขายผ้าไหมอย่างเดียว เพราะผ้าไหมตัดแล้วอยู่ทรง ทำชุดง่าย สำหรับสีผ้าไหมมีหลายเฉดสี ขึ้นอยู่กับช่างตัดผ้าจะใช้ตัดเป็นชุดแบบไหน

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงได้ว่า ร้านเส้นไหมดิโอลด์เป็นร้านผ้าไหมโดยเฉพาะ ซึ่งมีประวัติในการเปิดร้านนานถึง 10 ปี ผ้าไหมมีลักษณะตัดแล้วอยู่ทรง ใช้ผ้าไหมในการทำชุดง่าย ทางร้านจึงเลือกจำหน่ายผ้าไหมอย่างเดียว สำหรับสีที่ใช้ ด้วยร้านเส้นไหมดิโอลด์เป็นร้านผ้าไหมโดยเฉพาะ จึงมีเฉดสีให้เลือกหลายเฉดสี (ดังภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 ผ้าไทยของร้านเส้นไหมดิโอลด์

ที่มา: Gao Wenjuan (พราวฝัน) ถ่ายเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2562 ที่ร้าน เส้นไหมดิโอลด์

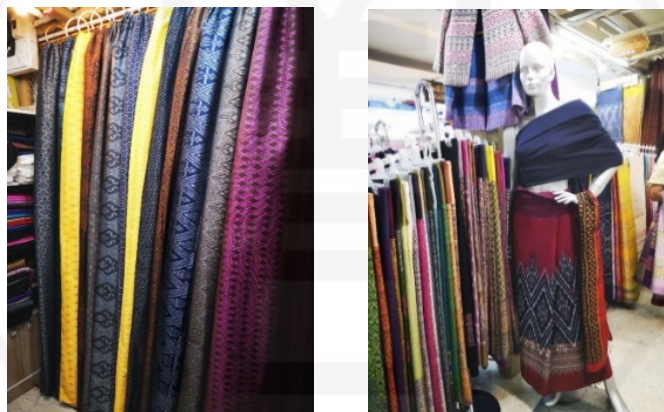
ในดิโอลด์สยาม ซ้อปปัง พลาซ่าไม่ใช่ว่ามีแต่ผ้าไหมอย่างเดียว ยังมีผ้าชนิดอื่น ๆ ดังที่ คุณเจริญทิพย์ (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้าน กล้วยไหมไทย กล่าวว่า

ที่เป็นคนสุรินทร์ คนในหมู่บ้านทำผ้าไทยเป็นมืออาชีพ พี่เติบโตด้วยผ้าไทยและอยากทำอาชีพเกี่ยวกับผ้าไทย จึงมาเปิดร้านผ้าไทยที่นี่ ผ้าที่ขายในร้านมีผ้าฝ้าย ผ้าไหมมัดหมี่ หรือชาวบ้านเรียกกันว่า ผ้าโฮล ซึ่งเป็น

เอกลักษณ์ของผ้าไหมสุรินทร์ สำหรับสีที่ใช้ในผ้า จริง ๆ แล้วไม่มีกำหนด ขึ้นอยู่กับลายผ้าผืนนั้น

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงได้ว่า ผ้าไทยที่จำหน่ายในร้านกล้วยไหมไทย มีผ้าฝ้าย ผ้ามัดหมี่ หรือชาวสุรินทร์เรียกกันว่า ผ้าโฮล ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของผ้าไหมสุรินทร์ เจ้าของร้านเป็นคนสุรินทร์ ซึ่งเป็นจังหวัดที่ขึ้นชื่อด้วยผ้าไหมมัดหมี่ การที่เติบโตในสภาพแวดล้อมที่มีอาชีพทอผ้าเป็นหลัก ทำให้คุณเจริญทิพย์เลือกเปิดร้านขายผ้าไทยที่ดิโอลด์ สยาม ซ้อปปีง พลาซ่า ซึ่งจะนำผ้าที่ขึ้นชื่อจากหมู่บ้านของตนเองมาจำหน่าย ส่วนเรื่องการใช้สี สีที่ใช้ในการทำชุดไทยไม่มีกำหนด ขึ้นอยู่กับลายของผ้าผืน (ดังภาพที่ 6)

ภาพที่ 6 ผ้าไทยของร้านกล้วยไหมไทย

ที่มา: Gao Wenjuan (พรราวฝัน) ถ่ายเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2562 ที่ร้านกล้วยไหมไทย

นอกจากร้านชุดไทยที่จำหน่ายผ้าไทยเป็นประจำแล้ว ยังมีนิทรรศการ “ตลาดนัดผ้าชิ้นसानใจ ครั้งที่ 5” ที่จัดขึ้นเพื่อสืบสานงานหัตถศิลป์ด้านผ้าทอไทย ซึ่งงานนี้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 1 ถึง 4 สิงหาคม พ.ศ. 2562 เวลา 10.00 น. ถึง 22.00 น. ที่ เดอะสตรีท ถนนรัชดาภิเษก ในงานนี้เต็มไปด้วยร้านผ้าไทยส่ง่างาม ซึ่งผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ร้านผ้าไทยจำนวน 5 ร้านที่นี้ เพื่อรู้และเข้าใจวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในด้านลักษณะของชุดไทยในปัจจุบัน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผ้าที่จะนำมาแสดงในนิทรรศการครั้งนี้ เป็นผ้าที่มีเอกลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานี ดังที่ คุณแมว (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้าน ต้นเทียนไหมไทย กล่าวว่า

ผ้าทิวมุกจกดาวเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานีศรีวนาลัย
แห่งเอกราชของการปกครอง ไม่เป็นเมืองขึ้นของผู้ใดในอดีตมา และเป็น
ผ้าราชสำนักที่อัญญาหรือเจ้าเมืองและคหบดีใช้ในอดีต ปัจจุบันช่างทอของ

เรามีการฝึกฝนคนรุ่นใหม่ขึ้นเพื่อสืบสานงานที่งดงามและเป็นภูมิปัญญาของบรรพชนสู่รุ่นต่อรุ่นสืบไป นำความสง่างามให้คนทั่วโลกได้รู้ได้เห็นว่ามีผ้าที่งดงามไม่แพ้ใคร ๆ นอกจากนี้ก็นำผ้าอัญญาางมาบ้าง ส่วนเรื่องสีจะตามลายผ้าผืนนั้น ให้ความเหมาะสมกับผ้า

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงได้ว่า ผ้าไทยที่ร้านต้นเทียนไหมไทย นำมาแสดงใน“ตลาดนัดผ้าชิ้นसानใจ ครั้งที่ 5” เป็นผ้าทิวมุกจกดาวและผ้าอัญญาาง ซึ่งเป็นผ้าชิ้นที่กลุ่มชนชั้นสูงนิยมใช้ในสมัยอดีต และได้สืบทอดต่อกันมาที่รับรู้จักกันทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานีศรีวนาลัย สำหรับการใช้สี คุณแมบอกว่ สีที่ใช้มีความเหมาะสมกับผ้าผืน แสดงว่า การใช้สีขึ้นอยู่กับลักษณะของผ้าไทย (ดังภาพที่ 7)

ภาพที่ 7 ผ้าไทยของร้านต้นเทียนไหมไทย

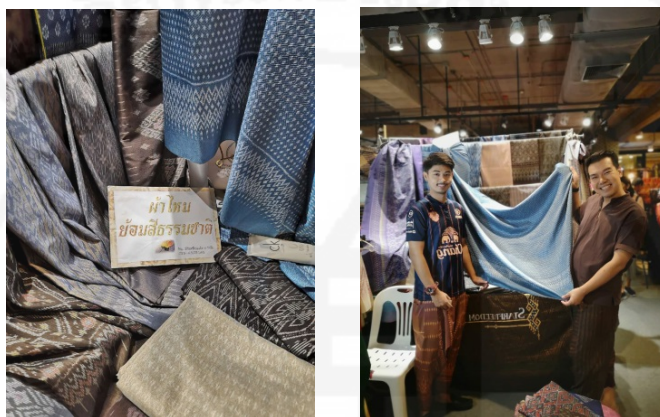
ที่มา: Gao Wenjuan (พรราวผืน) ถ่ายเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2562 ที่ร้านต้นเทียนไหมไทย

ผ้าไทยมีชนิดที่หลากหลาย แต่ทางร้านจะเลือกทำแค่อย่างเดียว ดังที่อริยพล กลองชัย (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านสตาร์ฟรีด้อม ซิลก กล่าวว่

ผ้าไทยมีหลายชนิดมาก แต่ร้านเราจะเลือกทำแค่ชนิดเดียว ก็คือผ้าไหมมัดหมี่ การที่จะทำให้ร้านเราแตกต่างกว่าคนอื่น ก็คือเราจะคัดเลือกเส้นไหมไทยที่มีคุณภาพสูง และออกแบบลายหมี่ตามกระแสการแต่งกายในสังคมปัจจุบัน อีกอย่างที่สำคัญ คือ สีที่เราใช้ในการทำผ้าไทย เป็นสีที่ย้อมจากธรรมชาติ ซึ่งมีความละเอียดอ่อนและความพิเศษ จึงทำให้ร้านเรามีจุดเด่น

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงได้ว่า ผ้าไทยที่ สตาร์พรีด้อม ซิลค์ จำหน่ายเป็นผ้าไหมมัดหมี่ โดยคัดเลือกผ้าไหมที่มีคุณภาพ และออกแบบลายหมี่ตามกระแสการแต่งกายในสังคมปัจจุบัน บวกด้วยการย้อมสีธรรมชาติที่ไม่เหมือนกับผู้อื่น จึงทำให้สตาร์พรีด้อม ซิลค์ มีจุดเด่นของตนเอง (ดังภาพที่ 8)

ภาพที่ 8 ผ้าไทยของร้านสตาร์พรีด้อม ซิลค์

ที่มา: Gao Wenjuan (พราวฝัน) ถ่ายเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2562 ที่ร้านสตาร์พรีด้อม ซิลค์

ผ้าไทยที่จัดแสดงใน“ตลาดนัดผ้าชิ้นसानใจ ครั้งที่ 5” เป็นผ้าที่พบเห็นบ่อยในตลาดผ้าไทย ดังที่ คุณแมธรัตน์ คำพิมาน (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านพวนคอลเลคชั่นกล่าวว่า

ผ้าไทยเป็นศิลปะการทอผ้าของเมืองไทย ผ้าที่จะนำมาแสดงในตลาดนัดเป็นผ้าไทยที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไป ก็จะมีผ้ามัดหมี่ เสื้อไหมทอมือ ผ้าไหม ผ้าจากไหม ไหมมัดหมี่ เป็นต้น ส่วนเรื่องสีของผ้าไหมก็จะตามเนื้อผ้า และการออกแบบลาย

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงได้ว่า ผ้าไทยที่พบเห็นบ่อยในสังคมปัจจุบันมีผ้ามัดหมี่ ผ้าไหมทอมือ ผ้าไหมทอเครื่อง ผ้าจากไหม และผ้าไหมมัดหมี่ ฯ การใช้สีในการทำชุดไทยขึ้นอยู่กับลักษณะของผ้าไทยและลวดลายด้วย (ดังภาพที่ 9)

ภาพที่ 9 ผ้าไทยของร้านพวนคอลเลคชั่น

ที่มา: Gao Wenjuan (พราวฝัน) ถ่ายเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2562 ที่ร้านพวนคอลเลคชั่น

การจัดนิทรรศการอย่าง“ตลาดนัดผ้าขึ้นसानใจ ครั้งที่ 5” ให้โอกาสแก่ผ้าไทยในท้องถิ่น และแสดงถึงฝีมือของคนท้องถิ่นในการทอผ้า ดังที่ คุณวสิน อุ่นจะนำ (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้าน วสิน ผ้าทอไท กล่าวว่า

ครั้งนี้ได้นำผ้าไทยโบราณจากล้านนาต่าง ๆ มาแสดงที่นี่ มีผ้าเปี้ยว หรือ ผ้าโพกหัวไทดำ ผ้าจกมือ ผ้าลุนตยาอะเซะ ผ้าขึ้นลุนตยาอะเซะจากประเทศพม่า ผ้าทอมือด้วยไหม ใช้กระสวยในการทอมากถึง 100 กระสวย ต่อด้วยตีนจกราชสำนักล้านนา อันเป็นการประยุกต์อย่างสร้างสรรค์ นำผ้าสองผืนสองวัฒนธรรมมาต่อเข้ากัน จนเป็นที่นิยมในยุคสมัย ของเจ้าดารารัศมีพระราชชายา ล้นเกล้ารัชกาลที่ 5 และยังมีผ้าขึ้นตีนจกแม่แจ่มโบราณ ผ้าขึ้นตีนจกไหม ผ้าขึ้นไทลื้อโบราณ

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงได้ว่า ผ้าไทยของร้านวสินที่นำมาแสดงใน“ตลาดนัดผ้าขึ้นसानใจ ครั้งที่ 5” ส่วนมากเป็นผ้าไทยล้านนาแบบโบราณ จะมีผ้าเปี้ยวหรือผ้าโพกหัวไทดำ ผ้าจกมือ ผ้าขึ้นตีนจก แม่แจ่มโบราณ ผ้าขึ้นตีนจกไหม ผ้าขึ้นไทลื้อโบราณฯ และมีผ้าไทยประยุกต์อย่างสร้างสรรค์ ผสมผ้าขึ้นลุนตยาอะเซะกับตีนจกราชสำนักล้านนา และเป็นนิยมในยุคสมัยล้นเกล้ารัชกาลที่ 5 ผ้าท้องถิ่นที่นำเสนอในงานนิทรรศการนี้ทำให้รู้ว่า ชนิดของผ้าไทยท้องถิ่นยังมีหลากหลายชนิด กระจายอยู่ตามท้องถิ่นต่าง ๆ ของไทย ตามวัตถุดิบที่มีในแต่ละท้องถิ่น (ดังภาพที่ 10)

ภาพที่ 10 ผ้าไทยของร้านวสิน ผ้าทอไท

ที่มา: Gao Wenjuan (พราวฝัน) ถ่ายเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2562 ที่ร้านวสิน ผ้าทอไท

ผ้าไทยอีกชนิดหนึ่งที่มีความนิยมในปัจจุบัน คือ ผ้าแพรวา ดังที่ คุณกุลทรัพย์ เมธีไตรพัฒน์ (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้าน มุตตา กล่าวว่า

ผ้าไทยที่นำมาแสดงของร้านมุตตามีผ้าไหมแก้ว ผ้าซิ่นฝ้ายไทลื้อ ผ้าซิ่นไหมแพรวา ผ้าซิ่นฝ้ายแพรวา หรือผ้าไหมแพรวา ฯลฯ ผ้าแพรวาถือเป็นผ้าที่เด่นที่สุดของร้าน เพราะเป็นผ้าทอมือที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวภูไท และนับเป็นผ้าไทยอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ได้รับความนิยมสูงในหมู่ผู้นิยมผ้าไทย ทั้งที่อยู่ในประเทศและต่างประเทศ เราเลือกใช้สีตามเนื้อผ้าและลวดลายของผ้า

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงได้ว่า ผ้าไทยของร้านมุตตาที่นำมาแสดงใน “ตลาดนัดผ้าซิ่นसानใจ ครั้งที่ 5” มีหลายชนิด รวมถึงผ้าไหมแก้ว ผ้าซิ่นฝ้ายไทลื้อ ผ้าซิ่นไหมแพรวา ผ้าซิ่นฝ้ายแพรวา และผ้าที่เป็นเอกลักษณ์ของร้านมุตตาเป็นผ้าแพรวา ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาวภูไท เช่นกันผ้าแพรวาที่ได้รับความนิยมสูงในหมู่ผู้นิยมผ้าไทย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำหรับสีที่ใช้คู่กับผ้าไทยจะขึ้นอยู่กับเนื้อผ้าและลวดลายของผ้า (ดังภาพที่ 11)

ภาพที่ 11 ผ้าไทยของร้านมุตตา

ที่มา: Gao Wenjuan (พรราวฝัน) ถ่ายเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2562 ที่ร้านมุตตา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผ้าไทยในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบมีลักษณะที่แตกต่างกัน แต่ล้วนสะท้อนถึงภูมิปัญญาการทอผ้าไทยจากบรรพบุรุษ นอกจากนี้ สืบทอดฝีมือการทอผ้าจากบรรพบุรุษแล้ว ช่างฝีมือต่าง ๆ ยังมีการประยุกต์สร้างสรรค์ผ้าไทย และพยายามที่จะเผยแพร่ อนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค เราสามารถพบเห็นผ้าไทยในรูปแบบต่าง ๆ ตามร้านขายชุดไทยตามห้าง และในนิทรรศการต่าง ๆ ที่จัดขึ้น ทำให้เราสามารถเข้าไปชม สัมผัสวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยได้อย่างใกล้ชิด อีกทั้งยังสามารถเรียนรู้ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องผ้าไทย สำหรับการใช้อยู่ในการทำชุดไทย จะขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 2 ประเด็น ประเด็นแรกเป็นความชอบของช่างผลิตหรือทอผ้า อีกประเด็นหนึ่งจะเป็นความเหมาะสมกับเนื้อผ้า และลวดลาย

3.1.3 การตกแต่งลวดลาย

ลวดลายผ้าไทยมีความหลากหลาย ต่างกันไปตามวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชน การออกแบบลวดลายผ้าไทยนั้น แต่เดิมมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้นุ่งและห่ม คือ นุ่งเป็นผ้าซิ่น โจงกระเบน และผ้าห่มสไบ ลวดลายผ้าไทยจึงมีโครงสร้างที่เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอยด้วย นอกจากนั้น ผ้าบางชนิดยังมีคติความเชื่อเกี่ยวกับลวดลายต่าง ๆ ด้วย เช่น ผ้ามัดหมี่ลายพุทธประวัติ เป็นลวดลายพิเศษสำหรับใช้บูชา หรือใช้ในพิธีกรรม ไม่ควรนำมาตัดเย็บเสื้อผ้า แต่สามารถใช้เป็นผ้าประดับฝาผนังได้ ส่วนลวดลายสิ่งของเครื่องใช้และลวดลายสัตว์ เช่น ช้าง ม้า นาค เป็นต้น เป็นลวดลายมงคล ซึ่งได้ปรับใช้ในการแต่งกายมานาน โดยทั่วไปแล้ว ลวดลายที่จะใช้ในการทำชุดไทยมี 3 ประเภทใหญ่ ได้แก่ ลายจากศาสนา ลายจากสัตว์ และลายจากพืช

ลวดลายของผ้าไทยเป็นการสื่อความหมายให้ทราบถึงขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม และศาสนาของแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน ดังที่ สุกฤดาวัฒน์ บำรุงพานิช (13 มกราคม 2563 : สัมภาษณ์) อาจารย์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ กล่าวว่า

ลวดลายบนผืนผ้าแต่ละเส้นมีความหมายพิเศษ อดีตมีความแตกต่างระหว่างราชสำนักและประชาชนทั่วไป ลวดลายของราชสำนักมีความประณีตและความละเอียดสูงกว่าลวดลายที่ประชาชนทั่วไปแต่ง ในปัจจุบัน การทอผ้าพื้นบ้านพื้นเมืองหลายแห่งยังทอลวดลายสัญลักษณ์ดั้งเดิม โดยเฉพาะในชุมชนที่มีเชื้อสายชาติพันธุ์ ซึ่งมีลวดลายต้นแบบที่เป็นลวดลายง่าย ๆ ที่มนุษย์คิดขึ้นโดยธรรมชาติ นอกจากนี้แล้ว ลวดลายยังมีหลายประเภท มีลวดลายที่พัฒนาจากต้นแบบจนเป็นภาพที่สื่อความหมายได้ เช่น ลายพื้นปลา กากบาท และขนมเปียกปูน ลวดลายที่เชื่อมโยงกับคติความเชื่อของคนไทย เช่น สัญลักษณ์งูหรือนาค สัญลักษณ์นก สัญลักษณ์ท่านหรือหงส์ เป็นต้น ยังมีลายประยุกต์ที่ได้ออกแบบ และผลิตขึ้นมาใหม่มากมาย โดยได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม

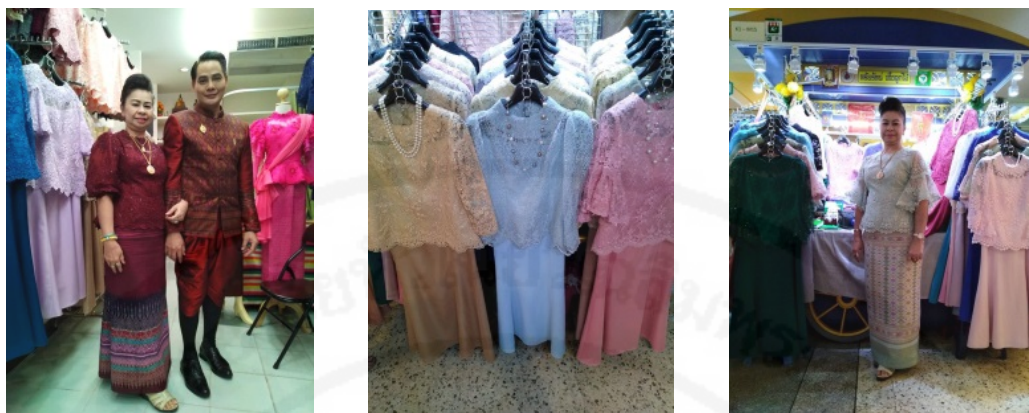
จากตัวอย่างข้างต้นแสดงได้ว่า ลวดลายบนผืนผ้าไทยมีความหลากหลายและมีความหมายพิเศษ ในสมัยก่อน ลวดลายของผ้าไทยมีความแตกต่างระหว่างราชสำนักกับประชาชนทั่วไป แสดงให้เห็นถึงฐานะยากดีมีจนของผู้สวมใส่ ในปัจจุบัน ลวดลายบนผืนผ้าไทยสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ ลวดลายต้นแบบและลวดลายประยุกต์ ซึ่งลวดลายต้นแบบได้คิดขึ้นมาโดยธรรมชาติ และมีการพัฒนาเป็นลายที่สื่อความหมายถึงคติความเชื่อของคนไทย ส่วนลายประยุกต์เป็นลายที่สร้างขึ้นใหม่โดยได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม

ลวดลายผ้าไทยสามารถสร้างความพิเศษให้กับชุดไทยและแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย ดังที่ คุณภาพพร (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านขายชุดไทย ตรัยรัตน์เสื้อลูกไม้ กล่าวว่า

ชุดไทยในร้านส่วนใหญ่เป็นเสื้อลูกไม้และกระโปรงผ้าถุง เราจึงเลือก ลายลูกไม้และผ้าถุงสีพื้น ซึ่งจะไม่มีลาย ส่วนชุดไทยในรูปแบบอื่น ๆ ส่วนใหญ่ใช้ลายไทย เพราะลายไทยเป็นงานศิลปะที่แสดงถึงเป็นเอกลักษณ์ ความเป็นไทย

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงได้ว่า ลวดลายผ้าไทยที่ใช้ในร้าน ตรัยรัตน์เสื้อลูกไม้ ส่วนมากเป็นลายลูกไม้และลายไทย ซึ่งเป็นมรดกสืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ และได้รับแรงบันดาลใจมาจาก ธรรมชาติ สามารถแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย (ดังภาพที่ 12)

ภาพที่ 12 ชุดไทยของร้านตรัยรัตน์เสื่อลูกไม้

ที่มา: Gao Wenjuan (พรราวฝัน) สืบค้นเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2562 ที่เฟซบุ๊ก ร้านตรัยรัตน์ เสื่อลูกไม้

ลวดลายที่ปรากฏบนผ้าไทยเกิดขึ้นอย่างมีความหมายที่แตกต่างกัน ดังที่ คุณมะนาว (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านขายชุดไทย เจ้านาง ล้านนา กล่าวว่า

ลวดลายที่ใช้ในการตกแต่งผ้ามีความหมายที่ไม่เหมือนกัน ลายที่ใช้บ่อยมีผ้าไหมยกดอกลำพูน ซึ่งเป็นลายที่ขึ้นชื่อของเมืองลำพูน และลายโบราณต่าง ๆ ลายใบป่วน ลายพันมหา ลายนาค ซึ่งเป็นลายมงคลด้านเงินทอง

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ลวดลายต่าง ๆ ที่ใช้ในการตกแต่งชุดไทยต่างก็มีความหมาย ลวดลายที่ร้านเจ้านาง ล้านนาใช้ในการทำชุดไทยมีหลากหลายชนิด เช่น ผ้าไหมยกดอกลำพูน ลายโบราณ ลายใบป่วน ลายพันมหา ลายนาค เป็นต้น ผ้าไหมยกดอกลำพูนเป็นลายที่ขึ้นชื่อของเมืองลำพูน ส่วนลายโบราณต่าง ๆ รวมลายใบป่วน ลายพันมหา ลายนาค เป็นลายมงคลด้านเงินทอง ซึ่งแต่ละลวดลายมีการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และช่วยเพิ่มความสวยงามให้แก่ชุดไทยอีกด้วย (ดังภาพที่ 13)

ภาพที่ 13 ชุดไทยของร้านเจ้านาง ล้านนา

ที่มา: Gao Wenjuan (พรราวฝัน) สืบค้นเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2562 ที่เฟซบุ๊ก เจ้านาง ล้านนา

ลวดลายของผ้าไทยบ่งบอกถึงความเป็นไทย ดังที่ คุณออย (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านขายชุดไทย วิรัชไหมไทย กล่าวว่า

ชุดไทยจิตรลดาที่ขายในร้าน ตัดเย็บด้วยผ้าไหมที่มีลายริ้วตามขวาง หรือตามยาว บางชุดใช้ผ้าไหมเชิงเกลี้ยงมีเชิงหรือทอยกดอกทั้งตัว ซึ่งมีความเรียบง่าย แต่งแล้วดูมีความเป็นไทย

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ลวดลายที่ใช้ในการทำชุดไทยจิตรลดา เป็นผ้าไหมที่มีลายริ้วตามขวางหรือตามยาว ผ้าไหมเชิงเกลี้ยงมีเชิงหรือทอยกดอกทั้งตัว ซึ่งมีความเรียบง่าย ทั้งวิธีการทำลวดลายบนผ้าแบบนี้ เป็นการนำเสนอเอกลักษณ์ความเป็นไทยผ่านลายผ้าได้อย่างประณีตและสวยงาม

ลวดลายของผ้าไทยนอกจากสื่อถึงวัฒนธรรมแล้ว ยังสามารถช่วยตกแต่งรูปร่างของผู้สวมใส่ให้ดูดีขึ้นด้วย ดังที่ คุณกันยา (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้าน เส้นไหมดีโอล์ด กล่าวว่า

ขนาดของลวดลายสำคัญกับผู้สวมใส่ คนอ้วนไม่ควรใช้ลวดลายขนาดใหญ่เกินไป เพราะจะลวงตาให้ดูว่ารูปร่างอ้วนมากขึ้น ส่วนคนผอมและตัวเล็ก ลวดลายขนาดใหญ่ก็จะข่มให้ดูผอมและเล็กลงไปอีก จึงควรเลือกลวดลายขนาดกลาง ส่วนคนที่หุ่นมาตรฐานสามารถเลือกใช้ลวดลายได้ทุกขนาด

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ลวดลายของผ้าไทยสามารถตกแต่งรูปร่างของผู้สวมใส่ ผู้ที่มีรูปร่างอ้วนควรใช้ลวดลายขนาดเล็ก เพราะจะทำให้ดูผอมและเล็กลงไป ส่วนผู้ที่รูปร่าง

ผอมควรรใช้ลวดลายขนาดกลาง เพราะจะลวงตาให้ดูว่ารูปร่างมีความพอดี สำหรับผู้มีรูปร่างมาตรฐาน จะใช้ลวดลายได้ทุกขนาด

ลวดลายเป็นเอกลักษณ์ของผ้าไทย เป็นการสื่อความหมายให้ทราบถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมและศาสนาของแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน ดังที่ คุณ เจริญทิพย์ (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านกล้วยไหมไทย กล่าวว่า

ลวดลายของผ้าไทย ไม่ว่าจะเป็นลายพิมพ์หรือเป็นลายไทยต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาคนไทยในการทอผ้า การออกแบบลวดลายของผ้าไหมไทยสุรินทร์จะตามลักษณะของผ้าไทย ผ้าโฮลเป็นลวดลายต้นแบบดั้งเดิมของชาวสุรินทร์ มีลวดลายผ้าลายมัดหมี่ทางขวางสลับกับลายริ้วเฉียง

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ลวดลายของผ้าไทยมีความหมายและความสำคัญ การออกแบบลวดลายของชาวสุรินทร์ สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาคนไทยในการทอผ้า เช่น การออกแบบลวดลายของผ้าโฮล ซึ่งเป็นลวดลายต้นแบบดั้งเดิมของชาวสุรินทร์ มีลวดลายผ้าลายมัดหมี่ทางขวางสลับกับลายริ้วเฉียง การออกแบบลวดลายในผ้าไทยทำให้คนทั่วไปรู้ได้ว่าลวดลายแบบนี้เป็นผ้าของที่ใด ดังนั้น ลวดลายบนผ้าไทยจึงเป็นภูมิปัญญาที่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นด้วย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ลวดลายบนผืนผ้าไทยมีลักษณะแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น นอกจากสามารถเพิ่มความสวยงามแก่ชุดไทยแล้ว ลวดลายบนผ้าไทยยังสามารถสื่อถึงฐานะความยากดีมีจน และความหมายพิเศษทางวัฒนธรรม รวมถึงวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นและความสริมงคลของลวดลายด้วย นอกจากลายโบราณที่ได้สืบทอดจากบรรพบุรุษแล้ว ยังมีการสร้างลวดลายใหม่ขึ้นมาอีกหลายชนิด ซึ่งถือได้ว่าเป็นการสืบสาน อนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบันได้อย่างโดดเด่นและทันสมัยด้วย

3.2 การแต่งชุดไทยในโอกาสต่าง ๆ

ชุดไทยเป็นชุดประจำชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ไม่เหมือนชาติอื่น ๆ ชุดไทยสามารถใส่ได้ในหลาย ๆ โอกาส นอกจากใส่ได้ในงานสำคัญแล้ว ยังสามารถใส่ในการทำงาน หรือใส่ในชีวิตประจำวัน แม้กระทั่งใส่ในการท่องเที่ยวก็สามารถใส่ได้ ในสังคมปัจจุบัน คนไทยสามารถเลือกแต่งชุดไทยได้โดยอิสระ โดยไม่มีข้อจำกัดใด ๆ เราสามารถพบเห็นคนไทยแต่งกายด้วยชุดไทยในหลาย ๆ โอกาส เช่น ในเทศกาลสงกรานต์ เทศกาลลอยกระทง งานแต่งงาน งานบวช การทำงาน และเมื่อท่องเที่ยว เป็นต้น

3.2.1 การแต่งชุดไทยในการทำงานและชีวิตประจำวัน

ชุดไทยมีความเรียบร้อย สามารถสวมใส่ได้ในเวลาทำงาน ดังที่ เบญจภักดิ์ เจริญมหาวิทยาลัย (11 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กล่าวว่า

ปกติใส่ชุดไทยทุกวันพุธในการทำงาน นอกจากวันทำงานแล้วก็ใส่เป็นประจำ เพราะลักษณะของชุดไทยเหมาะสมกับงานที่เป็นทางการต่าง ๆ

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สำหรับบุคคลที่สวมใส่ชุดไทยในการทำงานโดยอิสระ การสวมใส่ ชุดไทยเป็นเรื่องที่ปกติ ชุดไทยไม่ได้ต่างกับชุดทั่วไป และยังมีความเรียบร้อยมากกว่าชุดทั่วไป เหมาะสมกับการทำงานเป็นทางการ

ชุดไทยสามารถใส่ได้ในทั้งเวลาทำงานและนอกเวลาทำงาน ดังที่ ผกาศรี เย็นบุตร (12 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กล่าวว่า

ปกติใส่ชุดไทยในวันทำงาน ใส่ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ นอกนั้นก็ใส่ชุดไทยไปงานตามเทศกาล

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยสามารถแต่งได้ในการทำงานและในเทศกาลต่าง ๆ ของเมืองไทย เช่น เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลลอยกระทง เป็นต้น

ชุดไทยยังสามารถแต่งได้ในหลาย ๆ โอกาส ดังที่ วรทยา พงงาม (29 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) ครูประจำโรงเรียนสตรีรัตนบุรี กล่าวว่า

ชุดไทยมีความสวยงาม หลาย ๆ คนอาจคิดว่าใส่ชุดไทยเป็นชุดที่เชย แต่ความจริงแล้ว สมัยนี้มีชุดไทยประยุกต์หลายแบบมาก และสามารถปรับตามความต้องการของเราได้ ไม่ต้องรอถึงโอกาสพิเศษก็สามารถใส่ได้

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ในสังคมปัจจุบันมีชุดไทยประยุกต์หลายรูปแบบ และรูปแบบชุดไทยสามารถปรับได้โดยความต้องการของแต่ละบุคคล และชุดไทยเป็นชุดที่สวมงามสามารถแต่งได้ทั้งในโอกาสพิเศษและในชีวิตประจำวัน

มุมมองที่บุคคลที่เป็นเจ้าของร้านชุดไทย อาจแตกต่างกับบุคคลทั่วไป ในด้านโอกาสในการสวมใส่ชุดไทย ดังที่ ชฎาพร (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านตรัยรัตน์เสื้อลูกไม้ กล่าวว่า

ปกติใส่ชุดไทยทุกวัน และเวลาใส่ชุดไทยไปเปิดร้าน สามารถให้ลูกค้าเห็นความสวยงามของชุดไทย และการใส่ชุดไทยทุกวันสามารถช่วยให้เราเข้าใจความรู้สึกของลูกค้า เข้าใจว่าใส่ชุดไทยแล้วเขาจะรู้สึกอย่างไร ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้จะช่วยให้เราเลือกชุดไทยที่ใส่สบายมากขึ้น

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การใส่ชุดไทยทุก ๆ วันทำให้เจ้าของร้านตรัยรัตน์ เสื้อลูกไม้ คุณชญาพรได้แสดงความสวยงามของชุดไทยให้แก่ผู้สวมใส่ และได้สัมผัสความรู้สึกของผู้สวมใส่ นอกจากนี้แล้ว คุณชญาพรยังนำประสบการณ์ในการสวมใส่ชุดไทยไปปรับชุดไทย พยายามเลือกชุดไทยที่ใส่สบายให้แก่ผู้สวมใส่

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยสามารถใส่ได้ในการทำงานและชีวิตประจำวัน ด้วยลักษณะของชุดไทยที่มีความเรียบร้อย เหมาะสมกับการทำงานที่เป็นทางการ จึงทำให้บางกลุ่มคนเลือกที่จะใส่ชุดไทยในการทำงาน และในสังคมปัจจุบัน รูปแบบชุดไทยได้ประยุกต์สร้างขึ้นใหม่อีกมากมาย ยังสามารถปรับได้ตามความต้องการของแต่ละบุคคล จึงเพิ่มโอกาสในการสวมใส่ชุดไทยให้มากยิ่งขึ้น สำหรับกลุ่มคนที่ทำอาชีพเกี่ยวกับชุดไทย การสวมใส่ชุดไทยในชีวิตประจำวันมีจุดประสงค์ 2 ประเด็น หนึ่งคือการดึงดูดผู้บริโภคโดยแต่งชุดไทยและแสดงความงามของชุดไทยให้แก่ผู้บริโภค สองคือการแต่งชุดไทยเพื่อพัฒนาชุดไทยให้สวมใส่สบายมากยิ่งขึ้น

3.2.2 การแต่งชุดไทยในวันสำคัญ

การแต่งกายชุดไทยเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่ได้รับการสืบทอดจากบรรพบุรุษ คนไทยสามารถแต่งชุดไทยได้ทุกโอกาส โดยเฉพาะในวันสำคัญ ดังที่ สุกฤตาวัดน์ บำรุงพานิช (13 มกราคม 2563 : สัมภาษณ์) อาจารย์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ กล่าวว่า

การแต่งกายชุดไทยมีประวัติยาวนาน ได้สืบทอดจากบรรพบุรุษ จนถึงปัจจุบัน ได้ซึมซับเข้ากับวิถีชีวิตของคนไทย และชุดไทยมีความหลากหลาย มีความประยุกต์ตามยุคสมัยตลอดเวลา ทำให้คนไทยสามารถเลือกรูปแบบชุดไทยได้มากขึ้น และเลือกแต่งชุดไทยได้ทุกโอกาส โดยเฉพาะในวันสำคัญ จะแต่งในงานแต่งงานก็ได้ แต่งในเทศกาลไทยก็ได้ หรืองานเลี้ยงทั่วไปก็ได้แล้วแต่จุดประสงค์ของแต่ละคน

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การแต่งกายชุดไทยเป็นวัฒนธรรมการแต่งกายอย่างหนึ่งที่คนไทยได้สืบทอดจากบรรพบุรุษ มีความเคยชินกับการแต่งชุดไทย ในสมัยปัจจุบันรูปแบบชุดไทยได้ประยุกต์เข้ากับยุคสมัย คนไทยจึงสามารถเลือกแต่งชุดไทยได้ในทุก ๆ โอกาส โดยเฉพาะในวันสำคัญ ดังเช่น งานแต่งงาน งานเทศกาลไทย งานเลี้ยง เป็นต้น ขึ้นอยู่กับความประสงค์ของผู้สวมใส่

ในสังคมปัจจุบัน กระแสการแต่งกายชุดไทยย้อนยุคกลับมาอีกครั้ง ทำให้เราสามารถแต่งชุดไทยในหลาย ๆ โอกาส โดยเฉพาะวันสำคัญในเทศกาลของไทย ดังที่ กาญจนา หมื่นไธสง (19 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) ครูประจำโรงเรียนพรณทิพย์วิทยา กล่าวว่า

นอกจากใส่ชุดไทยไปทำงานทุกวันศุกร์แล้ว ปกติยังใส่ไปงานบุญต่าง ๆ งานบวช งานพระ และประเพณีต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน วันสงกรานต์ วันออกพรรษา วันลอยกระทง เป็นต้น

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า โอกาสที่จะแต่งชุดไทยมีมากมาย นอกจากสามารถใส่ได้ในวันทำงานแล้ว ยังสามารถใส่ในวันบุญต่าง ๆ เช่น งานบวช งานพระ งานแต่ง และยังสามารถแต่งได้ในเทศกาลประเพณี ต่าง ๆ เช่น วันสงกรานต์ วันออกพรรษา วันลอยกระทง เป็นต้น (ดังภาพที่ 14)

ภาพที่ 14 กาญจนา หมื่นไธสง แต่งชุดไทยในโอกาสต่าง ๆ

ที่มา: กาญจนา หมื่นไธสง สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2562

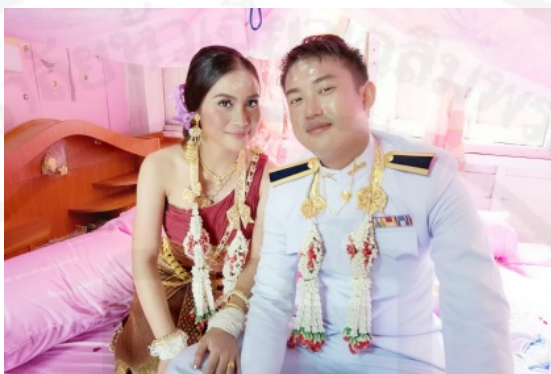
ชุดไทยประยุกต์มีความสวยงาม การแต่งชุดไทยในงานแต่งงานเป็นโอกาสในการสวมใส่ชุดไทยที่ได้รับการสืบทอด อนุรักษ์มาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ดังที่ วัชรภรณ์ คำสุห্লা (17 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) ครูประจำโรงเรียนพรหมทิพย์วิทยา กล่าวว่

ชุดไทยมีความสวยงาม การใส่ชุดไทยในงานแต่งงานเป็นประเพณีไทย ในงานแต่งงานได้จัดธิมงานเป็นสีชมพู ดินันใส่ชุดไทยดุสิต สีชมพูกลีบบัว ส่วนเจ้าบ่าวจะใส่โจงกระเบนและเสื้อราชปะแตน คนที่มาร่วมงานแต่งก็จะใส่ชุดไทยสีชมพู รู้สึกว่าแต่งชุดไทยในงานแต่งงานนั้น เป็นบรรยากาศพิเศษและเป็นความทรงจำที่ดี

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การใส่ชุดไทยในงานแต่งงานเป็นประเพณีไทย ในงานแต่งงานมักจะมีแนวคิดในการจัดงาน นอกจากเจ้าบ่าวและเจ้าสาวแล้ว คนที่มาร่วมงานแต่ละคนก็จะใส่ชุดไทยตามแนวคิดในการจัดงาน วัชรภรณ์ คำสุห্লাแต่งชุดไทยดุสิต สีชมพู กลีบบัว ส่วนเจ้าบ่าว

จะแต่งโจงกระเบนและเสื้อราชปะแตนในงานแต่งงาน แนวคิดในการแต่งงานเป็นสีชมพู ผู้ที่มาร่วมงานแต่งงานล้วนแต่งชุดไทยหรือผ้าไทยสีชมพู จึงสร้างบรรยากาศและความทรงจำพิเศษให้แก่เจ้าบ่าวเจ้าสาวและผู้ที่มีมาร่วมงาน (ดังภาพที่ 15)

ภาพที่ 15 วัชรภรณ์ คำสุหล้า แต่งชุดไทยในงานแต่งงาน

ที่มา: วัชรภรณ์ คำสุหล้า สนับสนุน เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2562

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การแต่งกายแบบไทยย้อนยุคเป็นวัฒนธรรมการแต่งกายอย่างหนึ่งที่ได้รับสืบทอดต่อกันมาจากบรรพบุรุษ คนไทยปัจจุบันยังแต่งชุดไทยในวันสำคัญ แสดงถึงการให้ความสำคัญและการสืบทอดวัฒนธรรมการแต่งกายในวันสำคัญรวมถึงงานมงคลต่าง ๆ เช่น วันบวช วันพระ เป็นต้น และประเพณีต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน วันสงกรานต์ วันออกพรรษา วันลอยกระทง เป็นต้น

3.2.3 การแต่งชุดไทยในโอกาสการท่องเที่ยว

ปัจจุบันมีสถานที่ท่องเที่ยวที่นำแนวคิดเรื่องการให้นักท่องเที่ยวเช่าชุดไทยใส่เดินเล่นถ่ายรูปในสถานที่ย้อนยุคสวยงาม เช่นที่ เมืองมัลลิกา จังหวัดกาญจนบุรี ทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมีโอกาสในการสวมใส่ชุดไทยได้มากขึ้น ดังที่ คุณอัน (28 ธันวาคม 2562 : สัมภาษณ์) นักท่องเที่ยว กล่าวไว้ว่า

ชุดไทยสามารถใส่ได้ในงานมงคล งานแต่งงาน และถ้ามาเที่ยวเมือง

โบราณอย่างเมืองมัลลิกา ก็ต้องแต่งชุดไทย จะได้เข้ากับบรรยากาศ

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยนอกจากสามารถแต่งได้ในงานสำคัญหรือโอกาสสำคัญแล้ว ยังสามารถแต่งไปเที่ยวได้ ซึ่งเมืองมัลลิกาเป็นเมืองท่องเที่ยวแนวย้อนยุค แต่งชุดไทยเที่ยวที่นี่เป็นโอกาสที่ดีที่ได้สัมผัสวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค และได้เข้าร่วมกับบรรยากาศ แบบย้อนยุคอีกด้วย (ดังภาพที่ 16)

ภาพที่ 16 ผู้วิจัยกับคุณอันใส่ชุดไทยที่เมืองมัลลิกา

ที่มา: Gao Wenjuan (พราวฟัน) ถ่ายเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562 ที่เมืองมัลลิกา

ชุดไทยนอกจากสวมใส่ได้ในการทำงานและโอกาสสำคัญแล้ว ยังสามารถสวมใส่ในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น เมืองมัลลิกา ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้อนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทย ย้อนยุคอย่างดี คนที่มาเที่ยวที่นี่มักจะแต่งกายด้วยชุดไทย ดังที่ รินรดา กะฐินทอง (28 ธันวาคม 2562 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า

ปกติใส่ชุดไทยในวันภาษาไทย วันงานเทศกาลไทย หรือใส่ในวันจัดงานสำคัญ และใส่มาเที่ยวเมืองมัลลิกา เพราะเมืองนี้ได้รักษาวัฒนธรรมของสมัยโบราณ คนที่ทำงานที่นี่ใส่ชุดไทยกันหมด เราใส่ชุดไทยเพื่อว่าอินและเข้ากับยุคสมัย

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า นอกจากสวมใส่ชุดไทยในวันสำคัญอย่างวันวันภาษาไทย หรือเทศกาลไทยแล้ว ยังสามารถใส่ชุดไทยไปเที่ยวได้ ซึ่งเมืองมัลลิกาเป็นเมืองย้อนยุคที่ได้รักษาวัฒนธรรมของสมัยรัชกาลที่ 5 อย่างดี คนที่มาเที่ยวที่นี่เลือกใส่ชุดไทยเพื่อให้เข้ากับบรรยากาศที่นี่

การใส่ชุดไทยไปเที่ยว โดยเฉพาะใส่ชุดไทยกับคนในครอบครัว เป็นประสบการณ์ใหม่และความทรงจำที่ดี ดังที่ชรินทร์ทิพย์ หงษ์ทอง (28 ธันวาคม 2562 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า

ปกติไม่ค่อยใส่ชุดไทย แต่เมืองมัลลิกาสรางโอกาสนี้ขึ้นมา ทำให้คนที่มาเที่ยวที่นี่ได้มีโอกาสใส่ชุดไทย และการใส่ชุดไทยมาเที่ยวที่นี่ โดยเฉพาะใส่ชุดไทยกับครอบครัว ถือเป็นประสบการณ์แบบพิเศษ นอกจากให้ความทรงจำที่ดีแล้ว ยังสามารถช่วยในการอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคอีกด้วย

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เมืองมัลลิกาได้สร้างโอกาสในการแต่งกายชุดไทยให้กับนักท่องเที่ยว การใส่ชุดไทยกับคนในครอบครัวมาเที่ยวเมืองนี้ นอกจากได้สร้างความทรงจำดี ๆ ในการแต่งชุดไทยแล้ว ยังมีความพิเศษในเรื่องชุดที่สวมใส่ อีกทั้งยังสามารถอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคอีกด้วย (ดังภาพที่ 17)

ภาพที่ 17 ผู้วิจัยกับครอบครัวของคุณชรินทร์ทิพย์ หงษ์ทอง ที่ใส่ชุดไทยที่เมืองมัลลิกา

ที่มา: Gao Wenjuan (พราวฝัน) ถ่ายเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562 ที่เมืองมัลลิกา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เมืองท่องเที่ยวที่มีแนวย้อนยุคอย่างเมืองมัลลิกา ได้สร้างโอกาสในการแต่งชุดไทยให้นักท่องเที่ยว ที่นี่ได้อนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคไว้อย่างดี การใส่ชุดไทยมาเที่ยวที่นี่ สามารถให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค และสร้างความเป็นพิเศษในการแต่งกาย ยังสร้างความทรงจำที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งทั้งหมดนี้เพื่อให้คนที่มาเที่ยวที่นี่ได้รักษา สืบทอด และอนุรักษวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยมีความสวยงามและความประณีต การแต่งกายชุดไทยมีความเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะต่าง ๆ และแสดงถึงการให้ความสำคัญ อีกทั้งยังสามารถสืบสานวัฒนธรรมการแต่งกายที่ได้สืบทอดจากบรรพบุรุษด้วย คนไทยในปัจจุบันแต่งกายด้วยชุดไทยในโอกาสที่หลากหลาย ดังเช่น แต่งชุดไทยในการทำงาน แต่งในชีวิตประจำวัน แต่งในวันสำคัญ รวมงานมงคลและประเพณีไทย นอกจากนี้แล้ว ยังแต่งในการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับสถานที่ท่องเที่ยว และเป็นวิธีที่ดีในการสืบสานและถ่ายทอดวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค

3.3 เหตุผลของการแต่งชุดไทยในโอกาสต่าง ๆ

ชุดไทยเป็นชุดที่แสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย และได้รับความนิยมจากชาวไทยและชาวต่างชาติมาเป็นเวลาช้านาน ชุดไทยมีความสวยงามอยู่ในตัว เพราะมีปทุมปมอยู่บริเวณผืนผ้า มีความมันวาวลื่นเป็นประกายเงางามอันเกิดจากการทอของเส้นไหมที่ใช้ผลิต ทั้งยังมีลวดลายและมีสีสันสดใสที่หลากหลาย ทำให้ชุดไทยมีเสน่ห์พิเศษ สามารถดึงดูดและจูงใจให้เกิดความสนใจต้องการซื้อหาไปไว้ใช้ ดังจะเห็นได้จากในแต่ละเทศกาล จะมีคนไทยที่แต่งชุดไทยอย่างงดงาม นอกจากนี้แล้ว เหตุผลในการแต่งชุดไทยยังมีอีกมากมาย ขึ้นอยู่กับโอกาสของแต่ละบุคคล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ชุดไทยผูกพันกับชีวิตของคนไทยตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงสมัยปัจจุบัน คนไทยสามารถแต่งชุดไทยได้ทุกโอกาส ดังที่ สุกฤดาวัฒน์ บำรุงพานิช (13 มกราคม 2563 : สัมภาษณ์) อาจารย์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ กล่าวว่า

วิถีชีวิตของคนไทยได้สัมผัสกับชุดไทยตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน ชุดไทยเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ปัจจุบันชุดไทยมีความประยุกต์ตามสมัยตลอดเวลา

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยเป็นวัฒนธรรมประเภทหนึ่งที่อยู่คู่กับวิถีชีวิตของคนไทยมายาวนาน และได้พัฒนาตลอดเวลาตามยุคสมัย เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่ไม่สามารถแยกออกกันไปได้

เบญจภักดิ์ เจริญมหาวิทยาลัย (11 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง แต่งชุดไทยเพราะต้องการแสดงถึงความเป็นไทย กล่าวว่า

การแต่งกายด้วยชุดไทยถือเป็นการแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การแต่งกายชุดไทยสามารถแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย คือ ชุดไทยมีลักษณะเฉพาะของตน ซึ่งทำให้ผู้สวมใส่แต่งชุดไทยแล้วแสดงให้เห็นถึงความเป็นคนไทย ซึ่งต่างกับชุดทั่วไป

ชุดไทยเป็นชุดที่เรียบร้อย การแต่งกายชุดไทยเหมาะสมกับโอกาสทางวิชาการ ดังที่ ผกาศรี เย็นบุตร (12 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กล่าวว่า

ในมหาวิทยาลัยมีสัมมนาทางวิชาการมากมาย และบางครั้งมีประชุมด่วน ชุดไทยมีความเรียบร้อย เหมาะแก่การทำงานราชการ นอกจากนี้แล้ว การใส่ชุดไทยในเทศกาลหรืองานสำคัญต่าง ๆ ของเมืองไทย ทำให้เรานึกถึงวัฒนธรรมไทย และถือเป็นหนึ่งในวิธีที่จะอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายของไทย

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยมีลักษณะเรียบร้อย ซึ่งเหมาะสมกับการทำงาน ราชการ และอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ คือ การเลือกที่จะแต่งชุดไทยในเทศกาลหรือโอกาสสำคัญต่าง ๆ ทำให้ผู้สวมใส่ได้นึกถึงวัฒนธรรมไทย และแต่งกายด้วยชุดไทยเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรม การแต่งกายไทย

การแต่งกายชุดไทยมีความหมายสำคัญ ดังที่ กาญจนา หมื่นไธสง (19 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) ครูประจำโรงเรียนพรหมทิพย์วิทยา กล่าวว่า

การแต่งชุดไทยเป็นการรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณีไทย ส่งเสริม และอนุรักษ์ผ้าไทย และให้คนรุ่นหลังเห็นถึงความงามของชุดไทย

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การแต่งชุดไทยมีความหมายสำคัญ ครูกาญจนา หมื่นไธสง เลือกแต่งชุดไทยในทั้งเวลาทำงานและโอกาสสำคัญ เพราะเห็นถึงความสำคัญในการแต่งกายชุดไทย คือ เป็นการรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณีไทย ส่งเสริมและอนุรักษ์ผ้าไทย อีกทั้งยังแสดงความสวยงามของชุดไทยให้แก่คนรุ่นหลัง

ถึงแม้ว่าปัจจุบันมีความอิสระในการแต่งกาย แต่ชุดไทยก็ยังเป็นชุดที่แสดงถึงเอกลักษณ์ ความเป็นไทย ดังที่ วรรษยา พงงาม (29 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) ครูประจำโรงเรียนสตรีรัตนบุรี กล่าวว่า

ปกติใส่ชุดไทยทุกวันศุกร์ในการทำงาน แต่ถ้าเป็นงานที่จัดขึ้นตาม โอกาสพิเศษ ก็จะเลือกใส่ชุดไทย เพราะรู้สึกว่าการใส่ชุดไทยจะดูเป็นไทย มากขึ้นและให้ความสำคัญกับงานนั้นมากกว่าชุดทั่วไป

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทย นอกจากสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไทยแล้วยังแสดงถึงการให้ความสำคัญ ซึ่งผู้สวมใส่จะเลือกใส่ชุดไทยในงานหรือโอกาสพิเศษ เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย และให้ความสำคัญกับโอกาสพิเศษหรืองานนั้น ๆ

ชุดไทยมีเอกลักษณ์พิเศษที่ไม่เหมือนกับชาติอื่น ๆ ซึ่งเป็นชุดประจำชาติของประเทศไทย เนื่องจากสังคมปัจจุบันได้พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว และวัฒนธรรมการแต่งกายตะวันตกเข้ามามีอิทธิพล ต่อการแต่งกายของคนไทย กล่าวคือ คนไทยปัจจุบันมีความอิสระในการแต่งกาย มีทั้งแต่งชุดไทยในชีวิตประจำวันและแต่งชุดไทยเฉพาะในวันสำคัญ ดังที่ กนกพร แสนสุขสม (23 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าสาวที่แต่งชุดไทยในงานแต่งงาน กล่าวว่า

ปกติไม่ค่อยใส่ชุดไทย แต่เลือกใส่ชุดไทยจักรีในงานแต่งงาน เพราะ งานแต่งงานเป็นพิธีสำคัญ การใส่ชุดไทยเหมาะสมกับงานนี้มากที่สุด เพราะ ชุดไทยสวยงามมาก ใส่แล้วมีความมั่นใจ และได้แสดงถึงเอกลักษณ์ ความเป็นไทย

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าการสวมใส่ชุดไทยไม่ได้เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวัน แต่คนไทยปัจจุบันก็ยังให้ความสำคัญกับชุดไทยพอสมควร ด้วยความสวยงามของชุดไทยเอง และเป็นชุดที่สวมใส่แล้วสามารถแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย จึงทำให้คนไทยเลือกสวมใส่ชุดไทยในวันสำคัญอย่างวันแต่งงาน

แต่ไม่ใช่เจ้าของร้านชุดไทยทุกคนจากใส่ชุดไทยในการทำงาน ดังที่ คุณออย (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านขายชุดไทย วิรัชใหม่ไทย กล่าวว่า

*ในการทำงานไม่ค่อยใส่ชุดไทย เฉพาะชุดกระโปรง เพราะต้องมี
เคลื่อนไหวเยอะ ไม่ค่อยสะดวก ใส่เฉพาะในงานพระราชต่าง ๆ และโอกาส
สำคัญ เพราะใส่แล้วดูดีและดูเป็นทางการ*

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทย โดยเฉพาะเป็นชุดกระโปรง ไม่ค่อยเหมาะสมกับงานที่ต้องมีการเคลื่อนไหวมากนัก การสวมใส่ชุดไทยมักจะเหมาะสมกับในงานพระราชต่าง ๆ และโอกาสสำคัญ ทำให้ผู้สวมใส่ดูเป็นทางการและเพิ่มความสวยงามให้แก่ผู้สวมใส่อีกด้วย

สำหรับเจ้าของร้านที่ต้องไปออกนิทรรศการต่าง ๆ การสวมใส่ชุดไทยเป็นวิธีที่ดี ดังที่ คุณแมว (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้าน ต้นเทียนใหม่ไทย กล่าวว่า

*เป็นคนใส่ชุดไทยตลอด ทั้งใส่ในนิทรรศการต่าง ๆ และไปออกงาน
จัดแสดงสินค้าหรือใส่ไปเที่ยว ใส่ทุก ๆ โอกาสที่สำคัญ เพราะชุดไทยเป็น
ส่วนหนึ่งของชีวิตที่ไม่สามารถแยกออกกันไปได้*

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สำหรับคุณแมว โอกาสที่จะสวมใส่ชุดไทยมีมากมาย ทั้งการไปนิทรรศการ การไปเที่ยว และโอกาสสำคัญต่าง ๆ ในชีวิตของคุณแมวนอกจากการเป็นเจ้าของร้านจำหน่ายชุดไทย การสวมใส่ชุดไทยในโอกาสดังกล่าวทำให้ชุดไทยเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคุณแม่อีกด้วย

จากคำตอบที่มีความใกล้เคียงกันของเจ้าของร้านชุดไทยท่านอื่น ๆ สามารถรู้ได้ว่า ชุดไทยสามารถสวมใส่ในโอกาสต่าง ๆ ดังที่อริยพล กลองชัย (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้าน สตาร์พีร์ด้อม ซิลค์ กล่าวว่า *ใส่ในการทำงาน ไปร่วมงานแต่ง หรือไปงานบุญ งานสำคัญ* คุณแมธรัตน์ คำพิมาน (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้าน พวนคอลเลคชั่น กล่าวว่า *ใส่ชุดไทยทุกวัน* คุณวสิน อุ้นจะนำ (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้าน วสิน ผ้าทอไท (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า *การสวมใส่ชุดไทยเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ใส่ชุดไทยเหมือนใส่เสื้อผ้า*

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยสามารถใส่ได้ในหลาย ๆ โอกาส ยิ่งได้ใส่ชุดไทย ความชอบที่มีต่อชุดไทยจะเพิ่มมากยิ่งขึ้น จนถึงใส่ชุดไทยเหมือนใส่ชุดทั่วไป

การแต่งชุดไทยในสมัยปัจจุบันไม่เหมือนกับสมัยก่อน ดังที่ คุณกุลทรัพย์ เมธีไตรพัฒน์ (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้าน มุตตา กล่าวว่า

บางทีมีการเชิญนายแบบมาถ่ายภาพเพื่อเผยแพร่งาน รู้สึกว่าชุดไทย สวยงามมาก ไม่แพ้ชุดแพะชั้นต่าง ๆ ที่ชาวบ้านนิยมใส่กันในสมัยปัจจุบัน ปกติ ใส่ชุดไทยเป็นประจำ ไม่ว่าจะในการเปิดร้านหรือการแสดงสินค้า ถ้าเป็นงาน ประเพณีไทยหรืองานสำคัญ ก็ยังต้องแต่งชุดไทยแบบพิเศษ และถ่ายรูป เก็บไว้ เพื่อให้คนรุ่นหลังเห็นถึงความสวยงามของชุดไทย

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยในสมัยปัจจุบันมีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น ไม่ต่าง จากชุดที่เป็นกระแส และก็ได้รับความนิยมจากผู้สวมใส่ นอกจากใส่ชุดไทยแล้ว เวลาถึงประเพณีไทย หรืองานสำคัญ ยังเลือกชุดที่มีความสวยงามหรือความหมายแบบพิเศษ เพื่อแสดงการให้ความสำคัญ กับงานต่าง ๆ คุณกุลทรัพย์ เมธีไตรพัฒน์ ชอบถ่ายรูปเมื่อใส่ชุดไทยแบบพิเศษ เพราะอยากสืบทอด วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยให้แก่คนรุ่นหลัง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ในสังคมปัจจุบัน โอกาสที่จะสวมใส่ชุดไทย น้อย แต่ในประเพณีไทย งานพระราชพิธี งานสำคัญอย่างงานแต่งงาน งานบวช งานแสดงสินค้า เกี่ยวกับชุดไทย งานประกวด ฯลฯ ยังสามารถเห็นคนไทยแต่งชุดไทย คนไทยเลือกแต่งชุดไทยใน โอกาสดังกล่าว เพราะเห็นถึงความสวยงามและความเรียบร้อยของชุดไทย แต่งชุดไทยเพื่อแสดงถึง การให้ความสำคัญกับงานนั้น ๆ นอกจากนี้แล้ว ยังมีแหล่งท่องเที่ยวแนวย้อนยุคอย่างเมืองมัลลิกาที่ เชียงขวัญประชาชนมาเที่ยวโดยแต่งชุดไทย เพื่อสืบทอดวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค นอกจากนี้แล้ว ยังมีกลุ่มคนไทยที่จะเลือกแต่งชุดไทยในการทำงานและในชีวิตประจำวัน เพราะ ความเรียบร้อยของชุดไทยเหมาะสมกับการทำงาน แสดงถึงความเป็นทางการ นอกจากงานต่าง ๆ และกลุ่มคนดังกล่าวแล้ว ยังมีกลุ่มคนที่ทำการค้าขายเกี่ยวกับชุดไทย สำหรับกลุ่มคนนี้ การสวมใส่ ชุดไทยไม่ได้มีข้อจำกัดใด ๆ สามารถแต่งได้ในทุก ๆ โอกาส การแต่งชุดไทยของกลุ่มคนนี้เพื่อแสดงถึง ความสวยงามให้แก่ลูกค้า และนำประสบการณ์ในการสวมใส่ชุดไทยไปปรับชุดไทยให้สวมใส่สบาย มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การแต่งกายชุดไทยเป็นวัฒนธรรมประเภทหนึ่งที่ได้สัมผัสกับวิถีชีวิตของ คนไทย และลักษณะชุดไทยที่แสดงเอกลักษณ์ความเป็นไทย ทำให้คนไทยแต่งชุดไทยในโอกาส ดังกล่าว

บทที่ 4

แนวคิดเกี่ยวกับการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน

- 4.1 ความคิดเห็นของผู้สวมใส่ชุดไทยในปัจจุบัน
 - 4.1.1 ด้านรูปแบบ
 - 4.1.2 ด้านผ้า
 - 4.1.3 ด้านสี
 - 4.1.4 ด้านลวดลาย
- 4.2 ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกแต่งชุดไทย
 - 4.2.1 ความทันสมัย
 - 4.2.2 ลักษณะของเนื้อผ้าที่พัฒนาขึ้น
 - 4.2.3 ความสะดวกสบายต่อการสวมใส่
 - 4.2.4 วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคที่อยู่รอบตัว
- 4.3 ความคิดเห็นที่มีต่อวัฒนธรรมการแต่งกายชุดไทยในสังคมไทย
 - 4.3.1 การให้ความสำคัญของการแต่งชุดไทยในสังคมไทยปัจจุบัน
 - 4.3.2 ความภาคภูมิใจของคนไทยที่มีต่อชุดประจำชาติ

4.1 ความคิดเห็นของผู้สวมใส่ชุดไทยในปัจจุบัน

ในปัจจุบัน คนไทยมักจะสวมใส่ชุดไทยหรือผ้าไทยในพิธีสำคัญ หรือโอกาสต่าง ๆ เช่น งานพระราชพิธี เทศกาลไทย งานแต่งงาน รวมถึงงานมงคลต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว พนักงานในองค์กรต่าง ๆ เช่น อาจารย์ในมหาวิทยาลัย ครูในโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งเป็นผู้ที่พยายามอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย จึงสวมใส่ชุดไทยในการทำงานโดยอิสระ อีกทั้งยังมีผู้ที่ทำอาชีพเกี่ยวกับชุดไทย รวมเจ้าของร้านชุดไทย และผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับชุดไทย ต่างก็มีความรู้ ความเข้าใจกับชุดไทยด้วยเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม การสวมใส่ชุดไทย ไม่ว่าจะเป็นการสวมใส่ในรูปแบบหรือโอกาสใด ๆ ผู้สวมใส่แต่ละท่านอาจมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 ด้านรูปแบบ

ในสังคมปัจจุบัน ชุดไทยที่มีรูปแบบดั้งเดิมยังได้รับความนิยมจากผู้สวมใส่

- 1) รูปแบบชุดไทยแบบดั้งเดิม

รูปแบบชุดไทยดั้งเดิมสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษในการออกแบบเสื้อชุดไทย และยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนไทยในสมัยนั้น ๆ ดังที่ สุกฤตาวัฒน์ บำรุงพานิช (13 มกราคม 2563 : สัมภาษณ์) อาจารย์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ กล่าวว่า

ในการแสดงจะให้นักแสดงแต่งชุดไทยในรูปแบบดั้งเดิม นอกจากได้เผยแพร่วัฒนธรรมการแต่งกายชุดไทยแล้ว ชุดไทยต่าง ๆ ของแต่ละสมัย รูปแบบในการตัดแต่ง จะมีความหมายบ่งบอกถึงวิถีชีวิตของแต่ละท้องถิ่นในประเทศไทยเรา หรือสะท้อนให้เห็นถึงเรื่องราวต่าง ๆ ในอดีตจนถึงปัจจุบัน

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยที่มีรูปแบบดั้งเดิมมีความหมายพิเศษในตัวชุด สามารถบ่งบอกถึงความคิดสร้างสรรค์ของช่างออกแบบ และยังสามารถแสดงถึงเรื่องราวต่าง ๆ จากอดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งสามารถช่วยในการสืบสานวัฒนธรรมการแต่งกายให้แก่คนรุ่นหลัง

คนไทยบางคนที่ได้มีโอกาสจัดงานสำคัญให้กับตนเอง มีความต้องการที่จะรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทย จึงเลือกใส่ชุดไทยในงานสำคัญของตนเองด้วย ดังที่ คุณ วัชรภรณ์ คำสุห্লা (9 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของที่ใส่ชุดไทยในการแต่งงานของตนเอง กล่าวว่า

ชอบชุดไทยในรูปแบบตัวเสื้อไม่มีแขน คอด้านหน้าและหลัง คว้นกว้าง มีลวดลายสวยงาม เหมาะกับการสวมสายสะพายในพระราชพิธี เต้ยมยศ

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า รูปแบบของชุดไทยที่จะใส่ในวันสำคัญ เช่น วันมงคลสมรส ต้องมีความสวยและประยุกต์ให้เข้ากับยุคสมัย เพื่อแสดงออกถึงรสนิยมการแต่งกายของบุคคลนั้น ๆ และยังเลือกการใส่ชุดไทยในวันสำคัญ คุณวัชรภรณ์ คำสุห্লা ต้องมั่นใจแล้วว่าใส่ออกมาแล้วสวยและดูดี

ชุดไทยที่นิยมสวมใส่ในปัจจุบันมีรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งรูปแบบที่ได้รับความนิยมมากที่สุดยังคงเป็นชุดไทยพระราชนิยม 8 รูปแบบ ดังที่ คุณออย (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของวิรัชไหมไทย กล่าวว่า

ชุดไทยที่ขายดีที่สุดเป็นชุดไทยจิตรลดา เพราะเหมาะสมกับโอกาสต่าง ๆ เช่น งานเข้าเฝ้า งานถวายพระพร งานกฐินพระราชทาน แม้กระทั่งในงานแต่งงานก็ใส่ได้ หรือแต่ละสมาคม หน่วยงานที่จัดงานของแต่ละปีก็ให้ใส่ชุดไทย หรือผ้าไทย ก็สามารถใส่ชุดไทยจิตรลดาได้ เพราะชุดไทยจิตรลดาเหมาะสมกับทุก ๆ โอกาส จึงขายง่ายกว่าชุดอื่น ส่วนชุดไทยของผู้ชายที่นิยมกันจะเป็นโจงกระเบนและเสื้อราชปะแตน

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยจิตรลดา ซึ่งเป็นหนึ่งในชุดไทยพระราชานิยมของสมัยรัชกาลที่ 9 ด้วยรูปแบบมีความเรียบร้อย และสวมใส่ง่าย เหมาะสมกับงานทั้งพระราชพิธีและงานสำคัญต่าง ๆ จึงทำให้ชุดไทยจิตรลดาเป็นชุดไทยที่ได้รับความนิยมมากที่สุดสำหรับสตรีในปัจจุบัน สำหรับสุภาพบุรุษ รูปแบบชุดไทยที่นิยมมากที่สุดเป็นโจงกระเบนและเสื้อราชปะแตน ซึ่งเป็นชุด 2 ท่อนที่สามารถปรับเปลี่ยนได้

2) รูปแบบชุดไทยประยุกต์

รูปแบบชุดไทยในสมัยปัจจุบันมีความทันสมัยมากขึ้น ดังที่ สุกฤตาวัฒน์ บำรุงพานิช (13 มกราคม 2563 : สัมภาษณ์) อาจารย์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ กล่าวว่า

ชุดไทยในสมัยปัจจุบันมีความทันสมัยมากขึ้น นำจากชุดไทยดั้งเดิมมาประยุกต์ ให้เข้ากับสังคมในยุคปัจจุบัน ซึ่งทำให้คนไทยแต่งชุดไทยมากขึ้น

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า รูปแบบชุดไทยในสมัยปัจจุบันได้มีความทันสมัยมากขึ้น มีการปรับจากชุดไทยดั้งเดิม เพื่อให้รูปแบบชุดไทยมีความทันสมัยมากขึ้น และทำให้คนไทยปัจจุบันเลือกแต่งชุดไทยง่ายยิ่งขึ้น นอกจากนี้ได้สืบสานวัฒนธรรมการแต่งกายแล้ว ยังเข้ากับยุคสมัย ซึ่งเป็นทางเลือกที่ดีสำหรับคนไทย

ถึงแม้ว่าคนไทยในสังคมปัจจุบันยังมีการสวมใส่ชุดไทยต้นตำรับของแต่ละรัชสมัย แต่ก็มีมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ดังที่ คุณมะนาว (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านเจ้านางล้านนา กล่าวว่า

ลูกค้าที่มาซื้อชุดไทยส่วนใหญ่จะเลือกชุดไทยประยุกต์ ซึ่งไม่ใช่ชุดไทยตามแบบดั้งเดิมร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่ชุดไทยประยุกต์ในร้านยังคงรูปแบบชุดไทยเดิมอยู่ แต่มีการปรับเปลี่ยนนิดหน่อย เช่น ตัดผ้าถุงให้สั้นกว่าเดิม เปลี่ยนแขนยาวเป็นแขนสั้น เป็นต้น

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่สวมใส่ชุดไทยนิยมสวมใส่ชุดไทยประยุกต์มากกว่าชุดไทยต้นตำรับ ซึ่งเป็นชุดไทยดั้งเดิมที่มีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสังคมปัจจุบันมากขึ้น ชุดไทยประยุกต์มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบ ต่าง ๆ เช่น ความยาวของผ้าถุง การเปลี่ยนรูปแบบของเสื้อ เป็นต้น

สำหรับนักท่องเที่ยวที่แต่งชุดไทยไปเที่ยวเมืองโบราณ รูปแบบชุดไทยมีความสำคัญ ดังที่ คุณชนิสรา เหลืองสาดใส (28 ธันวาคม 2562 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า

ชอบชุดไทยประยุกต์ เพราะจะมีการพัฒนาในด้านรูปแบบ ชุดไทยประยุกต์ก็สามารถแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย และทำให้เรามีตัวเลือก

มากยิ่งขึ้น ถ้าใส่ชุดไทยในรูปแบบสวย ๆ อย่างชุดไทยประยุกต์ จะได้เก็บ
ความทรงจำที่ดีในการเที่ยว และช่วยเผยแพร่ความงามของชุดไทย

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยประยุกต์มีการพัฒนาในด้านรูปแบบ
นอกจากสามารถสื่อถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทยแล้ว ยังทำให้ผู้บริโภคมิตัวเลือกในการสวมชุดไทยที่
เข้ากับบุคลิกลักษณะของแต่ละคนได้มากยิ่งขึ้น ช่วยกระจายความสวยงามของชุดไทย

3) รูปแบบชุดไทยท้องถิ่น

ความชอบของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน บางคนชอบรูปแบบชุดไทยที่ใส่
ออกมาแล้วสวยงาม แต่บางคนชอบรูปแบบชุดไทยที่สามารถแสดงออกถึงวัฒนธรรม ดังที่ เบญจศักดิ์
เจริญมหาวิทยาลัย (11 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง กล่าวว่า

ชอบชุดประจำท้องถิ่น เพราะแสดงถึงอัตลักษณ์ของชาติภูมิ

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยประจำท้องถิ่นสามารถแสดงถึง
เอกลักษณ์ความเป็นไทย ที่บ่งบอกถึงชาติพันธุ์และภูมิภานา เช่น การแต่งกายของเมืองไทยสามารถ
แบ่งออกเป็น 4 ภาคใหญ่ ๆ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอีสาน และภาคใต้ ชุดไทยแต่ละภาคจะมี
ความแตกต่างกัน และสามารถแสดงถึงอัตลักษณ์ของแต่ละภาคได้

การแต่งกายชุดไทยบางครั้งขึ้นอยู่กับกาลเทศะและซิมชั้ววัฒนธรรมมาตั้งแต่เด็ก
ว่าได้ซิมชั้ววัฒนธรรมท้องถิ่นมากแค่ไหน ดังที่ กาญจนา หมิ่นไธ้ (19 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) ครู
ประจำโรงเรียนพรณทิพย์วิทยา กล่าวว่า

*ชอบผ้าถุงยาว เสื้อแขนกระบอก ส่วนใหญ่เป็นผ้าถุงลายของ
จังหวัดน่าน เป็นเอกลักษณ์น่าน*

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า รูปแบบของชุดไทยมีวัฒนธรรมตามท้องถิ่นที่
แตกต่างกันออกไป อย่างเช่น ครูกาญจนา หมิ่นไธ้ เป็นคนจากจังหวัดน่าน ซึ่งนั่นส่งผลให้ครู
กาญจนา หมิ่นไธ้ ซิมชั้ววัฒนธรรมการแต่งกายชุดไทยของจังหวัดน่าน ซึ่งเป็นผ้าซิ่นยาวและเสื้อแขน
กระบอก และสวมใส่ลายที่มีเอกลักษณ์ของจังหวัดน่าน

4) รูปแบบสมัยใหม่แต่ใช้ผ้าไทย

สำหรับบางคน ไม่ได้ให้ความสำคัญกับสมัยของชุดไทย แต่ให้ความสำคัญเรื่อง
ความสบายของรูปแบบในการสวมใส่ ดังที่ ผกาศรี เย็นบุตร (12 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) อาจารย์
ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กล่าวว่า

ชอบชุดไทยมีรูปแบบเสื้อ 1 ตัว กระโปรง 1 ตัว หรือชุดติดกัน

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า รูปแบบของชุดไทยที่คนไทยนิยมสวมใส่มี 2 ประเภท คือ ชุดแยกชิ้นส่วนบน ล่าง และชุดกระโปรงขึ้นเดียว ซึ่งเป็นชุดที่สวมใส่สบาย และง่ายต่อการแต่งตัว

สำหรับการทำงานที่ต้องแต่งกายสุภาพเรียบร้อย การใส่ชุดไทยเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่ง่ายต่อการแต่งตัว ดังที่ วรรทยา พงงาม (29 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) ครูประจำโรงเรียนสตรีรัตนบุรี กล่าวว่า

*ชอบเสื้อไทยประยุกต์กับกระโปรงทำงาน เพราะเป็นการใส่ชุดไทยที่
ผสมผสานระหว่างสมัยเก่าและสมัยปัจจุบัน*

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า รูปแบบของชุดไทยในปัจจุบัน นอกจากการใส่แบบดั้งเดิมแล้ว ยังสามารถประยุกต์ให้เข้ากับชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะอีกด้วย ซึ่งเป็นความนิยมในรูปแบบที่ได้รับการยอมรับในปัจจุบัน เช่น เสื้อไทยประยุกต์สวมกับกระโปรงทำงาน

ปัจจุบันการสวมใส่ชุดไทยสามารถใส่ได้หลากหลายโอกาส ชุดไทยไม่จำเป็นต้องใส่ทั้งชุดแบบสมัยก่อน แต่สามารถที่จะผสมผสานกับชุดทั่วไปได้ ดังที่ ชมพูนุช ประชาญสิทธิ์ (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) ครูประจำโรงเรียนปทุมคงคา กล่าวว่า

ชอบกระโปรงผ้าไหม เพราะสามารถผสมผสานกับเสื้อได้หลากหลายรูปแบบ

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า รูปแบบของชุดไทยสามารถประยุกต์การใส่ให้เป็นแบบสมัยใหม่ โดยไม่จำเป็นต้องใส่ทั้งชุด แต่สามารถใส่แยกกันได้ โดยขึ้นอยู่กับกาลเทศะและความเหมาะสม

5) รูปแบบใดก็ได้ ตามความชอบและโอกาสในการสวมใส่

สำหรับบางคน que เลือกแต่งชุดไทยในวันสำคัญ แต่แท้จริงแล้วอาจจะไม่ได้ชำนาญในเรื่องชุดไทยมากนัก ดังที่ คุณกนกพร แสนสุขสม (17 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าสาวที่ใส่ชุดไทยในการแต่งงานของตนเอง กล่าวว่า

*ในด้านรูปแบบชุดไทยจริง ๆ แล้วตอบยาก เพราะไม่ทราบลักษณะ
เท่าไร เลือกรูปแบบตามความชอบมากกว่า*

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า รูปแบบของชุดไทยเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน และมีรายละเอียดมากมาย ต้องใช้เวลาศึกษาและทำความเข้าใจ เพราะฉะนั้นในสังคมปัจจุบัน บางคนอาจให้ความสำคัญน้อยลงในด้านนี้ โดยเลือกรูปแบบชุดไทยแบบใดก็ได้ ตามความชอบส่วนตัวมากกว่า

สำหรับคนที่ศึกษาข้อมูลชุดไทยอย่างแท้จริง อาจเพราะหน้าที่การงานที่เกี่ยวข้องกับชุดไทย ทำให้มีความรู้และเข้าใจว่าควรที่จะใส่ตอนไหนให้สวยงามและเหมาะสม ซึ่งยังสามารถแนะนำการแต่งตัวชุดไทยให้กับบุคคลอื่น ดังที่ คุณชฎาพร (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านขายชุดไทย ตรัยรัตน์เสื้อลูกไม้ กล่าวว่า

*รูปแบบชุดไทยจะขึ้นอยู่กับโอกาสที่ใช้ ลวดลายและสีของผ้าว่าใส่ไป
งานกลางวันหรืองานกลางคืน*

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า หากทำธุรกิจเกี่ยวกับชุดไทย ต้องชำนาญในชุดไทยอย่างลึกซึ้ง เพื่อที่จะแนะนำสิ่งที่เหมาะสมที่สุดให้กับลูกค้า รวมถึงต้องดูว่าจะใส่ไปออกงานใด จะใส่โทนสีไหน ลวดลายแบบไหน เพื่อให้สวยงามและเหมาะสมกับกาลเทศะและดึงความเป็นไทยให้โดดเด่นและมีคุณค่าสูงสุด

จากข้อความข้างต้นโดยสรุปได้ว่า ความคิดเห็นของชาวไทยที่มีต่อรูปแบบชุดไทยมีความแตกต่างกัน และสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลักก็คือ ความชำนาญที่มีต่อชุดไทยและความสวยงามของชุดไทยเอง สำหรับคนที่ชำนาญในเรื่องชุดไทย จะเลือกรูปแบบชุดไทยให้เข้ากับรูปร่างของผู้สวม และต้องเหมาะสมกับโอกาสในการสวมใส่ รูปแบบของชุดไทยยังสามารถสะท้อนถึงวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยของแต่ละท้องถิ่น สำหรับบุคคลที่ไม่ค่อยชำนาญในเรื่องชุดไทยส่วนใหญ่จะเน้นความสวยงามของชุดไทย และความสะดวกสบายในการสวมใส่ ส่วนประเด็นที่สอง ความสวยงามของชุดไทยเอง ชุดไทยในปัจจุบันมีทั้งแบบดั้งเดิมและแบบประยุกต์ รูปแบบดั้งเดิมมีความสวยงาม ความพิถีพิถันและรูปแบบที่ซับซ้อน จึงได้รับความนิยมของผู้สวมใส่บางกลุ่ม แต่ชุดไทยประยุกต์เพิ่มตัวเลือกให้ผู้สวมใส่มากยิ่งขึ้น และเพิ่มโอกาสในการสวมใส่มากยิ่งขึ้น ทั้งแบบดั้งเดิมและแบบประยุกต์ต่างได้รับความนิยมในสังคมปัจจุบัน

4.1.2 ด้านผ้า

ผ้าที่ใช้ในการทำชุดไทยมีความสำคัญ เพราะเป็นส่วนประกอบสำคัญของชุดไทย ผ้าของชุดไทยมีประเภทที่หลากหลาย ตลาดผ้าไทยจากเดิมมีแค่ผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าพื้นเมืองของแต่ละท้องถิ่น พัฒนาเป็นผ้าประยุกต์ต่าง ๆ ทั้งมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับผ้าไหมและราคาถูกกว่า ดังนั้น ในทั้งด้านผ้าของชุดไทย คนสมัยปัจจุบันอาจมีความคิดเห็นแบบใหม่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ถึงแม้ว่าในตลาดชุดไทยมีการให้เลือกมากยิ่งขึ้น แต่สำหรับบุคคลที่ทำงานในภาครัฐ ชุดไทยที่ทำจากผ้าไหมยังเป็นชุดที่นิยมสวมใส่กัน ดังที่ เบญจภักค์ เจริญมหาวิทย์ (11 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กล่าวว่า

*ชอบใส่ชุดไทยทำจากผ้าไหม เพราะผ้าไหมเป็นผ้าที่มีราคา แสดงถึง
ความเรียบร้อย เหมาะสมกับการงาน*

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยที่ทำจากผ้าไหมได้รับความนิยมของข้าราชการ เพราะผ้าไหมมีลักษณะราคาสูง ซึ่งแสดงถึงความมีระเบียบเรียบร้อย เหมาะกับการทำงานที่เป็นทางการ

นอกจากผ้าไหมแล้ว ชุดไทยที่ทำจากผ้าฝ้ายก็ได้รับความนิยมจากผู้สวมใส่เป็นจำนวนมาก ดังที่ ผกาศรี เย็นบุตร (12 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กล่าวว่า

*ปกติชอบใส่ชุดไทยที่ทำจากผ้าฝ้าย เพราะใส่สบาย ไม่ร้อน
เหมาะสมกับอากาศเมืองไทย*

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยที่ทำจากผ้าฝ้ายระบายความร้อนได้ดี เหมาะสมกับประเทศที่อากาศร้อนอย่างประเทศไทย และมีความสะดวกสบายในการสวมใส่ จึงได้รับความนิยมของผู้สวมใส่

ชุดที่ทำจากผ้าไหมเป็นชุดที่เหมาะสมกับการทำงานในภาครัฐ จึงได้รับความนิยมจากข้าราชการ แต่ในการเลือกสีชุดไทย แต่ละบุคคลมีเหตุผลไม่เหมือนกัน ดังที่ ชมพูนุช ประชาญสิทธิ์ (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) ครูประจำโรงเรียนปทุมคงคา กล่าวว่า

*ชอบชุดไทยที่ทำจากผ้าไหม เพราะผ้าไหมเป็นผ้าที่เรียบหยาบดูแพง
อย่างมีระดับ*

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ในด้านการเลือกเนื้อผ้าในการสวมใส่ชุดไทย ข้าราชการมักจะเลือกชุดไทยที่ทำจากผ้าไหม เพราะผ้าไหมไทยเป็นที่ยอมรับและเป็นสิ่งล้ำค่าสำหรับคนไทย อีกทั้งยังช่วยให้ผู้ใส่ดูเรียบหรูและดูมีระดับขึ้นมาทันที

สำหรับบุคคลที่ปกติไม่ค่อยใส่ชุดไทย สวมใส่ชุดไทยเฉพาะในวันสำคัญ ผ้าแบบดั้งเดิมไม่สามารถดึงดูดความสนใจได้ ดังที่ คุณกนกพร แสนสุขสม (17 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าสาวที่ใส่ชุดไทยในงานแต่งงาน กล่าวว่า

ชอบชุดไทยที่มีการพัฒนาในด้านผ้า เพื่อให้เข้ากับยุคสมัยปัจจุบัน

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สำหรับบุคคลที่ไม่ค่อยชำนาญและไม่ค่อยให้ความสนใจในเรื่องชุดไทย จะสนใจในด้านภาพรวมมากกว่า ชอบผ้าชุดไทยประยุกต์แบบทันสมัย

ผ้าแต่ละชนิดมีลักษณะที่แตกต่างกัน ดังที่ รินรดา กะฐินทอง (21 ธันวาคม 2562 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า

ชอบผ้าไหม เพราะเป็นผ้าที่ลื่นและมีเงา ใส่สบาย

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า คุณสมบัติของผ้าไหมที่อ่อนนุ่ม เป็นมัน ลื่นและเงางาม สวมใส่สบาย ทำให้ผ้าไหมได้รับความนิยมของผู้สวมใส่

ความชอบของบุคคลมีความแตกต่างกัน โดยทั่วไปจะเลือกเนื้อผ้าในการสวมใส่จากผิวสัมผัสที่ตนชื่นชอบ แต่สำหรับบุคคลที่ทำอาชีพเกี่ยวข้องกับชุดไทย มีความชำนาญในเรื่องทั้งชุดไทยและรู้จักผู้สวมใส่ชุดไทยอย่างดี ดังที่ คุณออย (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านขายชุดไทย วิรัชไหมไทย กล่าวว่า

ในด้านผ้า ผ้าที่ลูกค้าชอบเป็นผ้าไหมอิตาลี ผ้าประเภทนี้มีลักษณะคล้ายกับผ้าไหม แต่ดูแลรักษาง่ายกว่า ถ้าเป็นผ้าไหมแท้จะเก็บและรักษายาก แต่ผ้านี้ผ่านไปแล้ว ๑ ปีก็ยังคงสภาพเหมือนเดิม

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สำหรับบุคคลที่ทำงานเกี่ยวกับชุดไทย จะชำนาญในเรื่องชุดไทยมากกว่าคนทั่วไป และได้สื่อสารกับผู้สวมใส่ชุดไทยบ่อย จึงสามารถวิเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้สวมใส่ในเรื่องเนื้อผ้าของชุดไทย จากคำตอบของคุณออย เราสามารถพบได้ว่า สำหรับผ้าในการทำชุดไทย ผู้สวมใส่ชุดไทยจะชอบผ้าไหมอิตาลีมากกว่าผ้าไหมแท้ ซึ่งผ้าไหมอิตาลี มีลักษณะคล้ายกันกับผ้าไหมแท้ แต่ผ้าไหมอิตาลีดูแลรักษาง่ายกว่า และสีทนนานกว่า นอกจากนี้แล้ว ผ้าไหมอิตาลี ยังมีราคาถูกกว่า ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผ้าไหมอิตาลี ได้รับความนิยมมากกว่าผ้าไหมแท้

ชุดไทยที่จำหน่ายในดิโอลด์ สยาม ซุปเปอร์ พลาซ่า ส่วนมากทำจากผ้าไหมหรือผ้าฝ้าย ดังที่ คุณชฎาพร (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านตรัยรัตนเสื่อลูกไม้ กล่าวว่า

ชุดไทยที่ทำจากผ้าไหมและผ้าฝ้ายเป็นชุดที่ลูกค้าชื่นชอบที่สุด ลูกค้าที่ซื้อชุดไทยที่ทำจากผ้าไหมส่วนมากเป็นผู้ที่มีฐานะการงานที่ดี หรือจะซื้อเพื่อใส่ในโอกาสสำคัญ ส่วนลูกค้าที่ซื้อชุดไทยที่ทำจากผ้าฝ้าย มักจะใส่ในการทำงานหรือใส่ในชีวิตประจำวัน

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผ้าที่ได้รับความนิยมจากผู้สวมใส่ชุดไทยยังเป็นผ้าไหมและผ้าฝ้าย ราคาผ้าไหมจะสูงกว่าผ้าฝ้าย และเหมาะสมกับงานสำคัญหรือโอกาสสำคัญมากกว่า ส่วนผ้าฝ้ายจะเหมาะสมกับสวมใส่ในการทำงานและชีวิตประจำวัน

ผ้าแต่ละชนิดของชุดไทยมีลักษณะที่แตกต่างกัน ดังที่ คุณกันยา (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านเส้นไหมดิโอลด์ กล่าวว่า

ผ้าในร้านส่วนมากเป็นผ้าไหมและผ้าฝ้าย ผ้าไหมมีลักษณะอ่อนนุ่มเป็นมัน เหนียว ยืดหยุ่นตัวดี และดูเรียบหรู แต่มีข้อจำกัด คือ เส้นใยไหมเสื่อมคุณภาพง่าย ต้องดูแลรักษาดี ๆ ส่วนผ้าฝ้ายย้อมสีและพิมพ์ลวดลายง่ายสวมใส่สบาย ระบายความร้อนได้ดี แต่ไม่ค่อยยืดหยุ่นตัว ยับง่าย ความแข็งแรงหรือความเหนียวต่ำ ไม่ทนเช็ดราและแสงแดด

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผ้าที่ได้รับความนิยมจากผู้สวมใส่ชุดไทยเป็นผ้าไหมและผ้าฝ้าย แต่ผ้า 2 ชนิดนี้มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีก็คือ ผ้าไหมมีลักษณะอ่อนนุ่ม เป็นมันเหนียว ยืดหยุ่นตัวดี และดูเรียบหรู ส่วนผ้าฝ้ายย้อมสีและพิมพ์ลวดลายง่าย สวมใส่สบาย ระบายความร้อนได้ดี ข้อเสียก็คือ ผ้าไหมดูแลรักษายาก และเก็บไว้ได้ไม่นาน ผ้าฝ้ายมีการยืดหยุ่นตัวน้อยกว่าผ้าไหม และยับง่าย ไม่ค่อยแข็งแรง ไม่ทนเช็ดราและแสงแดด

สำหรับเจ้าของร้านที่จำหน่ายผ้าไทยโดยเฉพาะ คำตอบจะแตกต่างกันไปโดยไม่เหมือนกับร้านจำหน่ายชุดไทย ดังที่ คุณแมว (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้าน ต้นเทียนไหมไทย กล่าวว่า

ลูกค้าจะชอบผ้าอัญญา และผ้าทิวมุกจกดาว ซึ่งผ้าเหล่านี้ต้องทอผ้าด้วยมือ และใช้เวลานานในการทำ มีความเรียบหรูในผืนผ้า เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานีศรีวนาลัย

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สำหรับร้านต้นเทียนไหมไทย ซึ่งเป็นร้านที่จำหน่ายผ้าไหม ขึ้นชื่อด้วยผ้าไหมที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานีศรีวนาลัย เช่น ผ้าอัญญา ผ้าทิวมุกจกดาว เป็นต้น ผ้าชิ้นของร้านนี้เป็นผ้าที่ทอได้ยากยิ่ง ต้องอาศัยความอดทนและการทอ และในผืนผ้าจะมีความเรียบหรู สามารถบ่งบอกถึงเกียรติยศของผู้สวมใส่ จึงเป็นผ้าไทยที่ได้รับความนิยม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า คนในสังคมปัจจุบันให้ความสำคัญกับเรื่องผ้าในการทำชุดไทย ในด้านผ้าของชุดไทย ปัจจุบันผ้าไหมกับผ้าฝ้ายยังได้รับความนิยมจากผู้บริโภค แต่ผ้า 2 ชนิดนี้มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ผ้าไหมมีลักษณะอ่อนนุ่ม เป็นมันเหนียว ยืดหยุ่นตัวดี และดูเรียบหรู แต่ดูแลรักษายาก เก็บไว้ได้ไม่นาน และราคาสูง ส่วนผ้าฝ้ายย้อมสีและพิมพ์ลวดลายง่าย สวมใส่สบาย ระบายความร้อนได้ดี แต่ไม่ค่อยมีการยืดหยุ่นตัว ยับง่าย ไม่ค่อยแข็งแรง ไม่ทนเช็ดราและแสงแดด ซึ่งจะทำให้ผ้าประยุกต์ได้ผลิตขึ้นมาและได้รับความนิยมของผู้บริโภค ผ้าประยุกต์อย่างผ้าไหมอิตาลีมีลักษณะคล้ายคลึงกันกับผ้าไหม แต่ราคาถูกกว่า นอกจากนี้แล้ว ยังมีผ้าชนิดอื่น ๆ ที่สามารถแสดงถึงเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น เช่น ผ้าอัญญา ผ้าทิวมุกจกดาว ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานีศรีวนาลัย การทอด้วยมือ และความเรียบหรูในผืนผ้าทำให้ผ้าเหล่านี้ได้รับความนิยมจากผู้สวมใส่น้อย

4.1.3 ด้านสี

สีของชุดไทยมีความสำคัญ นอกจากเพิ่มสีสันความงามให้แก่ชุดไทยแล้ว สีที่ใช้ในการทำชุดไทยก็มีความหมายพิเศษ และในปัจจุบัน สีชุดไทยก็ได้พัฒนา ทำให้ผู้สวมใส่ชุดไทยมีตัวเลือกมากยิ่งขึ้น

สีของชุดไทยมีความหมายพิเศษ ดังที่ เบญจภาคี เจริญมหาวิทยาลัย (11 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กล่าวว่า

สีชุดไทยแสดงถึงความเป็นอัตลักษณ์

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สีที่ใช้ในการทำชุดไทยช่วยบ่งบอกความเป็นตัวตนของตัวเองให้ได้มากที่สุด ผู้สวมใส่จะเลือกสีชุดไทยที่เหมาะสมกับตนเอง และยังสามารถแสดงถึงลักษณะของตนเอง

บางคนเลือกสีชุดไทยตามความชอบส่วนตัว ดังที่ ผกาศรี เย็นบุตร (12 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กล่าวว่า

และชอบใส่ชุดไทยสีเขียว เพราะสีเขียวเป็นสีสดใส ใส่แล้วดูมี

ชีวิตชีวา

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ส่วนสีที่ใช้ในการทำชุดไทย แต่ละคนมีความชอบไม่เหมือนกัน อย่างที่อาจารย์ผกาศรี เย็นบุตร ท่านชอบสีสดใสอย่างสีเขียว เพราะเวลาสวมใส่จะดูมีชีวิตชีวา และจะเลือกสีชุดไทยตามความชอบ

สีชุดไทยมีความหมายต่างกันระหว่างสีเข้มและสีอ่อน ดังที่ ชมพูนุช ประชาญสิทธิ์ (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) ครูประจำโรงเรียนปทุมคงคา กล่าวว่า

ชอบสีฟ้าอ่อน เพราะชุดไทยที่ขายส่วนใหญ่เป็นชุดไทยสีเข้ม ซึ่งจะ

ดูแก่ แต่สีอ่อน ๆ เป็นสีที่หายาก ใส่แล้วดูทันสมัยกว่า

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สำหรับการเลือกใช้สีของชุดไทย ชุดไทยที่ทำโดยสีเข้ม จะทำให้ผู้สวมใส่มีความรู้สึกว่าจะใส่แล้วดูมีอายุมากขึ้น และจากคำตอบของครูชมพูนุช ประชาญสิทธิ์ เราสามารถรู้ได้ว่า ในตลาดชุดไทยยังใช้สีเข้มในการทำชุดไทยเป็นหลัก จึงบอกว่าตนเองชอบสีอ่อนที่ทันสมัยมากกว่า และสีอ่อนหายากในตลาดชุดไทย แสดงว่าสีอ่อนยังไม่ค่อยเป็นที่นิยมใช้ในการทำชุดไทย

ความชอบของบุคคลมีความแตกต่างกัน ซึ่งจะสรุปยากในด้านสีที่ใช้ในการทำชุดไทย แต่ถ้าเป็นบุคคลที่ทำอาชีพเกี่ยวกับชุดไทย อาจวิเคราะห์ได้ละเอียดกว่า ดังที่ คุณออย (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านขายชุดไทย วิรัชไหมไทย กล่าวว่า

สีที่ได้รับความนิยมของลูกค้าจะเป็นสีที่เกี่ยวกับรัชสมัยต่าง ๆ เช่น

สีเหลืองของรัชกาลที่ 9 สีฟ้าของพระราชนิ ซึ่งเป็นสีตามพระองค์ท่าน

แต่ละองค์ที่เป็นพระมหากษัตริย์ของประเทศไทย สีเหลืองแสดงนายพลวง

สีม่วงแสดงพระเทคน

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สีของชุดไทยมีความหมายพิเศษ สีเหลืองแสดงถึงรัชกาลที่ 9 สีฟ้าแสดงถึงพระราชินี ซึ่งเป็นสีที่เกี่ยวกับราชวงศ์ สีเหล่านี้ได้รับความนิยมของผู้สวมใส่เป็นอย่างมาก

สีชุดไทยที่จะแต่งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ ดังที่ คุณชฎาพร (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านตรัยรัตน์เสื้อลูกไม้ กล่าวว่า

สีของชุดจะขึ้นอยู่กับสีของอิมงาน หรือสีประจำของแต่ละพระองค์ท่าน

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สำหรับสีของชุดไทย ผู้ซื้อมักจะเลือกตามสีของแนวคิด ในการจัดงานและสีประจำของแต่ละพระองค์ท่าน เช่น สีเหลืองของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สีฟ้าที่แสดงถึงสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง สีม่วงที่แสดงถึงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นต้น

ร้านผ้าไทยที่จัดแสดงในงาน “ตลาดนัดผ้าชิ้นसानใจ ครั้งที่ 5” แต่ละร้านมีเอกลักษณ์ในการใช้สีที่แตกต่างกัน ดังที่อริยพล กลองชัย (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านสตาร์พรีด้อม ซิลค์ กล่าวว่า

ผ้าไหมมัดหมี่ของร้านเราย้อมสีจากธรรมชาติ ต่างกันกับผ้าที่ย้อมสีจากเครื่อง สีผ้าฝ้ายของเรามีความพิเศษตรงที่ว่า แต่ละฝ้ายมีสีเดียวในโลกใบนี้

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผ้าไหมมัดหมี่จากร้าน สตาร์พรีด้อม ซิลค์ มีเอกลักษณ์พิเศษในด้านการใช้สี การย้อมสีธรรมชาติทำให้ผ้าไหมมัดหมี่ของร้าน สตาร์พรีด้อม ซิลค์ เป็นสินค้าพิเศษขึ้นมา เราไม่สามารถหาซื้อผ้าฝ้ายที่มีสีเหมือนกันจากที่อื่น ๆ แม้แต่หาซื้อในร้านนี้ก็ตามความพิเศษแบบนี้ได้รับความนิยมของผู้สวมใส่ แม้แต่ผู้วิจัยเองก็ได้ซื้อผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติจากร้านนี้เช่นกัน

ในด้านสีที่ใช้ในการทำชุดไทย นอกจากได้รับอิทธิพลจากเอกลักษณ์ของร้านผ้าไทยต่าง ๆ แล้ว ยังขึ้นอยู่กับทฤษฎีการออกแบบเสื้อผ้าทั่วไป ดังที่ คุณเมธารัตน์ คำพิมาน (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านพวนคอลเลคชั่น กล่าวว่า

สีชุดไทยขึ้นอยู่กับการกับคู่สีให้ดูเหมาะสม และดูเหมาะสมกับรูปร่าง สีผิวของลูกค้า

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ในด้านการใช้สีของร้านพวนคอลเลคชั่น มีการกับคู่สีเหมือนกับเสื้อผ้าทั่วไป ผ้าและสีต้องเข้ากับรูปร่างและสีผิวเหมือนกันกับเสื้อผ้าทั่วไป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า คนในสังคมปัจจุบันให้ความสำคัญกับสีในการทำชุดไทย ในปัจจุบัน สีชุดไทยไม่ใช่มีแต่สีเข้มอย่างสมัยก่อน ปัจจุบันมีสีอ่อน ๆ อย่างทันสมัยให้เลือก

มากมาย และยังมีสี่ที่ย้อมจากธรรมชาติให้เลือกอีกด้วย เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์และความพิเศษของสี่ที่ย้อมจากธรรมชาติ จึงทำให้ผู้บริโภคชื่นชอบในสีแบบนี้ นอกจากนี้แล้ว สีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับราชวงศ์ยังเป็นสีที่นิยมกันของคนในปัจจุบัน สีเหลืองของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สีฟ้าของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และสีม่วงของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นต้น

4.1.4 ด้านลวดลาย

ลวดลายบนผ้าไทยเป็นเอกลักษณ์ของชุดไทย นอกจากมีความสวยงามแล้ว ยังสามารถบ่งบอกถึงวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยอีกด้วย แต่เนื่องจากลวดลายของชุดไทยมีประเภทที่หลากหลาย มีทั้งลายไทยแบบดั้งเดิม ลวดลายประยุกต์ และลวดลายแบบผสมผสาน สำหรับบุคคลที่ไม่ชำนาญในเรื่องลวดลายไทย หรือไม่เคยศึกษาเรื่องลวดลายไทยมาก่อน อาจเลือกลวดลายแบบใดก็ได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ลวดลายแบบดั้งเดิม

เจ้าของร้านผ้าไทยจะชำนาญในเรื่องลวดลายไทยมากกว่าบุคคลทั่วไป นอกจากนี้แล้วยังรู้ว่า ผู้สวมใส่จะชอบลวดลายแบบไหน ดังที่ คุณมะนาว (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านขายชุดไทย เจ้านาง ล้านนา กล่าวว่

ลายราชาภิเษกเป็นลวดลายที่ลูกค้าชื่นชอบที่สุด เพราะลวดลายนี้ นอกจากดูสวยงามแล้ว ยังสามารถสะท้อนถึงวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทย เพราะเป็นลายที่ราชวงศ์นิยมสวมใส่ในโอกาสสำคัญต่าง ๆ และได้ออกสื่อทีวี และช่องทางอื่น ๆ ที่เป็นสื่อออนไลน์

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ลายราชาภิเษกเป็นลวดลายที่ได้รับความนิยมจากชาวไทย เพราะชุดไทยที่พระมหากษัตริย์และเสด็จรองพระองค์ส่วนใหญ่เป็นลายราชาภิเษก ชาวไทยสามารถพบเห็นลวดลายนี้ผ่านสื่อทีวีโทรทัศน์ หรือช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ เป็นประจำ จึงเกิดความเคยชินและชื่นชอบลวดลายนี้

2) ลวดลายแบบประยุกต์

บางคนอาจไม่มีความชำนาญในด้านลวดลายชุดไทยเช่นกัน แต่กลับมาสนใจวิธีการทำลวดลายชุดไทยแบบประยุกต์ ดังที่ วัชรภรณ์ คำสุห্লা (9 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านกล่าวว่า

*ชอบลวดลายแบบลูกบิดหรือเลื่อม รู้สึกว่าเป็นงานประณีต
ดูละเอียดและสวยงาม*

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า วิธีการพิมพ์ลวดลายของผ้าไทยจะทำให้ผ้าไทยแต่ละผืนมีความงามที่แตกต่างกัน ลวดลายที่ทำแบบลูกปัดหรือเลื่อม เป็นลวดลายใหม่ที่ประยุกต์ให้ลวดลายผ้าไทยทันสมัยมากขึ้นและการปักลูกปัดและเลื่อมลงบนผ้าไทยจะเพิ่มความแวววาว อีกทั้งผ้าไทยที่ปักตกแต่งด้วยเลื่อมและลูกปัดต้องใช้เวลามากกว่าการพิมพ์ลาย จึงทำให้ผ้าไทยที่มีลูกปัดหรือเลื่อมเป็นผ้าไทยที่มีความประณีตและสวยงามมาก

นอกจากลวดลายที่ได้สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษแล้ว ยังมีลวดลายอื่น ๆ ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากสิ่งแวดล้อม ดังที่ คุณแมว (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านต้นเทียนไหมไทย กล่าวว่า

ลวดลายของผืนผ้า นอกจากลวดลายดั้งเดิมที่ได้สืบทอดกันมาแล้ว เช่น ชิ้นไหมลายเบ็ญจจันทร์ ลายผีเสื้อหรือแมงกะเบ็ยบ้านเฮา ยังมีพัฒนาการให้เข้ากับสังคมปัจจุบันมากขึ้น เช่น คนไทยมักจะชอบดอกบัว เราก็จะทำลายไทยดอกบัว ซึ่งได้รับความชื่นชอบจากลูกค้า

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ลวดลายของผ้าไทย ไม่ว่าจะเป็นลวดลายที่ได้รับสืบทอดต่อกันมาจากสมัยโบราณ หรือเป็นลวดลายที่ประยุกต์สร้างขึ้นใหม่ ถ้าหากเราปรับสิ่งที่อยู่ใกล้ชิดกับชีวิตของคนเรา และพิมพ์เป็นลวดลายไทย ยังปรับให้เหมาะสมการสวมใส่ในโอกาสต่าง ๆ ลวดลายแบบนี้สามารถได้รับความนิยมของผู้ที่สวมใส่ ดังที่ เจ้าของร้านต้นเทียนไหมไทยได้นำดอกบัวที่ชาวไทยนับถือกันและได้ปรับเป็นลายผ้าไทยประยุกต์ ซึ่งลายบัวได้รับความนิยมจากลูกค้า

ในสมัยปัจจุบัน ลวดลายประยุกต์ก็มีการพัฒนาการ และได้รับความนิยมจากผู้บริโภค ดังที่ คุณกุลทรัพย์ เมธิไตรพัฒน์ (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้าน มุตตา กล่าวว่า

ชุดไทยที่ขายในร้านมุตตา ไม่ว่าจะเป็นลวดลายและสี ก็จะมีการประยุกต์ให้เข้ากับสังคมปัจจุบันมากขึ้น ลวดลายที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นลายประยุกต์ที่ผสมแพชชั่นการแต่งกายในปัจจุบันต่าง ๆ ซึ่งลูกค้าสามารถใส่ได้ในชีวิตประจำวัน

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าลวดลายที่ผสมกระแสการแต่งกายจากปัจจุบันสามารถเข้าถึงกลุ่มคนที่สวมใส่ชุดไทยได้ง่ายขึ้น เพราะชุดไทยที่ประยุกต์ด้วยลวดลายใหม่ เพิ่มโอกาสในการสวมใส่ชุดไทย นอกจากสวมใส่ได้ในเทศกาลและโอกาสสำคัญต่าง ๆ แล้ว ยังสามารถใส่ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย

3) ลวดลายแบบใดก็ได้

สำหรับบุคคลที่ไม่มีความชำนาญในเรื่องลวดลายชุดไทย อาจทำให้การเลือกลวดลายชุดไทยเป็นสิ่งที่ยากและลำบาก ดังที่ คุณกนกพร แสนสุขสม (17 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าสาวกล่าวว่า

ลวดลายของชุดไทยมีเยอะมาก แต่เป็นคนที่ไม่รู้จักลายไทยเลย จึงเลือกไม่ถูก

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ลวดลายชุดไทยมีหลากหลายแบบ สำหรับบุคคลที่ไม่มีความชำนาญในด้านลวดลาย จะมีความยากในการเลือกลายไทย จึงไม่สามารถเลือก ลวดลายที่เหมาะสมกับตนเองและเหมาะสมกับกาลเทศะด้วยตนเองได้

4) ลวดลายแบบผสมผสาน

ลวดลายเป็นเอกลักษณ์ของผ้าไทย สามารถสื่อความหมายให้ทราบถึง ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม ศาสนาของแต่ละท้องถิ่น แต่ผู้สวมใส่ชุดไทยในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เลือกลวดลายผ้าไทยตามความชอบส่วนตัว ดังที่ คุณเจริญทิพย์ (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านผ้าไทย กลัวยไหมไทย กล่าวว่า

ลวดลายของผ้าไทย ไม่ว่าจะ เป็นลายลูกไม้หรือลายพิมพ์ หรือเป็น ลายไทยต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาของคนคนไทยในการทอผ้า แต่ลูกค้ำ ปัจจุบันไม่ค่อยรู้จักประเภทของลวดลาย สิ่งที่ลูกค้ำสนใจในปัจจุบัน คือ ผ้าผืนชิ้นนี้ใส่แล้วเหมาะสมกับรูปร่างของตนเองหรือเปล่า และใส่แล้วดูดี หรือไม่ ซึ่งใช้ความชอบส่วนตัวในการเลือกลวดลาย

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ลวดลายของผ้าไทยมีความหมายและความสำคัญ แต่ในปัจจุบัน ผู้สวมใส่ชุดไทยไม่ค่อยมีความชำนาญในเรื่องวัฒนธรรมลวดลายไทย มักจะ เลือกลวดลายตามความชอบส่วนตัว สนใจแต่ขนาด แต่ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายบางคนก็ยังให้ความสำคัญ กับวัฒนธรรมลวดลายของผ้าไทย

ลวดลายที่มีอยู่ในตลาดชุดไทย นอกจากลวดลายดั้งเดิมที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ และลวดลายประยุกต์แล้ว ยังมีลวดลายที่ผสมทั้งลายโบราณและลายประยุกต์ ดังที่ คุณวสิน อุ๋นจะนำ (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้าน วสิน ผ้าทอไท กล่าวว่า

ลวดลายของผ้าไทยมีประเภทมากมาย แต่ลวดลายดั้งเดิมอาจจะไม่ เหมาะสมกับทุกรุ่นทุกวัย ถ้าเป็นลายไทยประยุกต์แบบทันสมัยมาก ก็เป็น ลวดลายที่สะท้อนความเป็นไทยได้น้อย ดังนั้น ลายประยุกต์ที่ผสมผสานทั้ง ลายโบราณและลายประยุกต์ เป็นทางเลือกที่ดีสำหรับคนที่สวมใส่ชุดไทย ไม่มีจำกัดใด ๆ

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ลวดลายไทยที่ได้ผสมลายไทยโบราณและ ลายประยุกต์เป็นลวดลายแบบใหม่ในตลาดชุดไทย ซึ่งลวดลายแบบนี้จะไม่ถูกกำหนดด้วยอายุของผู้ สวมใส่ และสามารถใส่ได้หลายโอกาส ยังสามารถสืบทอดวัฒนธรรมการแต่งกายชุดไทยแบบโบราณ อีกด้วย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ลวดลายของผ้าไทยในสังคมปัจจุบันยังมีการสืบทอดต่อการมาจากสมัยโบราณ และมีการพัฒนาการขึ้น ทั้งลวดลายโบราณและลวดลายประยุกต์ได้รับความนิยมนิยมจากผู้สวมใส่ และกลุ่มคนที่มีฐานะการเงินที่ดีมีอิทธิพลต่อกลุ่มผู้สวมใส่ กลุ่มอื่น ๆ ในการเลือกลวดลาย เช่น ลายราชาภิเษกของพระองค์ท่านในราชวงศ์นิยมสวมใส่กันทำให้คนไทยนิยมสวมใส่ลายนี้เช่นกัน และคนในสังคมปัจจุบันไม่ค่อยมีความชำนาญในด้านลวดลายไทย สำหรับลายประยุกต์จะมีทั้งลายประยุกต์ที่ได้แรงบันดาลใจจากสิ่งของที่อยู่ในชีวิตประจำวัน และมีการนำแนวคิดการแต่งกายเข้าไปในเรื่องลวดลาย ซึ่งสามารถเพิ่มประเภทของลวดลายไทยให้มากขึ้น และสามารถเพิ่มโอกาสในการสวมใส่ให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้ว ยังมีการผสมผสานระหว่างลายโบราณและลายประยุกต์ แต่อย่างไรก็ตาม คนไทยในสังคมปัจจุบัน ถ้าไม่ได้ทำงานเกี่ยวกับเรื่องชุดไทย ส่วนใหญ่จำไม่มีความชำนาญในเรื่องลวดลายไทย ทำให้กลุ่มคนนี้มีความยากลำบากในการเลือกลวดลายให้เหมาะสมกับตนเองและกาลเทศะ

4.2 ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกแต่งชุดไทย

ในสังคมปัจจุบัน เราจะเห็นได้ว่าคนไทยไม่ค่อยนิยมแต่งกายด้วยผ้าไทยหรือรูปแบบชุดไทยที่มีความสวยงามเรียบร้อยในชีวิตประจำวัน นอกเหนือจากในงานพระราชพิธี งานมงคลต่าง ๆ เนื่องจากชุดไทยดั้งเดิมไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้สวมใส่ที่นิยมแต่งกายตามกระแสแฟชั่นจากชาติยุโรปและชาติตะวันตก อีกทั้งการสวมใส่ชุดไทยยังมีความยุ่งยากลำบาก จึงส่งผลให้การสวมใส่ชุดไทยตามแบบอดีตเริ่มเลือนหายไป ดังนั้น การวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกแต่งชุดไทยจึงมีความสำคัญ สามารถให้เราารู้และเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบันได้

4.2.1 ความทันสมัย

ความทันสมัยของชุดไทยเป็นปัจจัยสำคัญต่อผู้สวมใส่ในการเลือกชุด องค์กรต่าง ๆ เห็นถึงความสำคัญนี้ และได้จัดนิทรรศการต่าง ๆ เพื่อสืบสานงานหัตถศิลป์ด้านผ้าทอไทย เช่น “ตลาดนัดผ้าขึ้นसानใจ ครั้งที่ 5” ที่จัดขึ้นในระหว่างวันที่ 1 ถึง 4 สิงหาคม พ.ศ. 2562 เวลา 10.00 น. ถึง 22.00 น. ที่ เดอะสตรีท ถนนรัชดาภิเษก งานนี้จะจัดขึ้นเพื่อสืบสานและสนับสนุนงานหัตถศิลป์ของไทยตามพระราชปณิธาน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในฐานะที่พระองค์ได้ทรงฟื้นฟูให้ผ้าไทยเป็นที่รู้จักทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งภายในงานจะมีทั้งการแสดงสินค้าผ้าไทย การเชิญผู้กำกับละครโทรทัศน์แนวย้อนยุค และมีการเดินแบบ (ดังภาพที่ 18) การประกวดออกแบบชุดไทย (ดังภาพที่ 19) เพื่อเป็นการสืบสานผ้าไทยให้คงอยู่และประยุกต์ให้เข้ากับบริบทสังคมปัจจุบัน อีกทั้งยังทำให้ผ้าไทยเป็นที่รู้จักไปทั่วโลกด้วยการออกแบบที่ทันสมัย

ภาพที่ 18 การเดินแบบด้วยใส่ชุดที่ทำจากผ้าไทยที่เดอะสตรีท ถนนรัชดาภิเษก

ที่มา: Gao Wenjuan (พรราวฝัน) ถ่ายเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2562 ที่เดอะสตรีท ถนนรัชดาภิเษก

ภาพที่ 19 การประกวดนักร้องแบบชุดไทยที่ เดอะสตรีท ถนนรัชดาภิเษก

ที่มา: Gao Wenjuan (พรราวฝัน) ถ่ายเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2562 ที่เดอะสตรีท ถนนรัชดาภิเษก

หลายคนอาจจะมีความคิดว่าชุดไทยเป็นชุดที่เรียบง่าย ไม่เกี่ยวข้องกับกระแสแฟชั่นต่าง ๆ แต่ความจริงแล้ว รูปแบบชุดไทยในสังคมปัจจุบันได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว ชุดไทยประยุกต์ต่าง ๆ นอกจากยังคงเอกลักษณ์ความเป็นไทยแล้ว ในด้านความทันสมัยก็มีความก้าวหน้าอย่างไม่คาดถึง บางคนอาจจะยังไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงของชุดไทย ยังคิดว่าชุดไทยเป็นชุดที่ไม่ทันสมัย แต่ก็มีคนที่ประทับใจในความทันสมัยของชุดไทย และใช้ความทันสมัยเป็นเกณฑ์ในการเลือกชุดไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ชุดไทยแบบดั้งเดิมอย่างเดียวไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้สวมใส่อีกต่อไป ดังที่ วรริทยา พงงาม (29 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) ครูประจำโรงเรียนสตรีรัตนบุรี กล่าวว่า

ในเวลาเลือกชุดไทยจะเลือกตามรูปแบบ ต้องดูว่าสวยงามหรือไม่ ใส่แล้วจะได้ไม่เขย

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นได้ว่า นอกจากความสวยงามความงามในตัวชุดไทยที่มีอยู่แล้ว รูปแบบชุดไทยต้องมีความทันสมัยด้วย และความทันสมัยนี้มีความสำคัญต่อผู้สวมใส่ในการเลือกชุดไทย

การสวมใส่ชุดไทยแค่มิ่ก็ครั้งในชีวิต และเป็นวันที่สำคัญมากต่อตนเอง สิ่งแรกและเป็นสิ่งที่สำคัญก็จะเป็นความสวยงามของชุดไทย รวมถึงความทันสมัยด้วย ดังที่ คุณวัชรภรณ์ คำสุหล้า (9 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของที่แต่งชุดไทยในงานแต่งงาน กล่าวว่า

งานแต่งงานเป็นงานที่สำคัญมากสำหรับผู้หญิง ทุกคนอยากเป็นเจ้าสาวที่สวยงามที่สุดในวันนั้น ดังนั้น ชุดไทยที่เลือกแต่งต้องสวย นอกจากนั้นแล้ว กระแสแฟชั่นเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ เพราะฉะนั้น ความทันสมัยจึงสำคัญต่อการเลือกชุดไทย ถ้าเป็นไปได้ อยากรู้ชุดไทยแบบไม่ตกกระแส

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นได้ว่า ถ้าเลือกแต่งชุดไทยในงานสำคัญอย่างงานแต่งงาน ด้วยความพิเศษของลักษณะงาน เพราะคู่แต่งงานอยากเก็บความทรงจำดี ๆ ของวันนั้น ชุดที่จะแต่งจึงสำคัญมาก คุณวัชรภรณ์ คำสุหล้า เลือกชุดไทยแต่งงานด้วย 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ความสวยงามและความทันสมัย

รูปแบบชุดไทยที่มีความทันสมัยถือเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกชุดไทยของแต่ละคน ดังที่ คุณมะนาว (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านชุดไทยเจ้านาง ล้านนา กล่าวว่า

รูปแบบชุดไทยมีความสำคัญต่อลูกค้าในเวลาเลือกชุด เพราะเป็นสิ่งแรกที่ลูกค้าเห็น และถ้ารูปแบบชุดไทยมีความทันสมัย นอกจากจะสามารถใส่ในงานต่าง ๆ แล้ว อาจจะทำให้ลูกค้าอยากใส่ในชีวิตประจำวันด้วย ทางร้านจึงได้ออกแบบชุดไทยประยุกต์ต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าแต่ละวัย ซึ่งได้รับผลลัพธ์จากลูกค้าเป็นอย่างดี

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยประยุกต์ที่มีความทันสมัยมากขึ้น ช่วยดึงดูดความสนใจของผู้สวมใส่ และตอบสนองความต้องการของผู้ที่สวมใส่ชุดไทยที่มีอายุแตกต่างกัน อีกทั้งยังขยายโอกาสในการสวมใส่ให้มากยิ่งขึ้น จากเดิมที่จะสวมใส่ชุดไทยเฉพาะในงานพระราชพิธีและงานมงคลต่าง ๆ ทำให้ลูกค้าสามารถสวมใส่ชุดไทยได้ในชีวิตประจำวันอีกด้วย ความทันสมัยจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเลือกสวมใส่ชุดไทย

สำหรับคนที่เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีดิจิทัล มักจะมีความเป็นสากล ชอบสิ่งแปลกใหม่และทันสมัย ดังที่ ชนิสรรา เหลืองสาดใส (28 ธันวาคม 2562 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า

จะเลือกชุดไทยประยุกต์แบบทันสมัย ชอบชุดไทยที่เพิ่มความแปลกใหม่ให้ดูทันสมัยมากขึ้น แต่ยังคงความคลาสสิก เพราะใส่แล้วรู้สึกไม่เขย และดูพิเศษกว่าชุดทั่วไป

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยที่เพิ่มความแปลกใหม่ในตัว และยังคงลักษณะความเป็นไทย ซึ่งเป็นชุดไทยประยุกต์แบบทันสมัย ชุดไทยแบบนี้ถูกใจผู้สวมใส่ที่ต้องการทันสมัยและมีความพิเศษ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ในสังคมปัจจุบัน ชุดไทยประยุกต์ที่มีความทันสมัยได้รับความนิยมจากผู้สวมใส่ เพราะชุดไทยประยุกต์เพิ่มโอกาสในการสวมใส่ นอกจากสามารถใส่ในเทศกาลสำคัญแล้ว ยังสามารถใส่ได้ในชีวิตประจำวันและโอกาสพิเศษด้วย นอกจากนี้ชุดไทยประยุกต์ยังมีความสร้างสรรค์ นอกจากคงเอกลักษณ์ความเป็นไทยแล้ว ยังเป็นชุดที่ทันสมัย เพิ่มความพิเศษให้กับผู้สวมใส่ หลาย ๆ คนและองค์กรต่าง ๆ ก็เห็นถึงความสำคัญในปัจจุบันนี้ จึงได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ออกแบบได้ออกแบบชุดไทยที่ทันสมัยมากขึ้น และได้สนองความต้องการของผู้สวมใส่ได้อีกด้วย

4.2.2 ลักษณะของเนื้อผ้าที่พัฒนาขึ้น

เนื้อผ้าที่ใช้ในการทำชุดไทยมีประเภทที่หลากหลาย แต่ละประเภทมีลักษณะของตนเอง ทั้งหนา บาง นุ่ม และหยาบ ขึ้นอยู่กับส่วนผสมของเส้นใยที่นำมาทอรวมกัน และยังมีความแตกต่างในด้านความคงทนของสี ยับยากหรือง่าย เป็นต้น ทั้งหมดนี้ก็เป็นปัจจัยสำคัญต่อผู้สวมใส่ในการเลือกชุดไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยสำคัญในการเลือกชุดของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน บางคนเน้นความทันสมัย แต่สำหรับบางคน อาจจะเน้นรายละเอียดมากกว่า ดังที่ คุณออย (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านขายชุดไทย วิรัชไหมไทย กล่าวว่า

ช่วงแรกทางร้านจำหน่ายแค่ผ้าไหมแท้อย่างเดียว แต่หลัง ๆ นี้เริ่มนำผ้าไหมอิตาลีเข้ามาขายด้วย คือ ผ้าไหมอิตาลีขายดีกว่าผ้าไหมแท้ เพราะผ้าไหมอิตาลีดูแลรักษาง่าย สีทนนาน ผ่านไปหลาย ๆ ปี ผ้าก็ยังคงสภาพเหมือนเดิม แต่ถ้าเป็นผ้าไหมแท้ สีจะตกง่าย เริ่มด้วยไหล่ซีด และราขึ้น แกรมผ้าไหมอิตาลี ยังถูกกว่าผ้าไหมแท้ด้วย

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า จากประสบการณ์การจำหน่ายผ้าไหมแท้และผ้าไหมอิตาลี คุณออยพบว่า ผ้าไหมอิตาลี ซึ่งเป็นเนื้อผ้าประยุกต์ขึ้นมาใหม่ มีลักษณะคล้ายคลึงกับผ้าไหม ทั้งดูเงาและสี แต่ผ้าไหมอิตาลี ดูแลรักษาง่าย สีไม่ตก และยังมีราคาถูกกว่าผ้าไหมแท้ จึงได้รับความนิยมของผู้สวมใส่ชุดไทย

นอกจากรูปแบบของชุดไทยแล้ว ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการสวมใส่ชุดไทยอีกประการหนึ่งคือเนื้อผ้า ดังที่ คุณอริยพล กลองชัย (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้านผ้าไทย สตาร์พรีด้อมซิลค์ กล่าวว่า

เมืองไทยเป็นเมืองที่อากาศร้อนมาก ชุดไทยเดิมใส่แล้วร้อน ถ้าใช้ผ้าไหมในการทำชุดไทย ก็จะสามารถแก้ปัญหานี้ได้ แต่ผ้าไหมแท้เป็นผ้าที่มีราคาแพง จึงทำให้ชุดไทยไม่ค่อยได้รับความนิยม ทางร้านจึงแก้ปัญหานี้ด้วยการใช้ผ้าที่มีความยืดหยุ่น อีกทั้งคงรูปได้ดี ซักง่าย แห้งเร็ว ไม่ต้องรีด เนื้อผ้ามีลักษณะมันวาว นุ่ม ลื่น ใส่สบาย ระบายความร้อนได้ดี ก็คือผ้าซาติน และใช้ผ้าไหมอิตาลี ซึ่งรูปลักษณะแทบจะไม่ต่างจากผ้าไหมแท้เลย แต่อยู่ได้นาน และดูแลรักษาง่าย ที่สำคัญคือ ราคาถูกกว่าผ้าไหม

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยสำคัญอีกหนึ่งประการในการเลือกสวมใส่ชุดไทย คือ เนื้อผ้า คนในสังคมปัจจุบันเน้นความสะดวกสบาย เนื้อผ้าชุดไทยดั้งเดิมใส่แล้วร้อน และชุดไทยที่ทำจากผ้าไหมมีราคาสูง จึงเป็นปัญหาต่อการเลือกใส่ชุดไทย แต่ชุดไทยประยุกต์สามารถแก้ปัญหานี้โดยใช้เนื้อผ้าซาติน และผ้าไหมอิตาลีในการทำชุดไทย ซึ่งผ้าเหล่านี้ใส่สบาย มีความยืดหยุ่น คงรูปได้ดี ซักง่าย แห้งเร็ว ไม่ต้องรีด มีลักษณะมันวาว นุ่ม และลื่น คล้ายคลึงกันกับผ้าไหม แต่มีราคาที่ต่ำกว่า ซึ่งเป็นชุดไทยที่ได้รับความนิยมจากผู้สวมใส่ชุดไทย

เนื้อผ้าของชุดไทยที่ได้พัฒนาขึ้นยังมีผลต่อความสะดวกสบายในการสวมใส่ ดังที่ รินรดา กะฐินทอง (28 ธันวาคม 2562 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า

ชุดไทยเดิม ไม่ว่าจะเป็ผ้าไหมหรือผ้าฝ้าย ถ้าใส่แล้วจะรู้สึกคัน ยิ่งเป็นอากาศร้อนแบบนี้ ใส่ชุดไทยยังไม่ไหวจริง ๆ แต่ตอนนี้เนื้อผ้าชุดไทยได้พัฒนาขึ้น ใส่แล้วไม่คันตัว และระบายความร้อนได้ดี

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เนื้อผ้าของชุดไทยที่ได้พัฒนาขึ้น มีลักษณะไม่ระคายเคืองต่อผิวและระบายความร้อนได้ดี เหมาะสมกับเมืองไทยที่มีอากาศร้อน และเพิ่มความสะดวกสบายในการสวมใส่ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเลือกชุดไทย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า เนื้อผ้าในการทำชุดไทยมีความแตกต่างกัน ผ้าที่ใช้ในการทำชุดไทยได้มีพัฒนาการ และผ้าประยุกต์เหล่านี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับผ้าดั้งเดิม แต่มีราคาที่ถูกลง และสัมผัสที่เรียบเนียนดีต่อผิว ระบายความร้อนได้ดี และมีความพลิ้วไหวสวยงาม จึงสะดวกต่อการขนย้าย และทำความสะอาดได้ง่ายกว่าเนื้อผ้าดั้งเดิมด้วย

4.2.3 ความสะดวกสบายต่อการสวมใส่

การแต่งกายด้วยชุดไทย ไม่ว่าจะแต่งในโอกาสใด ความสะดวกสบายเป็นปัจจัยแรก และเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเลือกชุดไทย ดังที่ เบญจภักค์ เจริญมหาวิทยาลัย (11 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กล่าวว่า

เวลาเลือกชุดไทยจะขึ้นอยู่กับหลาย ๆ อย่าง อย่างแรกก็คือต้องใส่สบาย เพราะเป็นความต้องการอย่างมาตรฐาน และสามารถใส่ได้ทุกโอกาส เหมาะสมกับทุกวัย

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สำหรับบางคน การสวมใส่สบายเป็นปัจจัยมาตรฐานในการเลือกชุดไทย การสวมใส่สบายนอกจากเป็นปัจจัยมาตรฐานแล้ว ยังเหมาะสมกับผู้สวมใส่ทุก ๆ คน ไม่มีจำกัดในเพศและอายุ

ชุดไทยในปัจจุบันมีความสะดวกสบายมากขึ้น การสวมใส่ชุดต่าง ๆ รวมถึงการแต่งกายด้วยชุดไทย ความสะดวกสบายเป็นปัจจัยที่สำคัญ ดังที่ ผกาศรี เย็นบุตร (10 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) รองศาสตราจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กล่าวว่า

ชุดไทยมีหลายรูปแบบ บางรูปแบบดูสวยงามมาก แต่เวลาใส่แล้วรู้สึกไม่คล่องตัว เพราะฉะนั้น การใส่แล้วทั้งดูสวยและทั้งมีความสะดวกสบายจึงสำคัญมากสำหรับการเลือกชุดไทย

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การเลือกชุดไทยขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้สวมใส่ มีรูปแบบที่สวยงามแต่เพียงอย่างเดียวยังไม่สามารถให้ผู้สวมใส่ตัดสินใจจะเลือกชุดนั้น ๆ ได้ ต้องบวกเพิ่มความสะดวกสบายในการสวมใส่ชุดไทยอีกด้วย

สังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่มีความเร่งรีบ ชุดไทยดั้งเดิมมีความยากลำบากในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพราะฉะนั้น การประยุกต์ให้ชุดไทยสวมใส่ได้ง่ายขึ้นจึงเป็นเรื่องสำคัญ ดังที่ มินทร์จิตา วงศ์สุวรรณ (23 มิถุนายน 2562 : สัมภาษณ์) ผู้บริหาร เลิฟ คอนแชร์โต้ กล่าวว่า

ชุดบ่าวสาวที่ออกมาเป็นรูปแบบอย่างสวยงาม จริง ๆ แล้วเบื้องหลังมีทีมงานคอยช่วยเหลือ และงานแต่งงานเป็นพิธีสำคัญที่จัดได้ไม่กี่ครั้งในชีวิตของคนเรา ถ้าให้ใส่ชุดไทยในชีวิตประจำวันคงเป็นไปได้ยาก เราจึงได้ออกแบบชุดไทยที่มีความเรียบง่ายต่อการสวมใส่ เช่น โจงกระเบนคู่กับสไบหรือเพิ่มโลหะเป็นกระดุมในผ้าถุง ทำให้การใส่ชุดไทยง่ายขึ้น และประหยัดเวลาในการใส่

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยดั้งเดิมมีความยุ่งยากต่อการสวมใส่ อีกทั้งยังใช้เวลาในการสวมใส่มากกว่าเสื้อผ้าทั่วไป จึงเป็นอุปสรรคในการสวมใส่ชุดไทย เพราะฉะนั้น

การประยุกต์รูปแบบของชุดไทยจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะมาแก้ปัญหาเหล่านี้ ชุดไทยประยุกต์ได้ลดเวลาที่ใช้ในการสวมใส่ชุดไทย และทำให้กระบวนการสวมใส่ชุดไทยได้ง่ายขึ้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ความสะดวกสบายในการสวมใส่เป็นปัจจัยมาตรฐานที่ทำให้ผู้สวมใส่เลือกชุดไทย ไม่ได้มีจำกัดในเรื่องเพศหรืออายุ นอกจากนี้แล้วความสะดวกสบายในการสวมใส่ ไม่ว่าจะเป็นผิวสัมผัสที่เรียบเนียนหรือความสะดวกสบายในกระบวนการสวมใส่ ล้วนทำให้ผู้สวมใส่รู้สึกสะดวกและสบาย สามารถสวมใส่ชุดไทยได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องการช่วยเหลือจากคนอื่นและยังประหยัดเวลาได้มากกว่า สิ่งเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญ

4.2.4 วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคที่อยู่รอบตัว

การแต่งกายแบบไทยย้อนยุคเป็นวัฒนธรรมที่ได้สืบทอดจากบรรพบุรุษของคนไทย ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่อยู่คู่กับชีวิตของคนไทยมาอย่างยาวนาน คนไทยสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุดไทยจากโรงเรียน ที่บ้าน และชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่แสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย และจะทำให้คนไทยสืบสานและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเภทนี้ไว้ได้

คนไทยเลือกแต่งชุดไทยเพราะได้รับอิทธิพลจากบรรพบุรุษ ดังที่ สุกฤตาวัฒน์ บำรุงพานิช (13 มกราคม 2563 : สัมภาษณ์) อาจารย์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ กล่าวว่า

*คนไทยจะแต่งชุดไทยเพราะได้รับอิทธิพลมาจากบรรพบุรุษของเรา
ที่เรามีชุดไทยอย่างยาวนานและสืบทอดตามยุคตามสมัย และอีกอย่างหนึ่ง
คือ ตามลีลา ตามเรื่องสีต่าง ๆ ทำให้ชุดไทยน่าใส่ เพราะชุดไทยบ่งบอกถึง
อดีตต่าง ๆ นานา*

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยมีประวัติยาวนาน และปัจจุบันได้ปรับให้เข้ากับยุคสมัย เอกลักษณ์ของชุดไทยที่สามารถบ่งบอกถึงวัฒนธรรมไทยในอดีตต่าง ๆ และความเป็นไทย ทำให้คนไทยเลือกแต่งชุดไทยด้วยตนเอง และพยายามที่จะสืบทอด เผยแพร่วัฒนธรรมการแต่งกายด้วยตนเอง

ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับผ้าไทยนอกจากทำให้คนไทยเลือกแต่งชุดไทยแล้วยังทำให้บางคนเลือกทำอาชีพด้านนี้อีกด้วย ดังที่ คุณเจริญทิพย์ (28 กันยายน 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้าน กล้วยไหมไทย กล่าวว่า

*คนในหมู่บ้านสุรินทร์ทำผ้าไทยเป็นอาชีพหลัก พี่เติบโตด้วย
บรรยากาศแบบนี้ แต่งผ้าไทยทุกวัน และอยากทำอาชีพเกี่ยวกับผ้าไทย จึงมา
เปิดร้านผ้าไทยที่นี่*

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า บางคนได้เติบโตในสิ่งแวดล้อมการทอผ้าไทย ซึ่งเป็นบรรยากาศที่ไม่เหมือนกับคนทั่วไป พวกเขาได้ซึมซับวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยมากกว่าคนอื่น การได้แต่งกายชุดไทยทุก ๆ วันจึงทำให้เขาเลือกทำอาชีพที่เกี่ยวกับชุดไทย

วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคได้ปรากฏอยู่ในสถาบันการศึกษาด้วย เพื่อให้ นักเรียนไทยได้ใกล้ชิดและผูกพันกับวัฒนธรรมการแต่งกายชุดไทยให้มากขึ้น ดังที่ รินรดา กะฐินทอง (28 ธันวาคม 2562 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า

ทางโรงเรียนเปิดสอนวิชาภาษาไทย และจะสอนเรื่องชุดไทยด้วย นอกจากนี้อีกแล้ว ในวันภาษาไทยหรือวันอาเซียนก็จะให้ใส่ชุดไทย และอธิบาย ความแตกต่างระหว่างชุดไทยกับชุดของชาติอื่น ๆ ทำให้เรารู้จักชุดไทย มากขึ้น และนิยมที่จะใส่ชุดไทยมากขึ้น

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ในโรงเรียนไทยได้สั่งสอน และถ่ายทอดวัฒนธรรม การแต่งกายแบบไทยย้อนยุคใช้วิธีสอนโดยตรงและจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนแต่งชุดไทย ถ่ายทอดทั้ง ความรู้เรื่องชุดไทยผ่านตำราและให้นักเรียนเห็นภาพจริงโดยอธิบายความแตกต่างระหว่างชุดไทยกับ ชุดชาติอื่น ๆ ทำให้นักเรียนรู้จักวัฒนธรรมการแต่งกายชุดไทยมากขึ้น และนิยมที่จะแต่งชุดไทย

ละครโทรทัศน์แนวย้อนยุคต่าง ๆ ที่จะแต่งชุดไทยก็มีส่วนช่วยให้คนไทยเลือกจะแต่ง ชุดไทยมากขึ้น สามารถพบเห็นตามการเผยแพร่ของข่าวสารต่าง ๆ ดังที่ ชนิสรา เหลืองสดใส (28 ธันวาคม 2562 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า

หลังจากได้ดูละครแนวย้อนยุคแล้ว ทำให้เราอยากจะแต่งตัวด้วย ชุดไทยเหมือนตัวละครเลย ไม่ใช่แค่เราคนเดียวที่จะคิดแบบนี้ เพราะว่าบางที ถ้าเรื่องมันดัง ก็สามารรถเห็นได้ว่ามีคนแต่งชุดไทยเหมือนในละครเลย

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ละครแนวย้อนยุคที่กำลังเป็นกระแส สามารถดึงดูด คนไทยแต่งชุดไทยตามตัวละคร ซึ่งเป็นอิทธิพลจากสื่อบันเทิงในโทรทัศน์ ที่ทำให้คนไทยเกิดความคิด ที่อยากแต่งชุดไทยออกไปเที่ยวนอกบ้านด้วย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า วัฒนธรรมการแต่งกายชุดไทยที่ได้สืบทอดต่อกันมา และยังปรากฏในชีวิตประจำวันของเราอีกด้วย เช่น อยู่ในรอบตัวเรา อยู่ในโรงเรียน อยู่ในสื่อต่าง ๆ ที่ เราสามารถมองเห็นได้ทุกวัน เป็นต้น ทั้งหมดนี้ช่วยให้เรารู้จักคุณค่าของวัฒนธรรมการแต่งกายแบบ ไทยย้อนยุคได้มากยิ่งขึ้น และเลือกที่จะแต่งชุดไทยในโอกาสต่าง ๆ มากยิ่งขึ้นเช่นกัน

4.3 ความคิดเห็นที่มีต่อวัฒนธรรมการแต่งกายชุดไทยในสังคมไทย

ในสมัยก่อน คนไทยส่วนใหญ่จะนิยมใส่ชุดที่ตัดเย็บจากผ้าไทย ไม่ว่าจะเป็นผ้าไหม ผ้าฝ้าย หรือผ้าย้อมคราม ซึ่งเป็นผ้าที่แต่ละชุมชนผลิตขึ้นมา เนื้อผ้าสวมใส่สบาย เหมาะกับสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย อีกทั้งวัฒนธรรมที่ให้ความรักนวลสงวนตัว รูปแบบของชุดไทยจึงมีลักษณะที่สุภาพ เรียบร้อย สามารถสวมใส่ได้ทุกสถานที่ การแต่งกายชุดไทยเป็นวัฒนธรรม การแต่งกายที่ประณีตและสวยงามของประเทศไทย ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่ควรให้ความสำคัญและอนุรักษ์สืบสานต่อไปสู่คนรุ่นหลัง แต่ในปัจจุบัน การแต่งกายของคนไทยได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตก จึงทำให้การแต่งกายของคนไทยมีการเปลี่ยนแปลง และเกิดความคิดว่าชุดไทยดั้งเดิมนั้นไม่ทันสมัย จึงไม่สนใจที่จะใส่ชุดไทย หรือประยุกต์ใช้ชุดไทย การแต่งชุดไทยจึงไม่เป็นกระแสหลักในสังคมปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีกลุ่มคนที่ชอบแต่งชุดไทยในโอกาสต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในที่ทำงานหรือตามประเพณีไทย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.3.1 การให้ความสำคัญของการแต่งชุดไทยในสังคมไทยปัจจุบัน

ปัจจุบันมีหลาย ๆ องค์กรที่ร่วมกันสนับสนุนในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูวัฒนธรรมการแต่งกายชุดไทย เช่น พิพิธภัณฑสถานผ้า ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เป็นหนึ่งในพระราชดำริที่ทรงจัดตั้งขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับผ้าทั้งในราชสำนักและท้องถิ่น ตลอดจนประวัติศาสตร์เครื่องแต่งกายของไทย (ดังภาพที่ 20) เป็นต้น (พิพิธภัณฑสถานผ้าในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ : ออนไลน์)

ในพิพิธภัณฑสถานผ้าแห่งนี้ได้จัดนิทรรศการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุดไทย เพื่อให้ความรู้ เช่น ไทยพระราชนิยม ผ้าไทยในวิถีชีวิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมในตลาดยุคใหม่ เป็นต้น เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิด แรงบันดาลใจ และวิธีการ นำผ้าไทยมาใช้ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม สวยงามและทันสมัย เปลี่ยนมุมมองการใช้ผ้าไทยว่าไม่ใช่เรื่องของคนรุ่นเก่า เขย และล้ำสมัยอีกต่อไป

ภาพที่ 20 พิพิธภัณฑสถานผ้าในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

ที่มา: Gao Wenjuan (พราวฝัน) ถ่ายเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2562 ที่พิพิธภัณฑสถานผ้าในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

เนื่องจากรัฐบาลให้ความสำคัญกับเรื่องผ้าไทย มีการจัดกิจกรรมที่ดีให้แก่คนผู้ชม ทำให้ผู้ชมเกิดความภาคภูมิใจในความงามของผ้าไทย และอยากจะนำวัฒนธรรมอันล้ำค่านี้ไปสืบสานต่อให้กับคนรอบตัว ดังที่ จันทิมาภรณ์ แซ่เซียว (31 ธันวาคม 2562 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า

ในพิพิธภัณฑสถานผ้าจะมีการแสดงสินค้าที่เกี่ยวกับผ้าไทยมากมาย และมีพนักงานคอยให้คำอธิบายเกี่ยวกับวัฒนธรรมของผ้าไทยต่าง ๆ นอกจากผ้าไทยดั้งเดิมแล้ว ที่นี่ยังได้ออกแบบและผลิตสินค้าที่ทำจากผ้าไทยอีกมากมาย เช่น กระเป๋าเงิน สมุด ปากกา โปสต์การ์ด เป็นต้น ซึ่งทำให้คนเราเห็นถึงความงามของวัฒนธรรมด้านผ้าไทยและความหลากหลายในผืนผ้าไทย

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า พิพิธภัณฑสถานผ้าในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถได้สืบสานอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายไทยไว้อย่างดี ทำให้ผู้ชมได้สัมผัสความงามของผ้าไทย (ดังภาพที่ 21) และประทับใจในรูปแบบใหม่ของผ้าไทย คือ ผ้าไทยนอกจากได้ใช้ในการทำชุดไทยแล้ว ยังสามารถตัดแบบออกมาในรูปแบบใหม่ ๆ เช่น กระเป๋า สมุด ปากกา โปสต์การ์ด (ดังภาพที่ 22) เป็นต้น ความตั้งใจและการให้ความสำคัญในผ้าไทยจากรัฐบาลไทยทำให้คนไทยได้ตระหนักถึงคุณค่าและความหลากหลายในผืนผ้าไทย

ภาพที่ 21 ผ้าไทยที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ผ้าในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

ที่มา: Gao Wenjuan (พราวฝืน) ถ่ายเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2562 ที่พิพิธภัณฑ์ผ้าในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

ภาพที่ 22 สินค้าประยุกต์ที่ทำจากผ้าไทยในพิพิธภัณฑ์ผ้าในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

ที่มา: Gao Wenjuan (พราวฝืน) ถ่ายเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2562 ที่ พิพิธภัณฑ์ผ้าในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

คณะอนุกรรมการด้านศิลปะและวัฒนธรรมมีการพิจารณารณรงค์การแต่งกายผ้าไทยและส่งเสริมชุดไทยเป็นอัตลักษณ์ประจำชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมอนุรักษ์ ฟื้นฟู สนับสนุน ส่งเสริม และสืบสานเอกลักษณ์ประจำชาติไทย และส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักในคุณค่า และรักวัฒนธรรมไทย ตลอดจนมีส่วนร่วมอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมการแต่งกายด้วยผ้าไทยให้คงอยู่สืบไป (คณะอนุกรรมการด้านศิลปะและวัฒนธรรม. 2560 : ก)

ดังนั้น คณะอนุกรรมการด้านศิลปะและวัฒนธรรมจึงได้จัดกิจกรรมรณรงค์ เช่น จัดงานมหกรรมผ้าไทยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จัดชบวนแห่ แต่งกายชุดผ้าไทยและจัดสาธิตการทอผ้าไทยในงานฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ (ดังภาพที่ 23) เป็นต้น และการประชาสัมพันธ์ เช่น จัดประกวดการออกแบบผ้าไทย ผ่านรายการทางสถานีโทรทัศน์ ผลิตสารคดีองค์ความรู้มรดกภูมิปัญญาผ้าไทย เป็นต้น และมีการศึกษาวิจัย เช่น อุดหนุนงบประมาณในการทำวิจัยเกี่ยวกับผ้าไทย

ภาพที่ 23 การจัดกิจกรรมคาราวานผ้าไทย จำหน่ายสาธิตสินค้าเกี่ยวกับผ้าไทย

ที่มา: Gao Wenjuan (พราวฝืน) สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2562 ที่คณะอนุกรรมการ ด้านศิลปะและวัฒนธรรม

การแต่งกายชุดไทยในสังคมปัจจุบันได้รับการสนับสนุนจากหลาย ๆ องค์กรและร้านผ้าไทยต่าง ๆ ชาวไทยก็มีส่วนร่วมในงานมากขึ้น ดังที่ คุณแบงค์ (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้าน พวน คอลเลคชั่น กล่าวว่า

เมื่อก่อนทำแค่ขายชุดไทยที่ร้านอย่างเดียว แต่ปัจจุบันนี้มีการจัดงานแสดงชุดไทยมากขึ้น ประมาณ 3 เดือนจัด 1 ครั้ง มีทั้งงานขนาดเล็กและขนาดใหญ่ เวลาไปร่วมงาน สังเกตได้ว่าคนที่มาร่วมงานเพิ่มมากขึ้น นอกจากเจ้าของร้านแล้ว ยังมีคนที่แต่งชุดไทยมาร่วมงานด้วย

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ปัจจุบันนี้มีนิทรรศการที่จัดแสดงชุดไทยเพิ่มมากขึ้น นอกจากมีการสนับสนุนจากเจ้าของร้านชุดไทยแล้ว คนที่มาเที่ยวงานก็ให้ความสำคัญกับงานเหล่านี้เช่นกัน จากจำนวนคนที่มาเที่ยวงานเพิ่มมากขึ้น และการแต่งกายของคนที่มาร่วมงาน จากเดิมมีแค่เจ้าของร้านแต่งชุดไทยพัฒนาเป็นคนที่มางานก็มีแต่งชุดไทยมาบ้าง สะท้อนให้เห็นว่า ชาวไทยให้ความสนใจและความสำคัญกับชุดไทยมากยิ่งขึ้น

รูปแบบของการจัดงานนิทรรศการผ้าไทยต่าง ๆ มีการพัฒนามากขึ้น ช่วยการฟื้นฟู กระตุ้นตลาดผ้าไทย และให้คนในสังคมเห็นถึงความงามของวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค ได้ดีขึ้น ดังที่ คุณแมว (4 สิงหาคม 2562 : สัมภาษณ์) เจ้าของร้าน ต้นเทียนไหมไทย กล่าวว่า

ปัจจุบันนี้ มีการจัดนิทรรศการผ้าไทยมากขึ้น และรูปแบบ การจัดงานก็มีการพัฒนามากขึ้น เมื่อก่อนงานแสดงสินค้าจะออกเป็น การขายของมากกว่า แต่ในปัจจุบันนี้ อย่างงาน “ตลาดนัดผ้าขึ้นसानใจ ครั้งที่ 5” มีการเชิญฝ้ายเสื้อผ้าของละคร กลิ่นกาสะลองมา บรรยายถึง วัฒนธรรมการแต่งกายชุดไทยของนักแสดง และมีการประกวดช่างออกแบบ เสื้อชุดไทย เพิ่มความสนุกให้แก่คนเข้าร่วมงาน และดึงดูดความสนใจของ คนผู้ชม

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ในปัจจุบันมีการจัดนิทรรศการผ้าไทยมากขึ้น และ มีการพัฒนาในรูปแบบการจัดงานอีกด้วย จากเดิมเน้นการค้าขาย พัฒนาเป็นมีความสุขสนุกสนานใน การจัดงาน เช่น เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านผ้าไทยที่ทำงานละครย้อนยุคที่กำลังเป็นกระแส และให้ความรู้ เรื่องวัฒนธรรมการแต่งกายไทยในรูปแบบใหม่ นอกจากนี้แล้ว ยังมีการประกวดให้นักออกแบบ ชุดไทยได้ออกแบบชุดไทยประยุกต์อย่างทันสมัย (ดังภาพที่ 24)

ภาพที่ 24 การร่วมงาน“ตลาดนัดผ้าขึ้นसानใจ ครั้งที่ 5”ของคุณแมว เจ้าของร้าน ต้นเทียนไหมไทย

ที่มา: Gao Wenjuan (พรราวฝัน) สืบค้นเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2562 ที่เฟสบุ๊ก ร้านต้นเทียนไหมไทย

นอกจากองค์กรและสถาบันต่าง ๆ แล้ว ยังมีคนไทยบางคนที่นิยมสวมใส่ชุดไทย และ ให้ความสำคัญกับการแต่งกายชุดไทยมาก ดังที่ สุกฤตาวัดน์ บำรุงพานิช (13 มกราคม 2563 : สัมภาษณ์) อาจารย์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ กล่าวว่า

ตอนนี้คนไทยนิยมในการแต่งกายชุดไทยมาก เพราะเนื้อผ้าของชุดไทยสามารถทำให้ตามยุคตามสมัยได้ และทำเป็นแบบสากลได้ ตัดเข้าได้เป็นทุก ๆ รูปแบบ ทุกทรง ตามที่ช่างออกแบบ ทำได้หมดเลย

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงได้ว่า คนไทยนิยมในการแต่งกายชุดไทย เนื่องจากผ้าไทยสามารถสะท้อนให้เห็นถึงประวัติเรื่องราวของยุคสมัย และรูปแบบชุดไทยยังมีพัฒนาการ สามารถทำเป็นชุดแบบสากลได้ นอกจากนี้แล้ว ชุดไทยยังมีความหลากหลาย สามารถตัดเสื้อผ้าให้เข้ากับคนทุกคนได้ ทุกรูปแบบและทุกทรง ตามที่ช่างออกแบบได้ ปัจจัยดังกล่าวจึงทำให้คุณไทยให้ความสำคัญกับชุดไทย

ประชาชนทั่วไปก็มีการให้ความสำคัญกับการแต่งกายชุดไทยเช่นกัน ดังที่ คุณชมพูนุช ประชาญสิทธิ์ (20 มิถุนายน : สัมภาษณ์) ครูประจำของโรงเรียนปทุมคงคา กล่าวว่า

โรงเรียนบางแห่งมีนโยบายให้ทั้งครูและนักเรียนใส่ชุดไทยในการเรียน เพื่อแสดงความเป็นไทย และเพื่อรักษาวัฒนธรรมการแต่งกายชุดไทย โรงเรียนของเราไม่ได้บังคับให้ใส่ชุดไทย แต่ก็มีครูบางคนใส่ชุดไทยในการทำงานเป็นประจำ โรงเรียนเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ ถ้าโรงเรียนทั่วประเทศไทยกำหนดให้นักเรียนและครูใส่ชุดไทยในการเรียน ถือได้ว่ามีส่วนช่วยรักษาวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยอย่างแน่นอน

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนบางแห่งมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายโดยสนับสนุนให้ครูและนักเรียนแต่งชุดไทยในการเรียน ซึ่งช่วยในการรักษาวัฒนธรรมการแต่งกาย และเป็นการสืบสานวัฒนธรรมการแต่งกายอันเป็นเอกลักษณ์ที่สวยงามมิให้เลือนหายไป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ในสังคมปัจจุบันมีการให้ความสำคัญกับการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคพอสมควร นอกจากองค์กรต่าง ๆ ของรัฐบาลแล้ว คนที่ชอบเรื่องผ้าไทยหรือชุดไทย หรือเป็นประชาชนทั่วไปก็ให้ความสำคัญกับการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคเช่นกัน โดยให้ความสำคัญในรูปแบบที่แตกต่างกัน คือ องค์กรต่าง ๆ เช่น พิพิธภัณฑ์ผ้า โรงเรียนหรือการจัดนิทรรศการด้านผ้าไทย ต่างก็ให้ความสำคัญในเรื่องการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค แต่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านรูปแบบการจัดงาน เช่น นอกจากเป็นงานแสดงสินค้าแล้ว ยังได้นำสิ่งใหม่ ๆ อย่างการประยุกต์รูปแบบของเนื้อผ้าไทย เช่น การออกนโยบายในการแต่งชุดไทย การเชิญชวนผู้เชี่ยวชาญในด้านผ้าไทยมาให้ความรู้ มีการผสมเรื่องวัฒนธรรมการแต่งกายให้เข้ากับละครโทรทัศน์ไทย และมีการจัดงานประกวดนักออกแบบด้านชุดไทยประยุกต์ เป็นต้น ส่วนประชาชนก็รักษาวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคโดยแต่งชุดไทย หรือเข้าชมงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผ้าไทยให้มากขึ้น ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญในเรื่องวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค ทั้งรัฐบาลและประชาชนมีความประสงค์ที่จะสืบสาน อนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคไว้อย่างยาวนาน

4.3.2 ความภาคภูมิใจของคนไทยที่มีต่อชุดประจำชาติ

การวิวัฒนาการเครื่องจักรที่ทันสมัยและการรับอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาในประเทศไทย ทำให้ผู้หญิงไทยส่วนใหญ่ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนหันมาสวมใส่ชุดเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่มีการออกแบบทันสมัยตามยุคตามกระแสมากขึ้น และในทางกลับกัน กลุ่มคนที่สวมชุดใส่ผ้าไทย กลับกลายเป็นวัยผู้ใหญ่จนถึงผู้สูงอายุ แต่อย่างไรก็ตาม ชุดไทยมีความสวยงาม ประณีต อ่อนช้อย และเป็นเครื่องแต่งกายที่มีความงามในระดับโลก เราสามารถพบเห็นเครื่องแต่งกายชุดไทยในพระราชพิธีต่าง ๆ พิธีมงคลและวันสำคัญ อีกทั้งยังกระจายไปถึงเวทีสากล ซึ่งเครื่องแต่งกายชุดไทย ที่มีสไทยแลนด์ยูนิเวิร์ส เคยใส่ไปประกวดนั้น เคยได้รับรางวัล ชุดประจำชาติยอดเยี่ยม ซึ่งนับว่าเป็นความภาคภูมิใจของคนไทยอย่างยิ่ง

ชุดไทยเป็นวัฒนธรรมการแต่งกายอันล้ำค่าของคนไทย แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ ความเป็นไทย ดังที่ เบญจภักค์ เจริญมหาวิทยาลัย (14 ตุลาคม 2562 : สัมภาษณ์) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำมหาวิทยาลัยรามคำแหง กล่าวว่า

เราเป็นคนไทย วัฒนธรรมไทยของเราได้เผยแพร่ ก็จะเป็นภาคภูมิใจ ว่าบ้านของตนเองก็มีผ้าสวย ๆ ที่เป็นลายไทย เป็นเอกลักษณ์ความเป็นไทย ประทับใจในความเป็นไทยของเรา มีชุดไทยหลากหลายรูปแบบ ลูกไม้ โจงกระเบน เพื่อนคนไทยที่ไปทำธุรกิจที่ต่างประเทศ ก็ยังพยายามที่จะเผยแพร่วัฒนธรรมไทย ยังอยากจะใช้ชุดไทย เพื่อบอกชาติของตนเองว่าเป็นคนไทย แต่ละประเทศก็จะมีเอกลักษณ์ วัฒนธรรมที่ไม่เหมือนกัน แต่คนไทย ไม่ว่าจะอยู่ในประเทศหรือต่างประเทศ ก็ยังแสดงความเป็นไทย และวัฒนธรรมไทย โดยผ่านการใส่ชุดไทยได้

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้สวมใส่ชุดไทยมีความภาคภูมิใจในความงามของชุดไทย เนื่องจากชุดไทยสามารถสะท้อนให้ถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย และมีรูปแบบที่หลากหลาย นอกจากจะแต่งชุดไทยในประเทศไทยแล้ว คนไทยที่อยู่ในต่างประเทศก็อยากจะแต่งชุดไทย เพื่อสืบสาน อนุรักษ์ และเผยแพร่วัฒนธรรมการแต่งกายของประเทศไทย

คนไทยจะภูมิใจในการแต่งกายด้วยชุดไทย เนื่องจากชุดไทยมีอัตลักษณ์พิเศษ ดังที่ สุกฤตวัฒน์ บำรุงพานิช (13 มกราคม 2563 : สัมภาษณ์) อาจารย์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ กล่าวว่า

เห็นคนไทยแต่งชุดไทยแล้วจะภูมิใจในความเป็นไทย เพราะชุดไทยสวย มีราคา ละเอียด พิถีพิถัน ไม่เหมือนกับผ้าอื่น บ่งบอกถึงความเป็นชาติได้อย่างชัดเจน ว่าเป็นผ้าไทย ถ้ายทอด ออกมาได้สวยงามตามผู้ทอได้

อย่างชัดเจน รวมทั้งลวดลายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่อดีต ที่ได้รับอิทธิพลมา สืบทอดมาเรื่อย ๆ จนถึงสมัยปัจจุบัน เนื่องจากบรรพบุรุษของเรา ทุกสิ่ง ทุกอย่างเป็นองค์ประกอบ ศิลปวัฒนธรรมไทยทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุ จิตรกรรม เหล่านี้ สามารถสะท้อนให้เห็นในลวดลายไทยได้เลย

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้สวมใส่ภูมิใจในการแต่งกายด้วยชุดไทย เนื่องจาก ชุดไทยมีความสวยงาม เป็นชุดที่ประณีต และเป็นสินค้ามีคุณค่า ชุดไทยสามารถบ่งบอกถึงความเป็น ไทยซึ่งแตกต่างกับชาติอื่น ๆ นอกจากนี้แล้ว ชุดไทยยังแสดงถึงวัฒนธรรมการแต่งกายที่ได้สืบทอด จากบรรพบุรุษ

ชุดไทยนับเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ที่สร้างความภาคภูมิใจแก่คนในชาติมาเป็นเวลา ช้านาน เนื่องจากเอกลักษณ์ที่มีอยู่บนผืนผ้าไทย ดังที่ ชรินทร์ทิพย์ หงษ์ทอง (28 ธันวาคม 2562 : สัมภาษณ์)นักท่องเที่ยงที่แต่งชุดไทยในการท่องเที่ยว กล่าวว่า

ชุดไทยมีลักษณะเฉพาะตัว ผืนผ้ามีความมันวาว เนื้อเรียบ ตกแต่ง ลวดลายไทย ๆ และมีสีสันสะดุดตา เป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวต่างแดน บางคนถึงกับซื้อติดมือกลับไปบ้านเกิดของตน

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ลักษณะของชุดไทยที่มีความสวยงามและความเรียบร้อย รวมถึงลักษณะขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนกับชุดอื่น ๆ ทำให้ชุดไทย เป็นชุดที่สะดุดตา และมีเอกลักษณ์พิเศษ ทำให้นักท่องเที่ยวภูมิใจในความเป็นชาติไทยของชุดไทย

ในตัวชุดไทยได้สะท้อนเรื่องราวของอดีต และความคิดสร้างสรรค์ของช่างออกแบบชุดไทย ดังที่ สุวิชญา ทรัพย์นำ (28 ธันวาคม 2562 : สัมภาษณ์) นักท่องเที่ยวที่แต่งชุดไทยในการท่องเที่ยว กล่าวว่า

ชุดประจำชาติไทย แต่ละสมัยรัชกาลไม่เหมือนกัน สะท้อนให้เห็นถึง วัฒนธรรมการแต่งกายในสมัยต่าง ๆ การปักและทอลงบนผืนผ้า อย่างประณีตงดงาม ใส่แล้วสวยงาม

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยของแต่ละรัชสมัยมีความแตกต่างกัน สามารถ สะท้อนให้เห็นถึงเรื่องราวอดีต และการทำชุดไทยเป็นงานศิลปะอย่างประณีต ได้ออกแบบมาแล้วมี ความสวยงาม เพิ่มความงามให้แก่ผู้สวมใส่

ผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์ในงานวิจัยครั้งนี้ ทุกคนมีความภาคภูมิใจในการแต่งกายชุดไทย ถึงแม้ว่าทุกคนจะมีความแตกต่างระหว่างอายุ เพศ อาชีพการงาน ความรู้ที่มีเกี่ยวกับชุดไทย และ ความสนใจในเรื่องชุดไทยไม่เท่ากัน แต่ก็สามารถรับรู้ได้ว่า ทุกคนมีความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์

ความเป็นไทย เพราะเข้าใจตรงกันว่า ชุดไทยเป็นวัฒนธรรมการแต่งกายอย่างหนึ่งที่สามารถแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์พิเศษที่ต่างกับชุดอื่น ๆ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดไทยเป็นชุดที่มีเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทย ซึ่งต่างกับกับชาติอื่น ๆ องค์ประกอบต่าง ๆ ในชุดไทยต่างก็มีความเป็นเอกลักษณ์ในตัว ผืนผ้าที่มีความมันวาว เนื้อสัมผัสที่เรียบเนียน สีเส้นสะดุดตาและลวดลายไทยต่าง ๆ ต่างก็ทำให้การแต่งกายชุดไทยของวัฒนธรรมไทยมีทั้งความสวยงามและมีความหมายและชุดไทยยังมีความเหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย ทำให้คนไทยภูมิใจในการสวมใส่ชุดไทย นอกจากนี้แล้ว การแต่งกายชุดไทยยังส่งผลให้ชาวต่างชาติได้เห็นถึงคุณค่าและความงดงามของชุดผ้าไทยอีกด้วย ดังนั้น ไม่ว่าจะยุคสมัยจะเปลี่ยนไปนานเท่าใด คนไทยควรอนุรักษ์และสวมใส่ชุดผ้าไทย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวรรณกรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน และเพื่อวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน ใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) เป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสังเกตและการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 43 คน โดยนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descript Analysis) มีผลการวิจัยซึ่งสรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวรรณกรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน สรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

5.1.1 ลักษณะของชุดไทยในปัจจุบัน

ชุดไทยเป็นชุดที่มีการแบ่งแยกประเภทออกมาเป็นรูปแบบต่าง ๆ มากมาย ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และได้รับการยอมรับว่าเป็นชุดที่สวยงาม มีเสน่ห์ สวมใส่แล้วสามารถทำให้ผู้สวมใส่ดูเรียบร้อยมากขึ้น ถ้าผู้สวมใส่เป็นผู้หญิงจะดูอ่อนโยนและอ่อนหวาน ถ้าผู้สวมใส่เป็นผู้ชายจะดูสง่างาม ชุดไทยมีรูปแบบที่หลากหลาย เนื้อผ้า สี และลวดลายที่จะนำมาทำเป็นชุดไทยมีความแตกต่างกัน ความแตกต่างเหล่านี้จะทำให้ผู้สวมใส่และผู้ชมสามารถเห็นถึงความงดงามของชุดไทย และอยากจะรักษาและอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคไว้ให้คงอยู่คู่กับสังคมไทยไปอีกรุ่นแสนนาน

1) ด้านรูปแบบ

รูปแบบชุดไทยในสังคมปัจจุบันมีความหลากหลาย นอกจากรูปแบบเดิมที่สืบทอดกันมาในแต่ละรัชสมัย เช่น ชุดไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นโจงกระเบนและเสี้อราชปะแตนหรือเสี้อลูกไม้ ชุดไทยในสมัยรัชกาลที่ 9 เป็นชุดไทยพระราชานิยม 8 รูปแบบ เป็นต้น ปัจจุบันยังมีชุดไทยประยุกต์อีกมากมายหลายแบบ ซึ่งรูปแบบชุดไทยไม่ได้ถูกกำหนดตายตัว แต่มีการปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ในปัจจุบันมีการผสมผสานกับความคิดของช่างตัดเสื้อและความต้องการของผู้บริโภค ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโอกาสในการสวมใส่ และความต้องการของผู้สวมใส่

2) การใช้ผ้าและสีในการทำชุดไทย

ผ้าไทยเป็นมรดกที่มีคุณค่าทางภูมิปัญญาของคนไทย ซึ่งได้มีการสร้างสรรค์สิ่งสม สืบทอด และพัฒนาสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน โดยผ้าไทย หมายถึง ผ้าทุกชนิดที่ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นโดยฝีมือ คนไทย เช่น ผ้าลายขิด ผ้ายก ผ้ายก น้ำไหล มัดหมี่ ผ้าพื้นเมือง เป็นต้น เป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ได้มากมาย เช่น เสื้อผ้า หมอน ผ้าห่ม กระเป๋า เป็นต้น ในกระบวนการทำชุดไทยมักจะใช้ผ้าที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน ประกอบด้วยสีต่าง ๆ ที่เพิ่มความงดงามให้กับชุดไทย

ผ้าไทยในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบมีลักษณะที่แตกต่างกัน แต่ล้วนสะท้อนถึงภูมิปัญญาการทอผ้าไทยจากบรรพบุรุษ นอกจากสืบทอดฝีมือการทอผ้าจากบรรพบุรุษแล้ว ช่างฝีมือต่าง ๆ ยังมีการประยุกต์สร้างสรรค์ผ้าไทย และพยายามที่จะเผยแพร่ อนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค เราสามารถพบเห็นผ้าไทยในรูปแบบต่าง ๆ ตามร้านขายชุดไทยตามห้างและไนไนทรศการต่าง ๆ ที่จัดขึ้น ทำให้เราสามารถเข้าไปชมและสัมผัสวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยได้อย่างใกล้ชิด อีกทั้งยังสามารถเรียนรู้ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องผ้าไทย สำหรับการเลือกใช้สีในการทำชุดไทย จะขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 2 ประเด็น ประเด็นแรกเป็นความชอบของช่างผลิตหรือทอผ้า อีกประเด็นหนึ่งจะเป็นความเหมาะสมกับเนื้อผ้าและลวดลาย

3) การตกแต่งลวดลาย

ลวดลายผ้าไทยมีความหลากหลาย ต่างกันไปตามวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชน การออกแบบลวดลายผ้าไทยนั้น แต่เดิมมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้นุ่งและห่ม คือ นุ่งเป็นผ้าชิ้น โจงกระเบน และผ้าห่มสไบ ลวดลายผ้าไทยจึงมีโครงสร้างที่เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอยด้วย นอกจากนั้นผ้าบางชนิดยังมีคติความเชื่อเกี่ยวกับลวดลายต่าง ๆ ด้วย เช่น ผ้ามัดหมี่ลายพุทธประวัติ เป็นลวดลายพิเศษสำหรับใช้บูชา หรือใช้ในพิธีกรรม ไม่ควรนำมาตัดเย็บเสื้อผ้า แต่สามารถใช้เป็นผ้าประดับฝาผนังได้ ส่วนลวดลายสิ่งของเครื่องใช้และลวดลายสัตว์ เช่น ช้าง ม้า นาค เป็นต้น เป็นลวดลายมงคล ซึ่งได้ปรับใช้ในการแต่งกายมานาน โดยทั่วไปแล้ว ลวดลายที่จะใช้ในการทำชุดไทยมี 3 ประเภทใหญ่ ได้แก่ ลายเกี่ยวกับพุทธศาสนา ลายสัตว์ และลายพืช

ลวดลายบนผืนผ้าไทยมีลักษณะแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น นอกจากสามารถเพิ่มความสวยงามแก่ชุดไทยแล้ว ลวดลายบนผ้าไทยยังสามารถสื่อถึงฐานะความยากดีมีจน และความหมายพิเศษทางวัฒนธรรม รวมถึงวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นและความสิริมงคลของลวดลายด้วย นอกจากลายโบราณที่ได้สืบทอดจากบรรพบุรุษแล้ว ยังมีการสร้างลวดลายใหม่ขึ้นมาอีกหลายชนิด ซึ่งถือได้ว่าเป็นการสืบสานและอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบันได้อย่างโดดเด่น และทันสมัยด้วย

5.1.2 การแต่งชุดไทยในโอกาสต่าง ๆ

ชุดไทยเป็นชุดประจำชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ไม่เหมือนชาติอื่น ๆ ชุดไทยสามารถใส่ได้ในหลาย ๆ โอกาส นอกจากใส่ในงานสำคัญแล้ว ยังสามารถใส่ในการทำงานหรือใส่ในชีวิตประจำวัน แม้กระทั่งใส่ในการท่องเที่ยวก็สามารถใส่ได้ ในสังคมปัจจุบัน คนไทยสามารถเลือกแต่งชุดไทยได้โดยอิสระ โดยไม่มีข้อจำกัดใด ๆ เราสามารถพบเห็นคนไทยแต่งกายด้วยชุดไทยในหลาย ๆ โอกาส เช่น ในเทศกาลสงกรานต์ เทศกาลลอยกระทง งานแต่งงาน งานบวช การทำงาน การท่องเที่ยว เป็นต้น

1) การแต่งชุดไทยในการทำงานและชีวิตประจำวัน

ชุดไทยสามารถใส่ได้ในการทำงานและชีวิตประจำวัน ด้วยลักษณะของชุดไทยที่มีความเรียบร้อย เหมาะสมกับการทำงานที่เป็นทางการ จึงทำให้บางกลุ่มคนเลือกที่จะใส่ชุดไทยในการทำงาน และในสังคมปัจจุบัน รูปแบบชุดไทยได้ประยุกต์สร้างขึ้นมาใหม่อีกมากมาย ยังสามารถปรับได้ตามความต้องการของแต่ละบุคคล จึงเพิ่มโอกาสในการสวมใส่ชุดไทยให้มากยิ่งขึ้น สำหรับกลุ่มคนที่ทำอาชีพเกี่ยวกับชุดไทย การสวมใส่ชุดไทยในชีวิตประจำวันมีจุดประสงค์ 2 ประเด็น หนึ่งคือดึงดูดผู้บริโภคร โดยแต่งชุดไทยและแสดงความงามของชุดไทยให้แก่ผู้บริโภคร สองคือแต่งชุดไทยเพื่อพัฒนาชุดไทยให้สวมใส่สบายมากยิ่งขึ้น

2) การแต่งชุดไทยในวันสำคัญ

ชุดไทยมีความสวยงาม การใส่ชุดไทยในงานแต่งงานเป็นประเพณีไทย ในงานแต่งงานมักจะมีแนวคิดในการจัดงาน นอกจากเจ้าบ่าวและเจ้าสาวแล้ว คนที่มาร่วมงานแต่ละคนจะใส่ชุดไทยตามแนวคิดในการจัดงาน เช่น เจ้าสาวแต่งชุดไทยดุสิตสีชมพูกลีบบัว ส่วนเจ้าบ่าวจะแต่งโจงกระเบนและเสี้อราชปะแตนในงานแต่งงาน แนวคิดในการแต่งงานเป็นสีชมพู ผู้ที่มาร่วมงานแต่งงานล้วนแต่งชุดไทยหรือผ้าไทยสีชมพู จึงสร้างบรรยากาศและความทรงจำพิเศษให้แก่เจ้าบ่าวเจ้าสาวและผู้ที่มีมาร่วมงาน เป็นต้น

3) การแต่งชุดไทยในโอกาสการท่องเที่ยว

เมืองท่องเที่ยวที่มีแนวย้อนยุคอย่างเมืองมัลลิกา ได้สร้างโอกาสในการแต่งชุดไทยให้นักท่องเที่ยว ที่นี่ได้อนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคไว้อย่างดี การใส่ชุดไทยมาเที่ยวที่นี่ สามารถให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค และสร้างความเป็นพิเศษในการแต่งกาย ยังสร้างความทรงจำที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งทั้งหมดนี้เพื่อให้คนที่มาเที่ยวที่นี่ได้รับการ สืบทอด และอนุรักษวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค

5.1.3 เหตุผลของการแต่งชุดไทยในโอกาสต่าง ๆ

ในสังคมปัจจุบัน โอกาสที่จะสวมใส่ชุดไทยน้อย แต่ในประเพณีไทย งานพระราชพิธีงานสำคัญอย่างงานแต่งงาน งานบวช งานแสดงสินค้าเกี่ยวกับชุดไทย งานประกวด ฯลฯ ยังสามารถ

เห็นคนไทยแต่งชุดไทย คนไทยเลือกแต่งชุดไทยในโอกาสดังกล่าว เพราะเห็นถึงความสวยงามและความเรียบร้อยของชุดไทย แต่งชุดไทยเพื่อแสดงการให้ความสำคัญกับงานนั้น ๆ นอกจากนี้แล้ว ยังมีแหล่งท่องเที่ยวแนวย้อนยุคอย่างเมืองมัลลิกา เชิญชวนประชาชนมาเที่ยวโดยแต่งชุดไทย เพื่อสืบทอดวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค อีกทั้งยังมีกลุ่มคนไทยที่จะเลือกแต่งชุดไทยในการทำงานและในชีวิตประจำวัน เพราะความเรียบร้อยของชุดไทยเหมาะสมกับการทำงาน ทำให้คนที่ใส่ชุดไทยเพื่อแสดงถึงความเป็นทางการ นอกจากงานต่าง ๆ และกลุ่มคนดังกล่าวแล้ว ยังมีกลุ่มค้าขายเกี่ยวกับชุดไทย สำหรับกลุ่มคนนี้ การสวมใส่ชุดไทยไม่ได้มีข้อจำกัดใด ๆ สามารถแต่งได้ในทุก ๆ โอกาส การแต่งชุดไทยของคนกลุ่มนี้เพื่อแสดงถึงความสวยงามเพื่อดึงดูดลูกค้า และนำประสบการณ์ในการสวมใส่ชุดไทยไปปรับชุดไทยให้สวมใส่สบายมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การแต่งกายชุดไทยเป็นวัฒนธรรมประเภทหนึ่งที่ได้สัมผัสกับวิถีชีวิตของคนไทย และลักษณะชุดไทยที่แสดงเอกลักษณ์ความเป็นไทย ทำให้คนไทยแต่งชุดไทยในโอกาสดังกล่าว

5.1.4 ความคิดเห็นของผู้สวมใส่ชุดไทยในปัจจุบัน

ในปัจจุบัน คนไทยมักจะสวมใส่ชุดไทยหรือผ้าไทยในพิธีสำคัญหรือโอกาสต่าง ๆ เช่น งานพระราชพิธี เทศกาลไทย งานแต่งงาน รวมถึงงานมงคลต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว พนักงานในองค์กรต่าง ๆ เช่น อาจารย์ในมหาวิทยาลัย ครูในโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งเป็นผู้ที่พยายามอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย จึงสวมใส่ชุดไทยในการทำงานโดยอิสระ อีกทั้งยังมีผู้ที่ทำอาชีพเกี่ยวกับชุดไทย เจ้าของร้านชุดไทย และผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับชุดไทย ต่างก็มีความรู้ความเข้าใจกับชุดไทยด้วยเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม การสวมใส่ชุดไทย ไม่ว่าจะเป็นการสวมใส่ในรูปแบบหรือโอกาสใด ผู้สวมใส่แต่ละท่านอาจมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านรูปแบบ

ความคิดเห็นของชาวไทยที่มีต่อรูปแบบชุดไทยมีความแตกต่างกัน และสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก คือความชำนาญที่มีต่อชุดไทยและความสวยงามของชุดไทยเอง สำหรับคนที่ชำนาญในเรื่องชุดไทย จะเลือกรูปแบบชุดไทยให้เข้ากับรูปร่างของผู้สวม และต้องเหมาะสมกับโอกาสในการสวมใส่ รูปแบบของชุดไทยยังสามารถสะท้อนถึงวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยของแต่ละท้องถิ่น สำหรับบุคคลที่ไม่ค่อยชำนาญในเรื่องชุดไทย ส่วนใหญ่จะเน้นความสวยงามของชุดไทยและความสะดวกสบายในการสวมใส่ ส่วนประเด็นที่สอง คือ ความสวยงามของชุดไทย ชุดไทยในปัจจุบันมีทั้งแบบดั้งเดิมและแบบประยุกต์ รูปแบบดั้งเดิมมีความสวยงามและความเรียบร้อย จึงได้รับความนิยมของผู้สวมใส่บางกลุ่ม แต่ชุดไทยประยุกต์เพิ่มตัวเลือกให้ผู้สวมใส่และเพิ่มโอกาสในการสวมใส่มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ทั้งแบบดั้งเดิมและแบบประยุกต์ต่างก็ได้รับความนิยมจากชาวไทยในสังคมปัจจุบัน

2) ด้านผ้า

คนในสังคมปัจจุบันให้ความสำคัญกับเรื่องผ้าในการทำชุดไทย ในด้านผ้าของชุดไทย ปัจจุบันผ้าไหมกับผ้าฝ้ายยังได้รับความนิยมจากผู้บริโภค แต่ผ้า 2 ชนิดนี้มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ผ้าไหมมีลักษณะอ่อนนุ่ม เป็นมัน เหนียว ยืดหยุ่นตัวดี และดูเรียบหรู แต่ดูแลรักษายาก เก็บไว้ได้ไม่นาน และราคาสูง ส่วนผ้าฝ้ายย้อมสีและพิมพ์ลวดลายง่าย สวมใส่สบาย ระบายความร้อนได้ดี แต่ไม่ค่อยมีการยืดหยุ่นตัว และยับง่าย ไม่ค่อยแข็งแรง ไม่ทนเชียวราและแสงแดด ซึ่งจะทำให้ผ้าประยุกต์ได้ผลิตขึ้นมาและได้รับความนิยมจากผู้บริโภค ผ้าประยุกต์อย่างผ้าไหมอิตาลี มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับผ้าไหม แต่ราคาถูกกว่า นอกจากนี้แล้ว ยังมีผ้าชนิดอื่น ๆ ที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น เช่น ผ้าอัญญา และผ้าทิวมุกจกดาว ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานีศรีวนาลัย เป็นต้น การทอด้วยมือและความเรียบหรูในผืนผ้าทำให้ผ้าเหล่านี้ได้รับความนิยมจากผู้สวมใส่น้อย

3) ด้านสี

คนในสังคมปัจจุบันให้ความสำคัญกับสีในการทำชุดไทย ในปัจจุบัน สีชุดไทยมีให้เลือกมากมาย ทั้งสีแก่และสีอ่อน และยังมีสีที่ย้อมจากธรรมชาติให้เลือกอีกด้วย เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์และความพิเศษของสีที่ย้อมจากธรรมชาติ จึงทำให้ผู้บริโภคชื่นชอบในสีแบบนี้ นอกจากนี้แล้ว สีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับราชวงศ์ยังเป็นสีที่นิยมกันของคนในปัจจุบัน เช่น สีเหลืองของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สีฟ้าของสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสีม่วงของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นต้น

4) ด้านลวดลาย

ลวดลายของผ้าไทยในสังคมปัจจุบันยังมีการสืบทอดต่อกันมาจากสมัยโบราณ และมีพัฒนาการ ทั้งลวดลายโบราณและลวดลายประยุกต์ที่ได้รับความนิยมจากผู้สวมใส่ เช่น ลายราชาภิเษก และลายไทย ลายประยุกต์ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการผสมผสานระหว่างลายโบราณและลายประยุกต์อีกด้วย แต่อย่างไรก็ตาม คนไทยในสังคมปัจจุบัน ถ้าไม่ได้ทำงานเกี่ยวกับเรื่องชุดไทย ส่วนใหญ่จะไม่มี ความชำนาญในเรื่องลวดลายไทย ทำให้กลุ่มคนนี้มีความยากลำบากในการเลือกลวดลายที่เหมาะสมกับตนเองและกาลเทศะ

5.1.5 ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกแต่งชุดไทย

ในสังคมปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าคนไทยไม่ค่อยนิยมแต่งกายด้วยผ้าไทยหรือรูปแบบชุดไทยในชีวิตประจำวัน นอกเหนือจากในงานพระราชพิธี งานมงคลต่าง ๆ เนื่องจากชุดไทยดั้งเดิมไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้สวมใส่ที่นิยมแต่งกายตามกระแสแฟชั่นจากชาติยุโรปและชาติตะวันตก อีกทั้งการสวมใส่ชุดไทยยังมีความยุ่งยากลำบาก จึงส่งผลให้การสวมใส่ชุดไทยตามแบบอดีตเริ่มเลือนหายไป แต่ต่อมาในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา กระแสความนิยมในการแต่งกายชุดไทยในงานพิธี

ต่าง ๆ ในสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ และในการทำงานบางแห่งได้กลับมานิยมขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้น การวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกแต่งชุดไทยจึงมีความสำคัญ สามารถทำให้เราเข้าใจและ เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบันได้ชัดเจนขึ้น

1) ความทันสมัย

คนไทยส่วนใหญ่มีความคิดว่าชุดไทยเป็นชุดที่เรียบร้อย ไม่เกี่ยวข้องกับกระแส แฟชั่นต่าง ๆ แต่ความจริงแล้ว รูปแบบชุดไทยในสังคมปัจจุบันได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว ชุดไทยประยุกต์ ต่าง ๆ นอกจากยังคงเอกลักษณ์ความเป็นไทยแล้ว ในด้านความทันสมัยก็มีความก้าวหน้าอย่างคาดไม่ถึง บางคนอาจจะยังไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงของชุดไทย ยังคิดว่าชุดไทยเป็นชุดที่ไม่ทันสมัย แต่ก็มี คนที่ประทับใจในความทันสมัยของชุดไทย และใช้ความทันสมัยเป็นเกณฑ์ในการเลือกชุดไทย ชุดไทย ประยุกต์ที่มีความทันสมัยได้รับความนิยมจากผู้สวมใส่ เพราะชุดไทยประยุกต์เพิ่มโอกาสในการสวมใส่ นอกจากสามารถใส่ในเทศกาลสำคัญแล้ว ยังสามารถใส่ได้ในชีวิตประจำวัน และโอกาสพิเศษด้วย และชุดไทยประยุกต์ยังมีความสร้างสรรค์ นอกจากคงเอกลักษณ์ความเป็นไทยแล้ว ยังทำให้ชุดไทย เป็นชุดที่ทันสมัย เพิ่มความพิเศษให้กับผู้สวมใส่ด้วย

2) ลักษณะของเนื้อผ้าที่พัฒนาขึ้น

เนื้อผ้าที่ใช้ในการทำชุดไทยมีประเภทที่หลากหลาย แต่ละประเภทมีลักษณะของ ตนเอง ทั้งหนา บาง นุ่ม หยาบ ขึ้นอยู่กับส่วนผสมของเส้นใยที่นำมาทอรวมกัน และยังมี ความแตกต่างในด้านความคงทนสี การยับของเสื้อผ้า เป็นต้น ทั้งหมดนี้ก็เป็นปัจจัยสำคัญต่อผู้สวมใส่ ในการเลือกชุดไทย คือ เนื้อผ้าในการทำชุดไทยมีความแตกต่างกัน ผ้าที่ใช้ในการทำชุดไทยได้มี พัฒนาการ และผ้าประยุกต์เหล่านี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับผ้าดั้งเดิม แต่มีราคาที่ถูกลง และสัมผัสที่ เรียบเนียนดีต่อผิว และมีความพลิ้วไหวสวยงาม จึงสะดวกต่อการขนย้าย และทำความสะอาดได้ ง่ายกว่าเนื้อผ้าดั้งเดิมด้วย

3) ความสะดวกสบายต่อการสวมใส่

ความสะดวกสบายในการสวมใส่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้ผู้สวมใส่เลือกชุดไทย ไม่ได้มีจำกัดในเรื่องเพศหรืออายุ นอกจากนี้แล้ว ความสะดวกสบายในการสวมใส่ ไม่ว่าจะเป็น การสัมผัสผิวที่เรียบเนียน หรือความสะดวกสบายในกระบวนการสวมใส่ ล้วนทำให้ผู้สวมใส่รู้สึก สะดวกและสบาย สามารถสวมใส่ชุดไทยได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องการความช่วยเหลือจากคนอื่น และยัง ประหยัดเวลาได้มากกว่าด้วย

4) วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคที่อยู่รอบตัว

วัฒนธรรมการแต่งกายชุดไทยที่ได้สืบทอดต่อกันมา ได้ดำรงอยู่ในชีวิตประจำวัน รอบตัวเราด้วย เช่น อยู่ในโรงเรียน อยู่ในสถานที่ท่องเที่ยว อยู่ในสื่อต่าง ๆ ที่เราสามารถมองเห็นได้

ทุกวัน เป็นต้น ทั้งหมดนี้ช่วยให้เรารู้จักคุณค่าของวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคได้มากยิ่งขึ้น และเลือกที่จะแต่งชุดไทยในโอกาสต่าง ๆ มากยิ่งขึ้นเช่นกัน

5.1.6 ความคิดเห็นที่มีต่อวัฒนธรรมการแต่งกายชุดไทยในสังคมไทย

ในปัจจุบัน คนไทยมักจะสวมใส่ชุดไทยหรือผ้าไทยในพิธีสำคัญ หรือโอกาสต่าง ๆ เช่น งานพระราชพิธี เทศกาลไทย งานแต่งงาน รวมถึงงานมงคลต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้แล้ว พนักงานในองค์กรต่าง ๆ เช่น อาจารย์ในมหาวิทยาลัย ครูในโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งเป็นผู้ที่พยายามอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค เพื่อแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย จึงสวมใส่ชุดไทยในการทำงานโดยอิสระ อีกทั้งยังมีผู้ที่ทำอาชีพเกี่ยวกับชุดไทย เจ้าของร้านชุดไทย และผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับชุดไทย ต่างก็มีความรู้ความเข้าใจกับชุดไทยด้วยเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม การสวมใส่ชุดไทย ไม่ว่าจะเป็นการสวมใส่ในรูปแบบหรือโอกาสใด ๆ ผู้สวมใส่แต่ละท่านอาจมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การให้ความสำคัญการแต่งชุดไทยในสังคมไทยปัจจุบัน

ในสังคมปัจจุบันมีการให้ความสำคัญกับการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคพอสมควร นอกจากองค์กรต่าง ๆ ของรัฐบาลแล้ว คนที่ชอบเรื่องผ้าไทยหรือชุดไทย หรือเป็นประชาชนทั่วไปก็ให้ความสำคัญกับการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคเช่นกัน โดยให้ความสำคัญในรูปแบบที่แตกต่างกัน คือ องค์กรต่าง ๆ เช่น พิพิธภัณฑ์ผ้า โรงเรียนหรือการจัดนิทรรศการด้านผ้าไทย ต่างก็ให้ความสำคัญในเรื่องการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค แต่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านรูปแบบการจัดงาน เช่น นอกจากเป็นงานแสดงสินค้าแล้ว ยังได้นำสิ่งใหม่ ๆ อย่างการประยุกต์รูปแบบของเนื้อผ้าไทย เช่น การออกนโยบายในการแต่งชุดไทย การเชิญชวนผู้เชี่ยวชาญในด้านผ้าไทยมาให้ความรู้ แต่มีการผสมเรื่องวัฒนธรรมการแต่งกายให้เข้ากับละครโทรทัศน์ไทย และมีการจัดงานประกวดนักร้องแบบด้านชุดไทยประยุกต์ เป็นต้น ส่วนประชาชนก็รักษาวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคโดยแต่งชุดไทยหรือเข้าชมงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผ้าไทยให้มากขึ้น ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงการให้ความสนใจในเรื่องวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุค ทั้งรัฐบาลและประชาชนมีความประสงค์ที่จะสืบสาน อนุรักษ์ วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคไว้อย่างยาวนาน

2) ความภาคภูมิใจของคนไทยที่มีต่อชุดประจำชาติ

ชุดไทย ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด ต่างมีความสวยงามและประณีต อ่อนช้อย และถือเป็นเครื่องแต่งกายที่มีความงามในระดับโลก เราสามารถพบเห็นเครื่องแต่งกายชุดไทยในพระราชพิธีต่าง ๆ พิธีมงคลและวันสำคัญ อีกทั้งยังกระจายไปถึงเวทีสากล ซึ่งเครื่องแต่งกายชุดไทยที่มีสไทยแลนด์ยูนิเวิร์ส เคยใส่ไปประกวดนั้น เคยได้รับรางวัล ชุดประจำชาติยอดเยี่ยม ซึ่งนับว่าเป็นความภาคภูมิใจของคนไทยอย่างยิ่ง

ผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์ในงานวิจัยครั้งนี้ ทุกคนมีความภาคภูมิใจในการแต่งกายชุดไทย ถึงแม้ว่ามีความแตกต่างระหว่างอายุ เพศ อาชีพการงาน ความรู้ที่มีต่อชุดไทย และความสนใจในเรื่องชุดไทย แต่ทุกคนก็มีความภาคภูมิใจด้วยเหตุผลเดียวกัน คือ ชุดไทยเป็นสิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของความเป็นชาติไทย

ชุดไทยเป็นชุดที่มีเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทย ซึ่งต่างกับชาติอื่น ๆ องค์ประกอบต่าง ๆ ในชุดไทยต่างก็มีความเป็นเอกลักษณ์ในตัว ผืนผ้าที่มีความมันวาว เนื้อสัมผัสที่เรียบเนียน สีสันทะดูตาและลวดลายไทยต่าง ๆ ต่างก็ทำให้การแต่งกายชุดไทยของวัฒนธรรมไทยมีทั้งความสวยงามและมีความหมายและชุดไทยยังมีความเหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย ทำให้คนไทยภูมิใจในการสวมใส่ชุดไทย นอกจากนี้แล้ว การแต่งกายชุดไทยยังส่งผลให้ชาวต่างชาติได้เห็นถึงคุณค่าและความงดงามของชุดผ้าไทยอีกด้วย ดังนั้น ไม่ว่าจะยุคสมัยจะเปลี่ยนไปนานเท่าใด คนไทยควรอนุรักษ์และสวมใส่ชุดผ้าไทย

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลได้ ดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 พบว่า วัฒนธรรมการแต่งกายชุดไทยของคนไทยมีประวัติศาสตร์ยาวนาน และได้สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน วัฒนธรรมการแต่งกายชุดไทยของคนไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามการพัฒนาของสังคม ทั้งด้านรูปแบบ การใช้ผ้าและสี ลวดลาย และโอกาสในการสวมใส่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พวงผกา คุโรวาท (2540 : 4) กล่าวว่า การแต่งกาย หมายถึง สิ่งที่มนุษย์นำมาใช้เป็นเครื่องห่อหุ้มร่างกาย การแต่งกายของมนุษย์แต่ละเผ่าพันธุ์สามารถค้นคว้าได้จากหลักฐานทางวรรณคดีและประวัติศาสตร์ เพื่อให้เป็นเครื่องช่วยชี้ นำ ให้รู้และเข้าใจถึงแนวทางการแต่งกาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสภาพของการดำรงชีวิตของมนุษย์ในยุคสมัยนั้น ๆ ลักษณะการแต่งกายชุดไทยของคนไทยสามารถบ่งบอกถึงการแต่งกายชุดไทยในปัจจุบัน และการเปลี่ยนแปลงของการแต่งกายชุดไทย ซึ่งนำศึกษาและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนกนาถ มะยูโซ๊ะ (2553) เรื่อง การแต่งกายชุดไทยพระราชนิยมในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นมาของการแต่งกายชุดไทยพระราชนิยมของสตรีและชุดไทยพระราชทานของบุรุษในสมัยรัชกาลที่ 9 รูปแบบ วัสดุ โอกาสการใช้สอย การสร้างแบบและการตัดเย็บชุดไทยพระราชนิยมของสตรีและชุดไทยพระราชทานของบุรุษในสมัยรัชการที่ 9

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า รูปแบบของชุดไทยที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ในสังคมปัจจุบันเป็นชุดไทยจิตรลดาและชุดไทยประยุกต์เพราะชุดไทยจิตรลดามีรูปแบบที่เรียบง่าย และ

สามารถใส่ได้ในงานทุกงาน ส่วนชุดไทยประยุกต์จะมีการออกแบบให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการสวมใส่ในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น ในด้านเนื้อผ้าและสีของชุดไทย ผ้าไหมและผ้าฝ้ายจะเป็นผ้าที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ผ้าไหมมีลักษณะอ่อนนุ่ม เป็นมันเงา เหนียวยืดหยุ่นตัวดี และดูเรียบหรู ส่วนผ้าฝ้ายย้อมสีและพิมพ์ลวดลายง่าย สวมใส่สบายระบายความร้อนได้ดี สำหรับสีชุดไทย สีเหลืองและสีฟ้าสำหรับรัชกาลที่ 9 เป็นสีที่ได้รับความนิยม ในด้านลวดลายของชุดไทย ด้านนี้มีความสำคัญแสดงถึงเรื่องราวและอัตลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น แต่ผู้สวมใส่ส่วนใหญ่จะไม่มี ความชำนาญในด้านนี้มากนัก ชุดไทยมีรูปแบบที่หลากหลาย นอกจากจะแต่งชุดไทยในประเทศไทยแล้ว คนไทยที่อยู่ในต่างประเทศก็อยากแต่งชุดไทย เพื่อสืบสานอนุรักษ์ และเผยแพร่วัฒนธรรมการแต่งกายของประเทศของตนเองสู่สากล สอดคล้องกับแนวคิดของ สมศรี สุกุมลนันทน์ (2538 : 60-61) ได้กล่าวไว้ว่า ความประสงค์ใหญ่ของการเชิญชวนให้คนไทยแต่งกายแบบไทยก็เพื่อจะให้เกิดความสำนึกในความเป็นไทย ใช้การแต่งกายเป็นสื่อ นำปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกแต่งชุดไทย คือความทันสมัย ลักษณะของเนื้อผ้าที่พัฒนาขึ้น ความสะดวกสบายต่อการสวมใส่เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อผู้สวมใส่ในการเลือกชุดไทยซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิสมัย บุญอยู่ (2548) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้ผ้าไทยของบุคลากรในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ผ้าไทยบุคลากรในมหาวิทยาลัยรามคำแหง เลือกเนื้อผ้าแน่นละเอียด ย้อมสีธรรมชาติ มีลวดลายขนาดเล็ก เป็นผ้าที่สวมใส่สบาย ดูแลรักษาง่าย เลือกผ้าหลายราคาตามชนิดและคุณภาพของผ้า

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย เรื่อง วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในละครไทยย้อนยุค เช่น ละครโทรทัศน์เรื่อง บุพเพสันนิวาส กลิ่นกาสะลอง เป็นต้น
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในด้านแนวทางการพัฒนาการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบันและในอนาคต

บรรณานุกรม

- กลุ่มแดง จิตตาภรณ์, मुखแก์ อรุณวรรณ, และวิมุตติสุข จิระพันธ์. (กรกฎาคม – ธันวาคม 2560) “วัฒนธรรมการแต่งกายบาบา จังหวัดพังงา” ใน วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. 9 (2) หน้า 36-47.
- คณะทำงานพิพิธภัณฑผ้า. (2555) **ราชศิลป์พัสดราภรณ์**. กรุงเทพมหานคร : พิพิธภัณฑผ้าในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ.
- คณะอนุกรรมการแต่งกายไทย. (2543) **การแต่งกายไทย : วิวัฒนาการจากอดีตสู่ปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ.
- จอมภัก จันทะศักดิ์. (2555) “การศึกษาพฤติกรรมการซื้อผ้าไหมของผู้บริโภคในจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์” ใน รายงานสืบเนื่องการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 50. หน้า 240-247.
- จิระภา ตรีภาณุวรรณ. (2549) **การแต่งกายสตรีสมัยรัชกาลที่ 3 ศึกษาจากภาพจิตรกรรมฝาผนัง**. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. (สาขาวิชาโบราณคดี) กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จุลทัศน์ พยาฆรานนท์. (2543) **สาระไทย รวมบทความเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐปิยะ อิศสระสงคราม. (2545) **การเปลี่ยนแปลงการแต่งกายของคนไทยรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว(พ. ศ. 2411-2453)**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาประวัติศาสตร์) กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เดือนฉาย คอมันตร์. (2547) **เส้นด้าย ไยหมาย...วัฒนธรรมไทยผืนผ้า**. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิส่งเสริมเศรษฐกิจชนบทและพัฒนาสิ่งแวดล้อม.
- ทัศนีย์ ทองสว่าง. (2537) **สังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร : โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- ธีรยุทธ์ มูลละออง. (2553) **การศึกษาและพัฒนาเครื่องแต่งกายทรงดำเพื่อธุรกิจชุมชน : กรณีศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. (สาขาวิชานวัตกรรมและการออกแบบ) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิตยา ชวี. (2542). **วัฒนธรรม**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- นิเทศ ดินณะกุล. (2546) **การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : บริษัท แอคทีฟ พริ้นท์ จำกัด.
- เบญจมาศ แพทอง. (2547) **นานาสาระวัฒนธรรมไทย เล่ม 2**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : กราฟฟิค ปริ้นติ้ง พรีเพรส ซิสเต็มส์ (ประเทศไทย) จำกัด.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ประภาศรี สีหอำไพ. (2551) **วัฒนธรรมทางภาษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เผ่าทอง ทองเจือ (2542) **การแต่งกายไทย : วิวัฒนาการจากอดีตสู่ปัจจุบัน 1**. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- พงศ์ศักดิ์ ซาลีเชียว. (2550) **การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยพวน : ศึกษาเฉพาะกรณีไทยพวนบ้านมะขามล้ม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์. รป.ม. (สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น) ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิสมัย บุญอยู่. (2548) **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้ผ้าไทยของบุคลากร ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง**. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. (สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน) กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พัชรวรรณ ลิ้มรัตนมงคล และ ไกรชิต สุตะเมือง. (2555) “การตัดสินใจซื้อผ้าฝ้ายทอมือของกลุ่มเจนเนอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร” ใน การเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ. 2 (3) หน้า 337-354.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2555) **การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมไทย : ประมวลสาระ**. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มูลนิธิส่งเสริมเศรษฐกิจชนบทและพัฒนาสิ่งแวดล้อม (มศ. พล.) (2547) **ร้อยรสบุผาพัสดรรากหญ้า**. กรุงเทพมหานคร : อรุณการพิมพ์.
- มาลินี ฤาษุดกุล. (2549) **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไหมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภคในจังหวัดนครราชสีมา**. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยนครราชสีมา.
- ราชบัณฑิตสถาน. (2556) **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์.
- рінฤทัย สัจจพันธ์. (2541) **อัคราภิรัชศิลป์ บารมีพระมิ่งแม่ ปกป้องศิลป์ไทย นานเทอญ**. กรุงเทพมหานคร : โนเบิลบุ๊คส์.
- ส. พลายน้อย. (2553) **สารานุกรมวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์คำ.
- สมบัติ ประจัญสานต. (22-24 พฤศจิกายน 2559) “การยอมรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมมัดหมี่ลายเรขศิลป์ส่วนประดับของปราสาทขอมในเขตอีสานใต้ ประเทศไทย” ใน วารสารวิจัยและพัฒนา. 11 (พิเศษ) หน้า 46-53.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สมบัติ ประจัญสานต. (22-24 พฤศจิกายน 2559) “การยอมรับผลิตภัณฑ์ผ้าไหมมัดหมี่ลาย
เรขศิลป์ส่วนระดับของปราสาทขอมในเขตอีสานใต้ ประเทศไทย” ใน วารสารวิจัยและ
พัฒนา. 11 (พิเศษ) หน้า 46-53.
- สมศรี สุกุมลนันทน์. (2538) **เสื้อชุดไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุมาภา พรหมบุบผา. (2543) **การเปลี่ยนแปลงของการแต่งกายสตรีในสังคมเชียงใหม่ (พ.ศ.
2422-2476)**. วิทยานิพนธ์. อ.บ. (สาขาวิชาไทยศึกษา) กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุวดี ธนประสิทธิ์ พัฒนา. (2542) **การแต่งกายสตรีกับหัตถกรรมทอผ้าในสังคมไทยสมัย
รัตนโกสินทร์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย. (2552) **ความสัมพันธ์วัฒนธรรมไทย-จีน**. สมุทรปราการ : มหาวิทยาลัย
หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- หทัยรัตน์ ปัทมาวิวัฒน์. (2546) **ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยและการแต่งกายด้วยผ้าไทยของอาจารย์
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตส่วนกลาง**. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม.
(สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อัจฉรา สโรบล. (2543) **ประวัติเครื่องแต่งกาย**. ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อเนก นาวิกมูล. (2553) **ชีวิตไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์คำ.
- อภิโชค แซ่ไคว้. (2546) **ความรู้เกี่ยวกับผ้าไทยและการแต่งกายด้วยผ้าไทยของอาจารย์ สถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตส่วนกลาง**. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. (สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
ศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย.
- อมรรัตน์ เทพกำปนาท. (2558) **ความหมาย แนวคิดและประเด็นเกี่ยวกับ “วัฒนธรรม”**.
กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ฐานข้อมูลออนไลน์

“กระแสบุฟเฟ่นิวาส ทำผ้าทอพื้นถิ่น-ผ้าไทย กลับมานิยม” (27 มีนาคม 2561) ช่อง 3.

[ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://news.ch3thailand.com/local/65770> (2 กันยายน 2562)

“ชวนแต่งชุดไทย ร่วมงานเทศกาลท่องเที่ยวแบบยั่งยืนยุค” (2561) กระปุก. [ออนไลน์]

แหล่งที่มา: <https://travel.kapook.com/view187892.html> (2 กันยายน 2562)

“ชวนเที่ยวงานอุ่นไอรัก คลายความหนาว ‘สายน้ำแห่งรัตนโกสินทร์’” (2561) กระปุก.

[ออนไลน์] แหล่งที่มา: <https://travel.kapook.com/view203200.html>

(2 กันยายน 2562)

“ชมรมสนใจ สายใยผ้าชิ้น จัดงาน “ตลาดนัดผ้าชิ้นसानใจ ครั้งที่ 5” พบนิทรรศการผ้าโบราณ ของสถาบันและนักสะสมผ้าโบราณ ร้านผ้าทั่วประเทศกว่า 100 ร้านค้า 1-4 สิงหาคม 2562 ที่ เดอะสตรีท รัชดา”. ThaiBangkokNews. [ออนไลน์] แหล่งที่มา:

<https://thaibangkoknews.wordpress.com/2019/07/09/%E0%B8%A%E0%B8%A1%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%83%E0%B8%88%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B9%83%E0%B8%A2%E0%B8%9C%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%8B%E0%B8%B4%E0%B9%88%E0%B8%99-2/> (3 กันยายน 2562)

ธนตร. (14 มีนาคม 2561) “นักท่องเที่ยวแห่สวมชุดไทย! ตามรอยละคร ‘บุฟเฟ่นิวาส’”

[ออนไลน์] แหล่งที่มา: <https://news.mthai.com/general-news/625551.html>

(9 มิถุนายน 2562)

ธรรมจักร พรหมพิชัย. (2545) บทบาทของวัฒนธรรมที่มีผลต่อสังคม ผู้จัดการ. [ออนไลน์]

แหล่งที่มา:

<http://www.thummachuk.of.com/documentary/cultureandsocial.htm>

(9 มิถุนายน 2562)

“ในประเทศไหนกระแสบุฟเฟ่นิวาสแรงจนโลกลิ้ม ‘ศรีอโยธยา’ ‘บักตู’ ได้ที่ยั่งยืนยุคแต่งชุดไทย”

(24 มีนาคม 2561) มติชนสุดสัปดาห์. [ออนไลน์] แหล่งที่มา:

https://www.matichonweekly.com/special-report/article_89995

(9 มิถุนายน 2562)

บรรณานุกรม (ต่อ)

ประทีป วัฒนสิทธิ์. (2555) **สร้างค่านิยมการแต่งกาย**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา:

<https://www.gotoknow.org/posts/476456> (11 มิถุนายน 2562)

“เรตติ้งตอนจบบุพเพสันนิวาส พุ่งทูปสถิติยุคทีวีดิจิตอล” (12 เมษายน 2561) เดลินิวส์.

[ออนไลน์] แหล่งที่มา: <https://www.dailynews.co.th/entertainment/637797>

(05 ตุลาคม 2562)

วิวรรณ ธาราธิรัฐโชติ. (2 เมษายน 2561) **“กระแสรักยุค”** [ออนไลน์] แหล่งที่มา:

<https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/644298> (3 กันยายน 2562)

“อภัสรา’ ร่วมงาน ตลาดนัดผ้าขึ้นसानใจ” (31 กรกฎาคม 2562) ไทยรัฐฉบับพิมพ์. [ออนไลน์]

แหล่งที่มา: <https://www.thairath.co.th/entertain/news/1626111> (4 สิงหาคม 2561)

Jintana. (27 กรกฎาคม 2560) **การแต่งกายในสมัยรัตนโกสินทร์ : ตอนที่ 1 รัชกาลที่ 1 – 5.**

[ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://web2.stou.ac.th/oce/edupark/?p=5>

(07 ตุลาคม 2562)

MRCHAI. (26 มกราคม 2561) **“อุ้งไอรัก คลายความหนาว”** [ออนไลน์] แหล่งที่มา:

<http://www.royalcardx.com/th/%E0%B8%AD%E0%B8%B8%E0%B9%88%E0%B8%99%E0%B9%84%E0%B8%AD%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%81-%E0%B8%84%E0%B8%A5%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B8%A7/>

(12 มิถุนายน 2562) RojOnline. (กรกฎาคม 2562)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เอกสารรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

เอกสารรับรอง

(Certificate of Exemption)

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่ 18 ตุลาคม 2562

ชื่อเรื่อง วัฒนธรรมการแต่งกายแบบไทยย้อนยุคในสังคมปัจจุบัน
 ชื่อนักวิจัย/หัวหน้าโครงการ MISS GAO WENJUAN
 คณะวิชา/หลักสูตร หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ขอรับรองว่า งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยสอดคล้องกับ
 ประกาศเขตชิงกิ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ลงนาม

(รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพัยค์)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่รับรอง

วันที่ 18 ตุลาคม 2562

เลขที่รับรอง

อ.865/2562

วันที่ให้การรับรอง: 18 ตุลาคม 2562

วันหมดอายุใบรับรอง: 17 ตุลาคม 2564

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ด้านชุดไทย

สุกฤตาวัฒน์ บำรุงพานิช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2563.

**รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์เจ้าของร้านขายชุดไทยที่ ดีโพลด์ สยาม ซ้อปปี้ง พลาซ่า ย่านพาหุรัด เขต
กรุงเทพมหานคร**

กันยา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ดีโพลด์ สยาม ซ้อปปี้ง พลาซ่า เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2562.

เจริญทิพย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ดีโพลด์ สยาม ซ้อปปี้ง พลาซ่า เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2562.

ชฎาพร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ดีโพลด์ สยาม ซ้อปปี้ง พลาซ่า เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2562.

มะนาว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ดีโพลด์ สยาม ซ้อปปี้ง พลาซ่า เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2562.

ออย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ดีโพลด์ สยาม ซ้อปปี้ง พลาซ่า เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2562.

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์หน่วยงานที่มีพนักงานใส่ชุดไทยในการทำงาน

กาญจนา หมั่นไธ้ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ โดยทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2562.

ชมพูนุช ประชาอุสิทธิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2562.

เบญจภาคี เจริญมหาวิทยาลัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2562.

ผกาศรี เย็นบุตร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2562.

ฟาง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ โดยทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2562.

วรทยา พงงาม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ โดยทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2562.

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์บริษัทจัดงานแต่งงานและเจ้าบ่าว/เจ้าสาวที่แต่งงานที่ต่างประเทศในงานแต่งงาน

ณรัช ประทุมเมือง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ โดยทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2562.

ปุนยวีร์ ฉายประเสริฐกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ โดยทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2562.

ภาณุพงศ์ สิทธิมาลัยรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ โดยทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2562.

มินทร์ฐิตา วงศ์สุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ไลฟ์ คอนแชร์โต เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2562.

วัชรภรณ์ คำสุกล้า เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ โดยทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2562.

แสนสุขสม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ โดยทางโทรศัพท์ เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2562.

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ประชาชนที่ใส่ชุดไทยไปเที่ยวเมืองมัลลิกา ปี พ.ศ. 2562

กุลกิตติ เจริญเมือง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

คมกริช อุดมพุทธา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

จันทิมาภรณ์ แซ่เซียว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

จิรัชญา บำรุงวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

ชนิสรา เหลืองสดใส เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

ชรินทร์ทิพย์ หงษ์ทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

นวลอนง วิชัยสกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

นীরานุช แก้วสวัสดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

พลธกร พิงชาญชัยกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

ภูมิภัทร์ วรรณสุทธิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

รัชฎาภรณ์ แทนปิ่น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

รินรดา กะฐินทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

สุพรรณษา สุขจำนน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

สุวิชญา กาญจนาวิสุทธิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

อัคพัชรี พิชนะชน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

อัญชญา งามพิชิตชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

อ้น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

อินทัช อัดตนนท์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

อัมพร วงศ์ใหญ่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

อรอนงค์ แซ่กอก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เมืองมัลลิกา เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2562.

**รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์เจ้าของร้านที่จัดแสดงในตลาดนัดผ้าขึ้นसानใจ ครั้งที่ 5 เส้นสายสีสัน
อัครรรยผ้าไทย ปี พ.ศ. 2562 ที่ เดอะสตรีท ถนนรัชดาภิเษก**

กุลทรัพย์ เมธีไตรพัฒน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เดอะสตรีท ถนนรัชดาภิเษก
เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2562.

แมธรัตน์ คำพิมาน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เดอะสตรีท ถนนรัชดาภิเษก
เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2562.

แมว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เดอะสตรีท ถนนรัชดาภิเษก เมื่อวันที่ 4
สิงหาคม 2562.

วสิน อุ่นจะนำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เดอะสตรีท ถนนรัชดาภิเษก
เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2562.

อริยพล กลองชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ Gao Wenjuan เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่เดอะสตรีท ถนนรัชดาภิเษก
เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2562.

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามสำหรับการสัมภาษณ์

คำถามสัมภาษณ์ของการวิจัย ชุดที่ 1 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ/ นักวิชาการที่มีความรู้ด้านผ้าไทย หรือ มีผลงานทางวิชาการด้านผ้าไทย

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์
2. ผลงานทางวิชาการด้านผ้าไทย (ถ้ามี)
3. ลักษณะของชุดไทยในปัจจุบัน
 - 3.1 รูปแบบ
 - 3.2 การใช้ผ้าและสีในการทำชุดไทย
 - 3.3 การตกแต่งลวดลาย
4. การแต่งชุดไทยในโอกาสต่าง ๆ
 - 4.1 โอกาสในการแต่งชุดไทย
 - 4.2 เหตุผลของการแต่งชุดไทยในโอกาสต่าง ๆ
5. ความคิดเห็นของผู้สวมใส่ชุดไทยในปัจจุบัน
 - 5.1 ด้านรูปแบบ
 - 5.2 ด้านผ้าและสี
 - 5.3 ด้านลวดลาย
 - 5.4 ด้านโอกาสในการสวมใส่
6. ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกแต่งชุดไทย
 - 6.1 ความทันสมัย
 - 6.2 ลักษณะของเนื้อผ้าที่พัฒนาขึ้น
 - 6.3 ความสะดวกสบายต่อการสวมใส่
 - 6.4 ปัจจัยอื่น ๆ กรุณาระบุ (ถ้ามี)
7. ความคิดเห็นที่มีต่อวัฒนธรรมการแต่งกายชุดไทยในสังคมไทย
 - 7.1 การให้ความสำคัญของการแต่งชุดไทยในสังคมไทยปัจจุบัน
 - 7.2 ความภาคภูมิใจของคนไทยที่มีต่อชุดประจำชาติ
 - 7.3 อื่น ๆ

คำถามสัมภาษณ์ของการวิจัย ชุดที่ 2 สำหรับร้านขายชุดไทยที่ ดีโอล์ด สยาม ซ้อปั้ง พลาซ่า ย่านพาหุรัด เขตกรุงเทพมหานคร

1. ชื่อ-สกุล เบอร์โทรติดต่อ
2. ประวัติ ที่มาในการเปิดร้าน ระยะเวลากี่ปี
3. ท่านชอบชุดไทยหรือไม่ เพราะเหตุใด
4. ชุดไทยที่ทางร้านจำหน่ายเป็นชุดไทยสมัยใดบ้าง
5. รูปแบบชุดไทยที่ลูกค้าชอบและเหตุผลที่ชอบ
6. ผ้าและสีของชุดไทยที่ลูกค้าชอบและเหตุผลที่ชอบ
7. ลวดลายชุดไทยที่ลูกค้าชอบและเหตุผลที่ชอบ
8. ในเวลาทำงาน ท่านจะแต่งชุดไทยหรือไม่ เพราะเหตุใด
9. ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อท่านในการเลือกชุดไทยเป็นปัจจัยใด
10. ท่านมีวิธีเลือกชุดไทยเพื่อใส่ในโอกาสต่าง ๆ อย่างไร
11. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการแต่งชุดไทยในปัจจุบัน
12. ท่านมีความภาคภูมิใจอย่างไรต่อชุดไทย

**คำถามสัมภาษณ์ของการวิจัย ชุดที่ 3 สำหรับร้านค้าที่จัดแสดงในตลาดนัดผ้าขึ้นसानใจ
เดอะ สตริท รัชดา**

1. ชื่อ-สกุล เบอร์โทรติดต่อ
2. ร่วมงานในตลาดนัดผ้าขึ้นसानใจมาเป็นเวลากี่ปี เหตุผลที่มาร่วมงานนี้เป็นเพราะเหตุใด
3. ท่านชอบชุดไทยหรือไม่ เพราะเหตุใด
4. ชุดไทยที่ทางร้านจำหน่ายเป็นชุดไทยสมัยใดบ้าง
5. รูปแบบชุดไทยที่ลูกค้าชอบและเหตุผลที่ชอบ
6. ผ้าและสีของชุดไทยที่ลูกค้าชอบและเหตุผลที่ชอบ
7. ลวดลายชุดไทยที่ลูกค้าชอบและเหตุผลที่ชอบ
8. ในระยะเวลาการจัดงาน ท่านจะแต่งชุดไทยหรือไม่ เพราะเหตุใด
9. ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อท่านในการเลือกชุดไทยเป็นปัจจัยใด
10. ท่านมีวิธีเลือกชุดไทยเพื่อใส่ในโอกาสต่าง ๆ อย่างไร
11. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการแต่งชุดไทยในปัจจุบัน
12. ท่านมีความภาคภูมิใจอย่างไรต่อชุดไทย

คำถามสัมภาษณ์ของการวิจัย ชุดที่ 4 สำหรับพนักงานที่ใส่ชุดไทยในการทำงาน

1. ชื่อ-สกุล เบอร์โทรติดต่อ
2. ชื่อหน่วยงาน
3. ท่านชอบชุดไทยหรือไม่ เพราะเหตุใด

4. รูปแบบชุดไทยที่แต่งในการทำงานเป็นแบบใด
5. รูปแบบชุดไทยที่ท่านชอบและเหตุผลที่ชอบ
6. ผ้าและสีของชุดไทยที่ท่านชอบและเหตุผลที่ชอบ
7. ท่านใส่ชุดไทยในเวลาทำงานวันใดบ้าง
8. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการแต่งชุดไทยมาทำงาน
9. นอกจากวันทำงานแล้ว ท่านยังอยากที่จะแต่งชุดไทยหรือไม่ ถ้าอยาก ท่านจะแต่งในโอกาสใดบ้าง
10. ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อท่านในการเลือกชุดไทยเป็นปัจจัยใด
11. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการแต่งชุดไทยในปัจจุบัน
12. ท่านมีความภาคภูมิใจอย่างไรต่อชุดไทย

คำถามสัมภาษณ์ของการวิจัย ชุดที่ 5 สำหรับบริษัทจัดงานแต่งงาน

1. ชื่อ-สกุล เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ
2. ท่านชอบชุดไทยหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. ชุดไทยที่เปิดให้ลูกค้าใช้บริการเป็นชุดไทยสมัยใดบ้าง
4. ท่านมีวิธีการเลือกชุดไทยอย่างไรให้เหมาะสมกับลูกค้า
5. รูปแบบชุดไทยที่ลูกค้าชอบและเหตุผลที่ชอบ
6. ผ้าและสีของชุดไทยที่ลูกค้าชอบและเหตุผลที่ชอบ
7. ลวดลายชุดไทยที่ลูกค้าชอบและเหตุผลที่ชอบ
8. ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อลูกค้าในการเลือกชุดไทยเป็นปัจจัยใด
9. ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อท่านในการเลือกชุดไทยเป็นปัจจัยใด
10. ท่านมีโอกาสดูชุดไทยในโอกาสใด เพราะเหตุใดท่านจะเลือกใส่ชุดไทยในโอกาสนั้น
11. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการแต่งชุดไทยในปัจจุบัน
12. ท่านมีความภาคภูมิใจอย่างไรต่อชุดไทย

คำถามสัมภาษณ์ของการวิจัย ชุดที่ 6 สำหรับเจ้าบ่าว/สาว

1. ชื่อ-สกุล เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ
2. ที่ทำงาน
3. ท่านชอบชุดไทยหรือไม่ เพราะเหตุใด
4. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุดไทยอย่างไร
5. รูปแบบชุดไทยที่ท่านชอบและเหตุผลที่ชอบ
6. ผ้าและสีของชุดไทยที่ท่านชอบและเหตุผลที่ชอบ
7. ลวดลายชุดไทยที่ท่านชอบและเหตุผลที่ชอบ

8. ชุดไทยที่ท่านเลือกในงานแต่งเป็นชุดไทยแบบใด
9. ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อท่านในการเลือกชุดไทยเป็นปัจจัยใด
10. นอกจากในงานแต่งงานแล้ว ท่านยังอยากจะแต่งชุดไทยหรือไม่ เพราะเหตุใด
11. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการแต่งชุดไทยในปัจจุบัน
12. ท่านมีความภาคภูมิใจอย่างไรต่อชุดไทย

คำถามสัมภาษณ์ของการวิจัย ชุดที่ 7 สำหรับประชาชนที่แต่งชุดไทยมาเที่ยวเมืองมัลลิกา

1. ชื่อ-สกุล
2. ที่เรียน/ทำงาน
3. ท่านชอบชุดไทยหรือไม่ เพราะเหตุใด
4. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุดไทยอย่างไร
5. รูปแบบชุดไทยที่ท่านชอบและเหตุผลที่ชอบ
6. ผ้าและสีของชุดไทยที่ท่านชอบและเหตุผลที่ชอบ
7. ลวดลายชุดไทยที่ท่านชอบและเหตุผลที่ชอบ
8. ชุดไทยที่ท่านแต่งมาร่วมงานเป็นชุดไทยแบบใด
9. ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อท่านในการเลือกชุดไทยเป็นปัจจัยใด
10. นอกจากมาเที่ยวเมืองมัลลิกาแล้ว ท่านยังอยากจะแต่งชุดไทยหรือไม่ เพราะเหตุใด
11. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการแต่งชุดไทยในปัจจุบัน
12. ท่านมีความภาคภูมิใจอย่างไรต่อชุดไทย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล GAO WENJUAN (พรราวฝัน)
วัน เดือน ปี 22 กันยายน 2535
ที่อยู่ปัจจุบัน ซอยศูนย์วิจัย-พระราม 9 แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10310
ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2554 - 2557 คณะภาษาจีนและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยบูรณานนอร์มอล
ศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาการค้าระหว่างต่างประเทศ)

